

ఆంధ్రపత్రిక

సాహిత్య వార పత్రిక

4 అణాలు
16-4-52

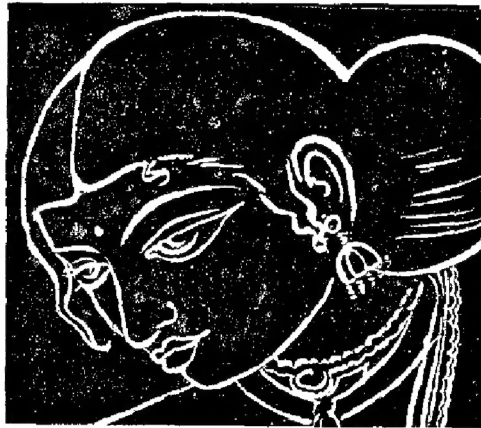

గుంటులుపడ్డ కళ్లు

—శిల్పి: శ్రీ చ్యవన్ నరసింగరావు.
(పాకా)

'బక్కచిక్కిన తాత'

'చీకటిలో వెలుగు'

చి|| ఎ. వి. ఎన్. ఆర్. జోన్నలు (గుంటూరు)
రచించిన రేఖాచిత్రం

నందన సంవత్సర చైత్ర బహుళ స్తవమి బుధవారము

విషయాను క్రమణిక

ముఖచిత్రం మహాబాబ్ ప్రాడక్షన్స్

- గారి 'ఆన్' లో కొత్తతార 'నదిరా'
వ్యాఖ్యలు, విమర్శలు 1
మ: దాస్ డైరీ— 3
తెలియని వ్యక్త—శ్రీ పిడిపర్తి
జంకటరామ 4
ర జా జీవంతవర ప్రభుత్వ స్వీకారం 6
వేర్పరితనం—శ్రీ రా-శ్య హన
మంతరావు 8
భాగ్యలేఖ—శ్రీ సత్యనారాయణ
శ్రీవాత్సవ 12
కేంద్రముహూపగారా (సీరియల్ నవల)
రాజన్ డిక్షన్స్ 16
ప్రేక్షితం—"కనక ప్రవాహి" 17

గొమ్మరిల్లు

- అంతా ఒకటే—శ్రీ వెల్లర్తి
మాణ్యరావు 24
హాకల్ థర్సీ ఫిస్ (సీరియల్) —
మార్క్ ట్యూన్ 35
సోమవారం ఉదయం—కుమారి
వి శ్రేణుల 30
స్వప్న లోకంలో అరీస్ 32
గడియారం పైన కథ— 34
పరిపూర్ణవ్యక్తి— 36
సినిమా 41

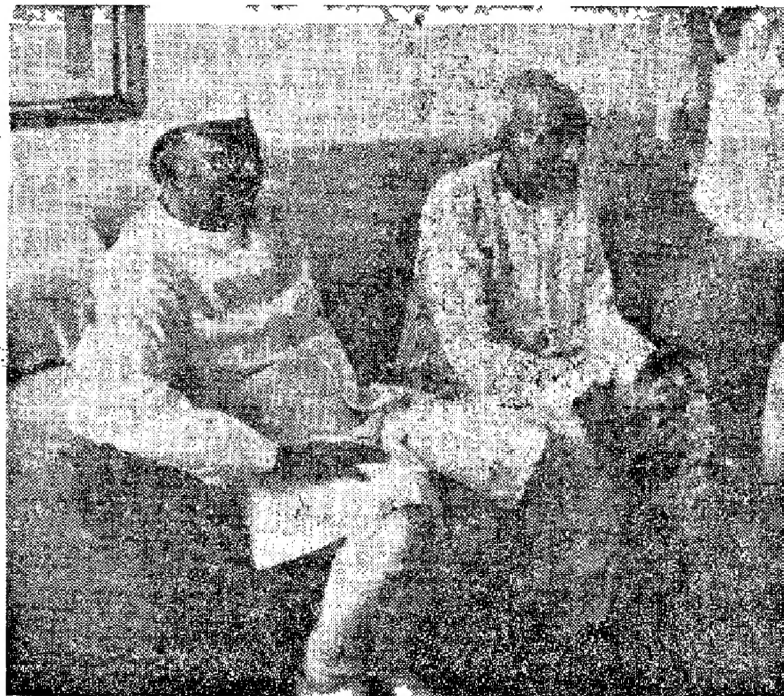
పిల్లలకు పెద్దలకు పరిచితమైన

పంచతంత్రం

ఆంధ్ర వారపత్రికలో

బొమ్మల కథగా

త్వరలో వెలువడ బోతున్నది

గవర్నర్ శ్రీ ప్రకాశ్, మాఖ్యమంత్రి శ్రీ రాజగోపాలాచారిగారు

వ్యాఖ్యలు, విమర్శలు

రాజాజీ మంత్రవర్గం

రాజాజీ మంత్రవర్గం గుర్తువారిత 10 వ
తేదీని ప్రమాణ స్వీకారం చేసింది
పది కోశాలపాటు వివిధ నాయకులతో
చర్చలు జరిపి 15 మందితో మంత్రవర్గాన్ని
నిర్మించగలిగారు ఒకరిద్దరు తప్పకాల్సి
మంత్రవర్గంలోని మంత్రులందరూ రాజ
కీయరంగంలోనూ, సహకారోద్యమం
లోనూ, విద్యావ్యాపన కృషిలోనూ శా
నిక పరిచితులైనవారే ఒక విధంగా చూస్తే
తెలుగు మంత్రులు అయినవారే నవంబరు
మరొకవిధంగా చూస్తే విడుగురవచ్చు
దాని మల్లవరపు వెంకటకృష్ణారావు
శ్రీ బులుసు పట్టాభిరామారావుగారు కొస్తా
జిల్లా వారు యన్ రంగారెడ్డి, యన్
శంకరరెడ్డి, డి సంజీవయ్యగారు రాయల
సీమజానులు ఆర్ నాగమ్మగారేగారు

మరొక జిల్లాకు చెందినవారు క వెంకట
స్వామిశాయుడుగారు మద్రాసు నగర
జాస్తి తిరుపతి నవస్థానం ప్రెస్టిజియస్ కమిటీ
చైర్మన్ వీరి ముఖ్య భావ తెలుగే
మద్రాసు జిల్లా తమిళనాడు కాంగ్రెసు
సంఘ సభ్యులు మద్రాస్ జిల్లా ఆంధ్ర
కమిటీ సభ్యులుగా ఉండేవారు కాని
తంజేర్ల కొండలు తమిళనాడుకమిటీ
సభ్యత్వం మార్చుకున్నారు కన్నుకులైత
దాని యు కృష్ణారావు గారు జూబా
మొదట మద్రాసు జిల్లా ఆంధ్ర కాంగ్రెస్
కమిటీ సభ్యులైవారితరవాత తమిళ
కాంగ్రెస్ కమిటీకి మారారు

మంత్రవర్గంలో రాయలసీమకు నలుగురు
ప్రతినిధులున్నారని చెప్పుకోవాలి
రాయలసీమ ఆధికపరిస్థితి కట్లో అం గా

ఉన్న ప్రస్తుత సమయంలో ఆ ప్రాంతంలో ఆర్థిక పునర్నిర్మాణ కార్యక్రమాలు కొనసాగడానికి ఇప్పుడు అధికారకాళంలో యశశీలమైన ముఖ్యంగా పబ్లిక్ వర్క్స్ శాఖ రాయలసీమ ప్రతినిధికి ఒప్పించి వందునల్ల ఆ ప్రాంతంలో అత్యవసరమైన నీటి సదుపాయానికి కార్యక్రమం చురుగ్గా సాగిపోతుందని ఆశపడవచ్చు. ఆహార శాఖ కూడా రాయలసీమ ప్రతినిధికి ఇస్తే బాగుంజేడి. చా. యం వి కృష్ణారావుగారికి విద్యాశాఖ, శంకరెడ్డిగారికి స్థానిక సంస్థల శాఖ ఇవ్వడం ఆయా రంగాలలో వారు అనుభవజ్ఞులైనందువల్లనే జరిగిందని కొవచ్చు. అయితే ఒకరికి పని మరీ యెక్కువ ఒకరికి మరీ తక్కువ ఇవ్వబడింది త్వర

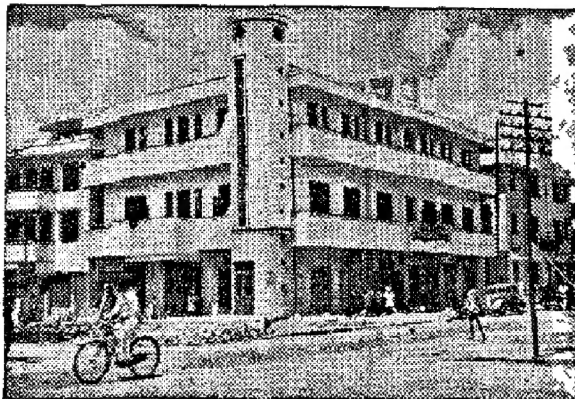
ధీర్ రాష్ట్రపరిధివనంలోని శాతీయ ప్రదర్శనశాలను దర్శిస్తున్న అధ్యక్షులు చా. రాజేంద్రప్రసాద్

మీరు బెంగుళూరులో ఉన్నప్పుడు

తజ్ మహల్

బొర్డింగు అండ్ లాడ్జింగ్

గాంధీనగర్ : : బెంగుళూరు నీటి లో బన చెయ్యండి.

- * దుచికరమైన కాకాహారం * గదులన్నీటికీ వేడినీటి చెన్నీటి వైపులతో స్నానసౌకర్యం.
- * క్రొత్త భవనం * నవీనమైన, అందమైన ఫర్నిచరు.
- * మర్యాదలతో కూడిన సర్వీసు * అన్ని విషయాలలో అత్యున్నతమైన ప్రమాణం * నిపుణుల అజమాయిషి * కోర్టులకు, పేనిమాలకు, జట్కా, విద్యుత్ పాండులకు, పెక్రేటియట్ కు చాల దగ్గర

ఒకమారు వచ్చి చూస్తే మీకే తెలుస్తుంది

లోనే శాఖల పంపిణీలో మార్పులు అవసరం కావచ్చు.

ఈ మంత్రులలో చాల మంది ఇటీవల కాంగ్రెస్ లో వచ్చిన కలతలతో అంతగా నిమిత్తం పెట్టుకోనివారే. ఉన్నా రు కొత్తగా వచ్చిన పార్టీలతో వీరి కంతగా వైరంలేదు. డెమోక్రటిక్ ఫ్రంట్ కి చెందిన వారు కాంగ్రెస్ కి చెందినవారు మొత్తం విభేలించినవరకు ఉన్నా రు ఈ విభేలించి తోడ్పాటు కానవ్వలేదు. మంత్రి వర్గానికి లభించే ఆవకాశం కలుగుతోంది. మిశ్రమ మంత్రివర్గాన్ని స్థాపించనవసరం లేకుండా (కామన్వీల్ పార్టీ నాయకుడు మాజీ క్యబేనెట్ నాయకర్ ఒక్కరు మినహా) సుస్థిరమైన కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాన్ని రాజాజీ స్థాపించ గలిగారని చెప్పవచ్చు.

మంత్రాను కాంగ్రెస్ లెజిస్లేచర్ పార్టీ నాయకత్వానికి సమ్మతి తెలుపుతూ పార్టీలో ప్రసంగించిన శోభన శ్రీ రాజగోపాలాచారిగారు ఒక ముఖ్య నూతన చేశారు. కానన పథ్యం ప్రభుత్వాధికారుల కార్యకలాపాలతోలికి పోరాడని వారు చేసిన ఆ నూతన ఈనాడు ఆచరణలో పెట్టడం చాల ముఖ్యం. పరిపాలనలో అవినీతికి అదే ముఖ్య కారణమని రాజాజీ అభిప్రాయం అది రాష్ట్రంలో అందరికీ అనుభవమైన విషయం కూడా.

ముఖ్యమంత్రి రాజగోపాలాచారిగారు ప్రమాణం స్వీకరించినరోజు రాత్రి రేడియోలో ప్రసంగిస్తూ ప్రజలందరూ ప్రభుత్వంలో సహకరించాలనీ, వర్గాలకోసమా పేదలకోసమా దైవ ప్రార్థన జరపాలన్నా రు, కులభేదాలు, వర్ణవ్యత్యాసాలు, రాజకీయ వైరాలనుగురించి అసలు తలెత్తరానియ్యకూడ

(47-వ పేజీ చూడండి)

★ మ ద్రా న్ దే రీ ★

ఆడవాళ్ళకి అన్యాయం

ఆడవాళ్ళకి ఇంకో అన్యాయం జరిగింది. సంఖ్యాధికృతంలో మగవాళ్ళకి పై చెయ్యి అనిపించుకుని, అన్ని రంగాల్లోనూ ముందడుగు వేస్తున్న ఆడవాళ్ళకి మళ్ళీ అన్యాయం జరిగింది. మద్రాసు రాష్ట్ర శాసన సభలో ఆడవాళ్ళ బలం చిక్కిపోయి నాలుక్కిందిగింది. నాయకునికోసం వారాలూ పయ్యాలూ గాలించి తెచ్చిన కాంగ్రెస్ లెజిస్లేచర్ పార్టీలో పథ్నాలుగు మంది మంత్రిపహాదరులు దొరికారు గాని రాజాజీకి ఒక్క మంత్రి(నీ) సోదరి దొరికలేదు. 1987 లో రాజాజీ మంత్రివర్గం నిర్మించినప్పుడూ అంతే.

ఆడవాళ్ళ విషయంలో 1946 ఎన్నికలే నియం. కోరినంతమందిని కాంగ్రెస్ నిలబెట్టింది. వాళ్ళంతా గెలిచారు. కాని ఈ మాటు ఎన్నికల్లో కాంగ్రెస్ పార్టీ నిలబెట్టినవాళ్ళ సంఖ్య తక్కువే. పీళ్ళలో గెలిచిన వాళ్ళు మరీ తక్కువ. మైనారిటీ అనడమే కాని పేజారిటీగా ఉన్న ఆడవాళ్ళ నీవిధంగా అణిచేయడం వోట్లకు మించిది కాదు. ముందు ముంగు ఆడవాళ్ళ గట్టిగా నడుం కట్టుకుంటే ముప్పే సంభవిస్తుంది.

అసలీ ఎన్నికల్లోనే పెద్ద లోప మొకటి కనపడింది. చెన్నై రాష్ట్రంలో, ముఖ్యంగా ఆంధ్రదేశంలో ఆడ వోట్ల సంఖ్య మగ వోట్ల సంఖ్యకంటే అధికం. అయితే వోట్లు వేసిన ఆడవాళ్ళు చాలతక్కువమంది. ముఖ్యతరగతి అని చెప్పుకోబడుతున్న జనంలోనూ, పై తరగతి జనంలోనూ వోట్ల లిఫ్టుల్లోకి ఎక్కినవాళ్ళే తక్కువ. వోట్లు వేసినవాళ్ళు మరీ తక్కువ. ముఖ్యతరగతిలో రెండోరకం (నాసిరకం అంటే కోపాలాస్త్రాయి) మూడో తరగతి జనంలో ఆడవాళ్ళు మాత్రం చాలమంది చీకటిలోనే చుట్టూడు తినివచ్చి క్యూల్లో నిలబడి వోట్లు వేశారు. ముఖ్యంగా ఇటువంటి వాళ్ళవల్లనే ఆంధ్రదేశంలో ఎన్నికలు చాలా తారుమారయినాయట. అందువల్ల ఆడవాళ్ళు తలబుకుంటే ఎంత ముప్పే ముందే గమనించి రాజకీయ పార్టీలు జాగ్రత్తపడడం మంచిది.

చెన్నపట్నంలో తెలుగు

చెన్నపట్నంలో తెలుగు విద్యార్థిని నరించి ప్రభుత్వ నియామకంవల్ల విచారణ జరిపి నివేదిక తయారుచేసిన కత్తె వెంకట స్వామి నాయుడుగారు మంత్రివర్గంలో

చేరారు కాబట్టి, ఈమైనా ఎక్కడో పాతిపెట్టబడిన ఆ నివేదికని తవ్వితీసి ప్రభుత్వం అమలుజరుపుతుందని ఆశి కలుగుతోంది. ఆంధ్ర విశ్వకళాపరిషత్తు కార్యకలాపాల్లో చాలకాలం అనుభవం గడించిన విద్యా మంత్రి డా॥ మల్లవరపు కృష్ణారావుగారి విషయంలో శ్రద్ధ వహిస్తారని ఆశపడవచ్చు.

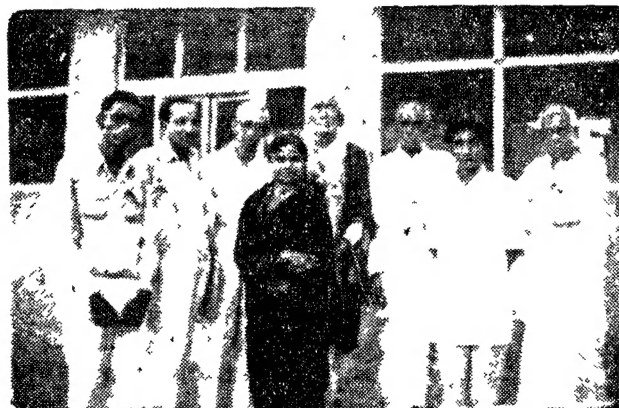
ఈ మధ్య మద్రాసు కార్యాలయం కాన్పిల్ వారు ఒక తీర్మానం చేశారు. చెన్నపట్నంలో నీటి కరువు తీర్చడానికి గాను కృష్ణ-పెన్నా ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి భారతప్రభుత్వాన్ని ఒప్పించాలని మద్రాసు ప్రభుత్వానికి విన్నవించుకోడం తీర్మానం అంతర్యం. ఈ ప్రాజెక్టులు రాజకీయాల రథం లో పడిపోయినందువల్ల ఈ ఊబిలోనుంచి ఉదరించడానికిగాను కేంద్రప్రభుత్వం స్టానింగ్ కమిషన్ కమిటీ పరిశీలనకు వచ్చి వెళ్ళిన సమయంలో ఈ తీర్మానం జరిగింది. ప్రభుత్వం చెప్పిన లెక్కల ప్రకారమే నూరింట ఇరవై పాళ్ళకు తక్కువలేని ఆంధ్రులకు చెన్నపట్నం కార్యాలయం నుండి అయిదోవంతు కాకపోతే పదోవంతునా తెలుగు విద్యార్థులకి ఏర్పాటు చేయలేక పోయిన కార్యాలయం వారే ఈ తీర్మానం చేశారు.

విద్యా శాఖాధికారులూ, కార్యాలయం అధికారులూ చెప్పే మాటల్ని బట్టిదాస్తే చెన్నపట్నంలో తెలుగువారికి పిల్లల్ని చదివేవయ్యడం బొత్తిగా ఇష్టంలేదనో, చెన్నపట్నంలో నిరక్షరాస్యులంతా

తెలుగువారే అయిందానో, లేదా సంతాననిరోధవిధానాన్ని తెలుగువారు నూరింట నూరుపాళ్ళు అఖండవిజయంతో నాధించేశారనో అనుకోవలసి వస్తుంది.

నీటికి చెరువుకంటే ఎక్కువ తేగు కనక చెరువులమాట అట్టే పెడితే కృష్ణ-పెన్నార్ ప్రాజెక్టువల్ల కాని, కృష్ణానది వల్లకాని నీటికరువు తీర్చుకోవలసిన అక్కర చెన్నపట్నంకంటే రాయలసీమకి ఎక్కువని చెప్పాలి. చెన్నపట్నంలో నీటికోసం రు 160 కోట్ల ప్రాజెక్టు కావాలని మద్రాసు కార్యాలయం వాదిస్తోంది. ఈ లెక్కని చిత్తూరులో బింద బేడా వావల మొదలు బ్లాక్ మార్కెట్ లో అర్ధరూపాయివరకూ మంచినీరు కొనుక్కుంటున్నవారెంతెంత ప్రాజెక్టుల కోరవచ్చో తెలియదు. రాయలసీమ అంతటా నీటికరువు తీర్చాలంటే ఎంతెయ్యాలో తెలియదు. కార్యాలయం తీర్మానాలు, ప్రాజెక్టుల రాజకీయాల రణగొణధ్వనిలో కృష్ణానదికి అందుబాటులో ఉన్న నుంటూరులో నీటికరువునోవ ఎవరికి వివరపడు. స్టానింగ్ కమిషన్ పంపిన కమిషనరు ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులలోపాటు ఆయా ప్రాంతాల మంచినీళ్ళ అవసరాల్ని కూడా పరిశీలించి ఉంటే బాగుండేది.

ఈ మధ్య చెన్నపట్నంలో (పరిదాపు లోనూ) దాదాపు పిల్లల ఎక్కువయ్యాయి. దారిద్ర్యంతో ఇళ్ళకి కన్నాలు యెక్కడానికి చాలా తేడావుంది. ఇళ్ళకి కన్నాలు (4 వ పేజీ చూడండి)

రాజమండ్రి వాగ్గర్హి సమాజంవారి ఉపన్యాసపుబోటిలో పాల్గొన్నవారిలో శ్రీ పాదకృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారు పోటలో ఒకమతిపొందినవారు. డి. యస్. శ్రీనివాసదీక్షితులు, గిబ్బూరి హనుమాయమ్మగార్లు.

చెలియనిద్యం

శ్రీ పడపర్తి వెంకటరమణ

ప్రశ్న: 'మీ అమ్మ ఏ మన్నన తేలుతా?' అన్నాడు సాజన్యరావు సోఫాలో కూర్చుని పుస్తకం చదువుతున్న సరోజని చూసి.

'ఏమంది నాన్నా?' అని నిశ్చలంగా నెమ్మదిగా ప్రశ్నించింది. కూతురు చైఖరికి తను కూడా చలించేడు.

'నీ భర్తతో కాపరం చేయనన్నావు బాగా!'

'అమ్మ చెప్పింది నిజమే నాన్నా.'

'ఆ ఏమిటి? విపరీతాశ్చర్యంతో నోట మాట రాలేదు. నీరసంగా దగ్గరగా నున్న సోఫాలో కూలబడ్డాడు.

సరోజ వింతగా చూసింది; తండ్రి బాధ పడుతున్నాడని గ్రహించింది.

ఈ సమయంలో సరోజతల్లి శాంత వచ్చింది. కూడా కారుడ్రైవరు వచ్చాడు. డ్రైవరు ఒక బ్రంకు పెట్టి తీసుకువచ్చాడు. ఫోలు మధ్యకు మచ్చి టేబుల్ మీద ప్లవర్ వేసిని తీసి బ్రంకు దానిమీద వుంచి అవతలికి నిష్క్రమించాడు.

శాంత పెట్టితెరచింది. పెట్టిలో కస్తూరు లండరికి ఆశ్చర్యం కలిగించేయి.

సరోజ చూతూ గా 'పెట్టి ఎవరు డిక్టేటర్ని గట్టిగా అరిచింది.

సరోజ పదిహేనేళ్ళ తమ్ముడు గోపి 'ఏం! నేను తీకానన్నాడు.

'నీకేం పని' అని కోపంగా అడిగింది.

'ఏమిటిదంతా. నాకేం అర్థంకావటం లేదు.' అన్న సాజన్యరావు ప్రశ్నకు శాంత జవాబిచ్చింది 'మీ ముద్దుల కూతురుగారి వస్తువులున్నాయి చావ్లో. దీని సతన పంపించాడు, డ్రైవరు ప్లేవన్నుంచి ఇప్పుడే తీసుకొచ్చాడు.'

తన పేరు వివరణగానే, నుంచున్నవాడలా బయటికి వెళ్లి కొద్దిసేపటికి పోస్టుకొట్టి తీసుకొచ్చాడు. ఎవరి కివ్వటమా అన్న సందిగ్ధంలో పడ్డాడు. సరోజ లేచింది ఆ కార్డు నడుపుకుందామని. కాని తండ్రి సరోజ ఆత్రాన్ని గ్రహించి తనే లాక్కున్నాడు డ్రైవరు చేతులించి. ఉత్తరం చదవటం మొదలెట్టాడు.

మధ్యలో అపి తలెత్తి సరోజవైపు తీక్షణంగా చూశాడు.

'ఏమిటి నాటకం నయా' అని ఆ కార్డు చదివాడు చెకి.

బి. యే. ఆనర్సులో సీటు వచ్చిందనీ, వెంటనేజీతం చల్లించాలనీ ఉంది అందులో ఆమెవేపు చూశాడు.

'అవును నాన్నా! నేను ఆయన దగ్గరకు వెళ్లను. కాలేజీలో చేరతా.'

'ఇంకెప్పుడూ వెళ్లవా' అని తల్లి శాంతమ్మ అడిగింది.

'అది కాదమ్మా! నే నలా చేద్దామని ధృవపరచుకున్నాను.'

ఇలా అనగానే శాంతమ్మ కూతురి నురిమి చూసి కళ్ళనీళ్లు పెట్టుకుంది. ఆమె నూరుకోమని 'నీ మొగుడితో ఏమైనా' పోట్లాడావా అని సరూ నడిగాడు సాజన్యరావు.

సరోజ అంతవరకు ఆపుకొన్న దుఃఖ ముగిసింది కాదు.

వాళ్ళంతా ఇలా జరుగుతుందనజోలేదు. ఎంత విషమ పరిస్థితుల్లోనూ కళ్ళనీళ్లు పెట్టుకునే స్వభావంకా దామెది.

రావు కూతురి పరిస్థితిని గమనించి సోఫా చేతిమీద అని సరోజ ముఖాన్ని పైకెత్తి తేలు రుమాలుతో కన్నీరు తుడిచాడు.

రకోపంలేకుండా శాంతంగానూ, వాత్సల్యంగానూ మాట్లాడాడు.

'ఫరవాలేదు చెప్పమ్మా! నీ వెండుకు బాధపడుతున్నావో.'

'అలాగే నాన్నా! పిల్లాడు పోయి నప్పటినుంచి...'

అని సరోజ నెమ్మదిగా ప్రారంభించగానే శాంతమ్మ మధ్యలో అందుకుని.

'పిల్లాడు పోయాడనేనా? నాకూ తొలి చూడ్తూ బిడ్డ పోయినప్పుడు నుండే నీరయి పోయింది. కాని నేను మీనాన్నను వదిలేశానా?' అని దీర్ఘం తీస్తూ కోపంగా అడిగింది.

'నువ్వు నోరు మూసుకో' అని ఆజ్ఞాపనగా కనిచేడు సాజన్యరావు.

'అది కాదమ్మా! పిల్లాడు పోయాడని కాదు...'

'మరికెందుకు'

'అదో పెద్దగాద'

'నీ వెండుకు చెప్పకూడదు?'

'నే చెప్పా.'

సరోజ చెప్పటం ప్రారంభించింది.

'నాన్నా! నీకు ఆ నర్సు జ్ఞాపకం ఉండి ఉంటుంది.'

ఈ ప్రశ్న అక్కడివాళ్ళందరికీ క్యూరిగ్యంగా తోచివుండవచ్చు. ఆ నర్సుకి ఆమె గాథకి ఏమి సంబంధం? కాని వాళ్ళందరూ ఆ విషయం ఎత్తలేదు.

'పిల్లాడు పోయాడని ఎంతో దుఃఖంలో వుంటే డ్రైవరుచెప్పి ఓదార్చి దా నర్సు నాన్నా.'

ఇక్కడ తల్లికి ఒకమాట అనాల్సిన అవసరం కనిపించింది.

'నేను వచ్చేదాన్నే - కాని ఆ వెధవలు మాస్టరులో వుండటానికి వొప్పు కుంటేగా.'

'అదికాదమ్మా! నీ స్నేహి అంటంలేదు. నేను ఆ నర్సుగరించి మాట్లాడుతున్నా నంతే.'

'నేనంటే ఎంతో అభిమానంగానూ, ప్రేమగానూ ఉండేది. నా విషయంలో చాలా జాగ్రత్తగా చూసేది. నా బాధ ఆర్థం చేసుకుని తీరుబడి అయినప్పుడల్లా నా దగ్గర కూర్చుని మాట్లాడేది.

'మేమిద్దరం ఆ కొద్ది పరిచయంతోనే చిరకాలంగావున్న అవివా భావసంబంధంలా ఏర్పడిందంటే కారణం నేను చెప్పలేను. మేమిద్దరం ఒకే వయస్సులో వున్న వాళ్ళమే.

'గంటలకొలది అలా మంచంమీద వుండి కదలలేని పరిస్థితుల్లో బాధపడుతూవుంటే, ఆమెగాని నాతో అలా మాట్లాడకపోతే నేను ఏనాడో చనిపోయి వుండేదాన్ని పుట్టేడు దుఃఖాన్ని దిగమింగలేక. ఆమెతో పరిచయం ప్రాణం రేచివచ్చిందనిపించేది మరణావస్థలో వున్న వాకు.

'ఆ పరిచయంలోనే ఆమె గురించి అంతా తెలుసుకున్నా - ఎందుకామె నర్సుగా చేరవలసి వచ్చిందో అంతానూ.

'ఆమె చెప్పినదంతా ఆశ్చర్యం కలిగించింది.

'అదంతా కొద్దిసంతృప్తరాలమాట. ఆమె ఆ రోజుల్లో చాలా అందంగా ఉండేది.

ఇప్పుడు కూడా అందంగానే ఉంది. ఆ అందమే, ఆమె కనేక కష్టాలకు కారణ భూతమయింది.

సరోజ ఆగింది. ఆమె ఓపిగ్గా, శాంతంగా చెప్పేదంతా ప్రకారంగా వింటున్నాడు కుతూహలంతో. వాళ్ళకేం అర్థం కావటంలేదు ఆమె మనోభావం కాని ఆమె నిశ్చలతను భంగపరచదలచుకోలేదు. పెదవులు విప్పలేదు.

ఇదేం తెలియనట్టుగా తన గాఢను సాగిస్తోంది.

‘ఆమె వుంటున్న పీఠిలోనే ఒక యువకుడు ఈమెని ప్రేమించాడు.

అతను బి. వి. చదివేవాట్ట. మంచి రూపంకూడే.

‘వాళ్ళిద్దరూ రోజూ సాయంత్రం హిందీ చదివేందుకు ఒకే చోటకు వెళ్లేవారట. అందువల్లే వాళ్ళిద్దరూ ఒక రొక్కరకు తెలుసుకున్నారు. వాళ్ళిద్దరూ ఒకే పీఠిలో ఉంటుంటే చాలా వాళ్ళిద్దరూ కలిసి చాట్ చేశారు.

‘ఎలాగో ఇద్దరికీ దోస్తీ కుదిరింది. ఆ దోస్తీయే పరస్పర ప్రేమగా రూపొందింది. తనని హృదయపూర్వకంగా ప్రేమిస్తున్నాడని నమ్మి ఆ అమ్మాయి హృదయం ఇచ్చింది.

ఆ దోస్తీయే చాలాదూరం పాకింది. తను తల్లిని కాబోతున్నానని తెలుసుకోవడం ఎంతో కాలం పట్టలేదు.

‘కొంచెం గాబరాపడింది. ఆ అబ్బాయి దేవుడెదుట ప్రమాణం చేశాట్ట తప్పక పెళ్ళి చేసుకుంటానని. అదంతా నిజమనే నమ్మింది. మరిసిపోయింది.

‘ఉన్నట్టుండి ఓ రోజున అదృశ్యమయ్యాడు విశాలప్రపంచంలోకి ఆ ప్రబుద్ధుడు. ఆ ఘాతమడు.’

‘నేనలా జరుగుతుంటే దనుకొన్నాను’ అన్నాడు సౌజన్యారావు.

సరోజ బరువుగా ఊపిరి తీసుకొని లేచింది.

‘ఎక్కడా జాడ లేదు. ఎంత ప్రయత్నించినా.

‘ఇంకేం చేయాలి. ఆమె తల్లిదండ్రులకు తెలిస్తే బలవంతం చస్తారని మధనపడింది.

‘వాళ్ళేం అంత ఉన్నవాళ్ళు కాదు.

‘ఒక రాత్రి ఇల్లు విడిచిపెట్టి బయలుదేరింది తల్లిదండ్రులను బాధపెట్టకుండా ఉండటంకోసం. భవిష్యత్తెలాగా అనుకుంది.’

‘అయ్యో! పాపం! ఇలాంటి వాళ్ళెంత ముందున్నారో ఈ లోకంలో.

‘ఆ రోజునుంచీ ఆసుపత్రిలో నర్సుగా

జాయినయి బ్రతుకుతోంది. చిన్నప్పటి నుంచి కనిపించిన తల్లిదండ్రులను దుఃఖంలో మంచి తానీ వ్యధ జీవితాన్ని గడపటం ఇదంతా ఎందుకు కలిగింది? ఇదంతా ఆ నీమడి మూలానే.’

‘ఆమె ప్రసవమయిందా’ అని అడిగింది తల్లి. తల్లికి తెలుసుకుందామని ఎంతో కుతూహలం, ఆ నర్సుమీద సానుభూతి కలిగింది లాగుంది ఒక్క పెట్టున.

‘ఆ మగపిల్లాడ్ని ప్రసవించింది.’

ఇంతవరకూ ఆ నర్సుగాధ ఓపికతోవిని, అసలు ముఖ్యమైన గాఢ నూటిగా చెప్పకుండా వివిధ కాలాచారక్రమణం అనుకొని ఇంక అడగలేకుండా ఉండలేక పోయింది కామల్ను ఆ ప్రాణం.

‘ఏమిటి సరూ! నీ నిర్ణయానికి దీనికి ఏం సంబంధం? ఇదంతా అగమ్యగోచరంగానూ, అర్థమైందనంగానూ ఉంది.’ అని అడిగాడు.

‘చెప్తా నాన్నా! నేను చాలా విచా

రించా నామె గాఢ విని ‘ఎవరా నీదుడు. ఆతనిచేరు చెప్పమన్నాను’ ఎంతకీ చెప్పిందికాదు. ఎవరి పాపాప వాళ్ళు పోతారని నేదాంత ధోరణిగా.’

‘ఆ పిల్లాడ్ని చూశావా’ అనడిగింది తల్లి ఆత్రం పోచ్చి.

‘నాకు చూద్దామని వుండి ఆసుపత్రికి తీసుకు రమ్మంటే తీసుకొచ్చింది.’

‘ఆ పిల్లాడ్ని చూసేప్పటికి ఎంతో ఆశ్చర్యం కలిగింది. ఆ పిల్లాడి పోలిక ఇప్పుటికీ గుర్తే. ఎలా మరచిపోతాను. మరచి పోదామన్నా మరపురాని పోలిక’ ఎవరి పోలికో తెలుసా? తల్లివైపు జవాబుకోసం చూస్తూ.

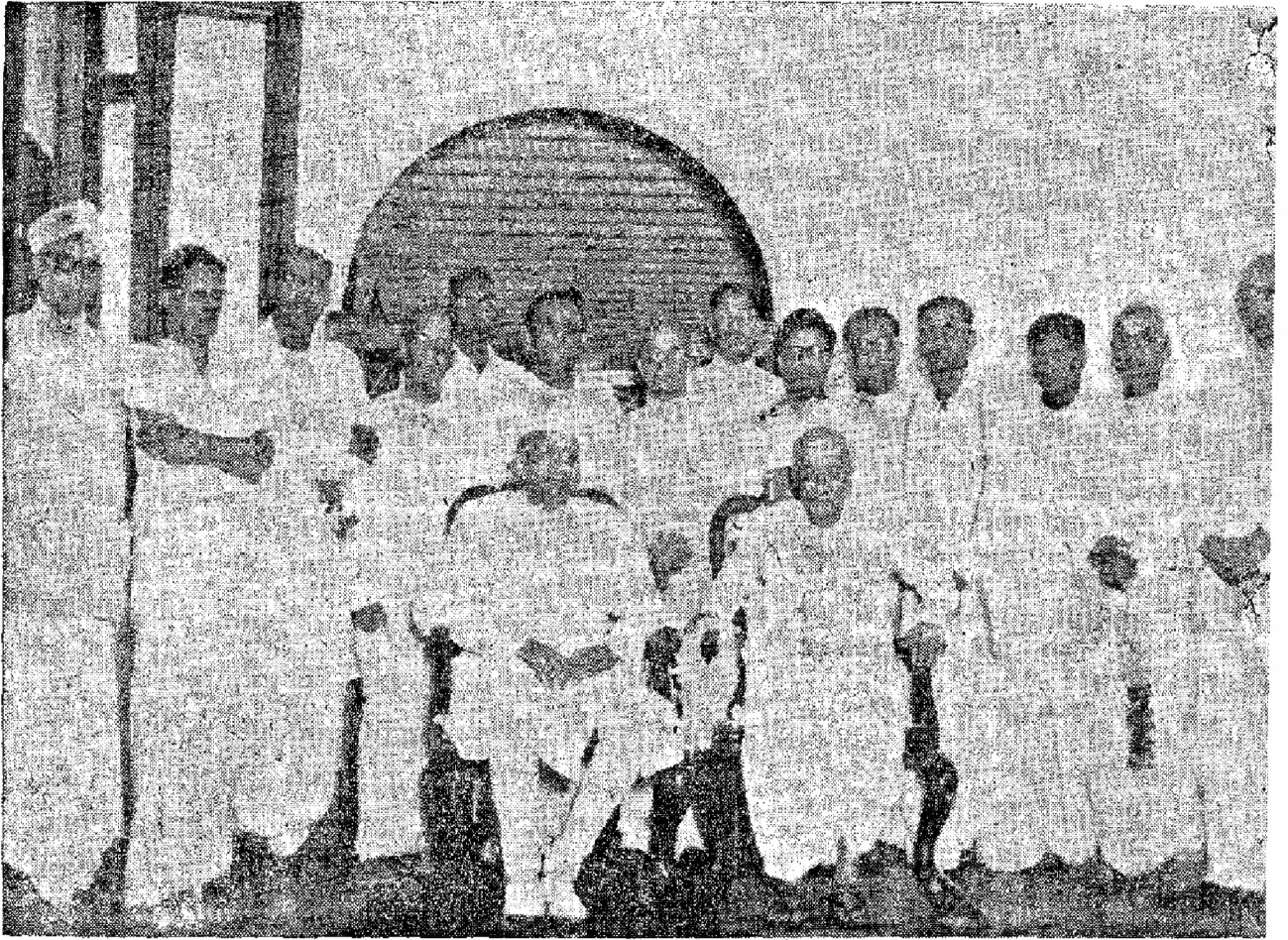
‘తల్లి నిశ్శబ్దంగా ఉంది జవా వివ్వలేదు.

‘ఎవరిపోలిక?’ అని సౌజన్యారావు సరోజని ఆత్మతగా ప్రశ్నించాడు.

సరోజ ఊరుకుంది జవా వివ్వకుండా

(47-వ పేజీ చూడండి)

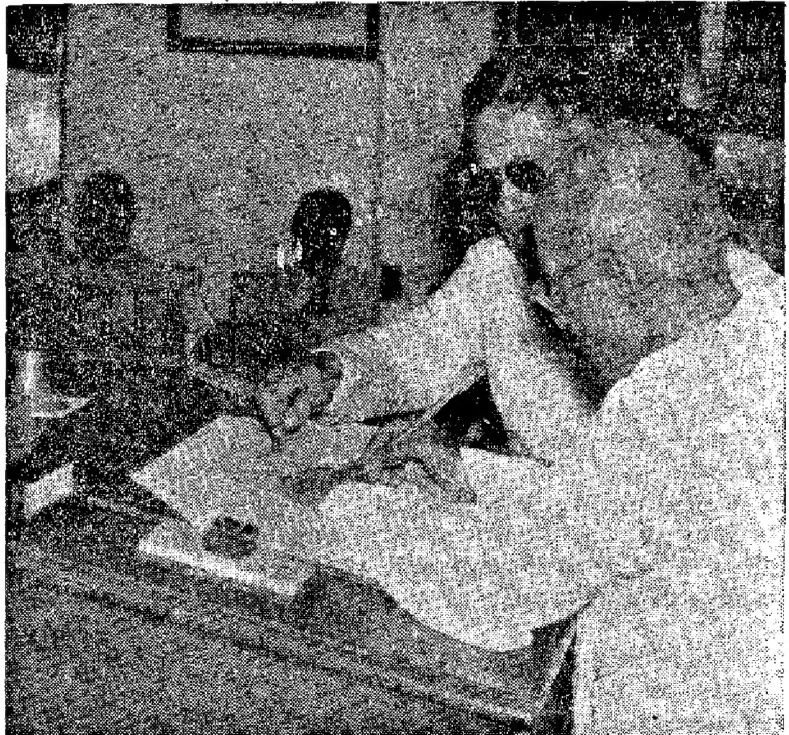

హృత్తివర్గం
రాజాజీ మంత్రివర్గ
ప్రమాణస్వీకారం

ముఖ్యమంత్రి రాజాజీ ప్రమాణ
స్వీకార పత్రంపై
సంతకం చేస్తున్నారు.

ప్రమాణం స్వీకరించిన మంత్రులలో కొందరు. 1. శ్రీ యన్
 రంగారెడ్డి, 2 శ్రీ యస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు,
 3. డా॥ యు. కృష్ణారావుగార్లు

4 డా॥ యం వి కృష్ణారావు, 5 శ్రీ యన్.
 రంగారెడ్డి, 6 శ్రీ క వెంకటస్వామి
 నాయుడుగార్లు.

నర్మలితనము

శ్రీ రావెళ్ల హనుమంతరావు

త్వరగా రావోయ్. కృష్ణ రావు.
 త్వరగా ... అతి త్వరగా రమ్మన
 మని కోకలేనేవారు కొందరు—

అత నెప్పుడూ అలా ఆలస్యంగానే
 వస్తాడనేవారు మరికొందరు.

మనలాగా రిక్తాలు - జబ్బాలు - గుర్రం
 బళ్లు - సిటీ బస్సులు ఎక్కి థ నాన్ని
 వృధాగా ఖర్చు చేయడని ఇంకొందరు.

పోనీ... ఒక సైకల్ నా కొనుక్కోడు.

అలాగే నెమ్మదిగా ఇంటినుండి - ఆఫీసుకు,
 ఆఫీసునుండి - ఇంటికి తాళేలులాగ నడు
 మ్నానే ప్రయాణం చేస్తాడని కొందరు.

తననుగురించి తలకొక రకంగా ఎగతాళి
 గాను - పూర్వోక్తంగానూ - వెటకారం
 గానూ మాట్లాడుతూంటే మీ నెప్పుడూ
 ఇలాగే అంటూంటారు లెమ్మని సమాధానం
 చెబుతూ, అదొకరకంగా నవ్వుతూ కృష్ణ
 రావు కబ్బులొక ప్రవేశించాడు.

ఆఫీసులో పనిచేస్తూండగా తోటి
 గుమాస్తా వచ్చి ఇవ్వక సాయంకాలం
 కబ్బులో టిప్పర్ వుంది. త్వరగా పని
 ముగించుకొని రమ్మనమన్నప్పజే కృష్ణ
 రావు ఇదంతా ఆలోచించాడు. తాను
 నడిచి వెళ్ళేసరికి ఎలాగూ ఆలస్య మవు
 తుంది. అందరూ తప్పనిసరిగా ఎగతాళి
 చేస్తారు. అలాగని వెళ్ళకుండాగా మాను
 కోవడం మంచిదిగాదు. పోనీ... రిక్తా ఎక్కి
 గాని - గుర్రంబండి ఎక్కి గాని - సిటీ
 బస్సు ఎక్కి గాని వెళ్ళుదామంటే
 అందుకూ మనస్సు అంగీకరించదు. సిటీలో
 ఏ డిక్కి వెళ్ళినా రానూపోనూ అర్థ
 రూపాయి డబ్బు లవుతాయి! అర్థరూపాయి
 డబ్బులు ఖర్చుచేసుకొని అక్కడ కల్లి వచ్చే
 దానికంటే ఇక్కడనే కాసిన్ని కాఫీ
 త్రాగితే సరిపోతుంది. మిగతా డబ్బులతో
 కూరగాయలు పట్టుకల్లితే ఇంటిదగ్గర రెండు
 రోజులు గడచిపోతాయి! ఇలాంటి ఆలో

చనలు అనేకం ఆలోచించుకొని అతను
 నడకతోనే అక్కడకు చేరాడు. అందరూ
 ఎగతాళిచేస్తూంటే అది మామూలేనని
 సమాధానం చెప్పకున్నాడు.

అప్పటికప్పుడే కబ్బులో అనేకమంది
 సుఖాపీనులై యున్నారు. కృష్ణరావు ప్రవేశ
 ించగానే తోటిగుమాస్తాకేసే, తనదగ్గరలో
 నున్న ఖాళీ కుర్చీని చూపించి, ఆ కుర్చీని
 కృష్ణరావుకొసం తానే వుంచినట్లుగా
 గర్వంతో తల చెక్కితూ మాళాడు.

సీసీమాల్ని గురించి, తారల్ని గురించి
 పిచ్చాపాటి కబుర్లు చెప్పకోవడం - మధ్య
 మధ్య వచ్చుకోవడం వగైరా ఉత్సాహ
 లతో అందరూ సంవోష సముద్రంలో
 మునిగి తేలుతున్నారు. కృష్ణరావు వచ్చి
 కూర్చోగానే కబ్బు క్లెకటర్ గారైన
 రామారావు అందరూ వచ్చినట్లేనాకీ యని
 ప్రశ్నించాడు.

అవును. అందరూ వచ్చినట్లేనని సీని
 యర్ గుమాస్తా సమాధానం చెప్పగానే
 రామారావు లోపలికల్లి సర్వర్ను పూచ్చు
 రించాడు. వెంటనే వాళ్లు ఉరుకులు-పరు
 గులతో కార్యక్రమం ప్రారంభించారు.

మంచినిశ్చ గ్లాసులు - తరువాత పంచ
 దార లడ్డూలు - చక్రఫేరీలు - తరువాత
 మైసూరుపాకం-ఆ తరువాత కారంబూడి
 ఒకదాని తరువాత వేరొకదాన్ని చెచ్చి
 అక్కడ కూర్చున్నవారిముందు పెట్టే
 చారు. వోజరైన పెద్దలు కాస్త కాస్త ఫల
 పరమే మోహో వేసుకొంటూ సంభాషణ
 ప్రారంభించారు.

“కారులు స్టాండింగ్ దగ్గర పని చేయిం
 చిన కంట్రాక్టుదారు మొన్న యల్. యఫ్.
 ఓవర్సీలుగారికి అయిదు వందలు రూపా
 యలు ముట్టజెప్పారు. ఆ ఉల్లాసంతో ఓవ
 ర్సీలుగా రివ్యూ అందరికీ టిప్పర్ చేస్తూ
 న్నారు.”

విషయం అందరూ తెలిసిపోయింది.

ఫలహారాలు తినడం - కాఫీ త్రాగడం -
 ఖల్లీలు నమలడం - సిగిరెట్లు వెలిగించడం-
 పూర్తిఅయిన తరువాత అక్కడ కూర్చున్న
 వారిలో కొందరు తమ తమ ప్రభావ మీ
 విధంగా చెప్పడం ప్రారంభించారు.

“ఒకానొక గ్రామంనుండి నా దగ్గరకు
 నిరుడు కొంతమంది రైతులు వచ్చారు. తమ

గ్రామానికి ప్రత్యేకంగా పంటకాలుత
 గావాలని పిటిషను పెట్టుకున్నారు. ఆ
 కాలత అవుసరం అవునో, కాదో తెలు
 సుకొని, అయితే ఎంత ఖర్చుతో పని
 పూర్తి అవుతుందో లెక్క చేసి, ఆ ఖర్చులో
 రైతు లెంత ఇవ్వ గలరో అడిగి
 పూర్తిచేస్తామని పంపించమనే రిమార్కుతో
 కాగితాలు తిరిగివచ్చాయి. అందుచేత
 రైతుల కనుకూలంగా పనిచేసి, అంతా
 గవర్న మెంటుఖర్చుతోనే తూములు
 వగైరా పడేట్లు యేర్పాటుచేసి, ఆ కా
 తాలమీద పె ఆఫీసరుగారితో సంతక
 చేయించి పని పూర్తిచేసినందులకు ఆ
 గ్రామరైతులు నాలువందల రూపాయ
 లిచ్చారు. ఆ డబ్బుతో “ర్యాబీ” సైకిలు
 కొన్నాడు. తిరిగి అలాంటి అవకాశం
 ఏమన్నా దొరికితే యీసారి రెడీయో
 కొనాలని వున్నది.

పి.డబ్ల్యు.డి. ఆఫీసులో పనిచేసే పెద్ద
 గుమాస్తా తన ప్రభావం చెప్పకోవడాన్ని
 ముగించగానే తనకీ రోజూ ఆఫీసు
 గుమాస్తా తన ప్రభావాన్ని చెప్పకోవడాన్ని
 ప్రారంభించాడు.

“నాలుగోజుల క్రితం ఒక పెద్దమనిషి
 నా దగ్గరకు వచ్చాడు. అతనికున్న పంచ
 దార కోటా పెంచమని - కోరినన్ కోటా
 గూడా తనకీ ఇప్పించమని పిటిషను
 వ్రాయించుకొచ్చి తనకీలుదారుగారితో
 పని చేయించమని బ్రతిమలాడాడు. పది
 రూపాయలు చేతిలో బెట్టి పని పూర్తి
 అయిన తరువాత మరొక పదిహేను
 రూపాయ లిస్తాను లెమ్మనమన్నాడు.
 ఇలాంటివి రెండుమూడు పద్దులువస్తే! ఈ
 సంవత్సరం నాకూ - భార్యకూ - బిడ్డలకు
 బట్టలు కొనేపని తీరిపోతుంది.”

ఈయన ప్రభావం చెప్పకోవడం పూర్తి
 కాగానే జిల్లా సప్లయ్ ఆఫీసరుగారి
 గుమాస్తా అందుకున్నాడు.

“మొన్న ధనలక్ష్మిమ్మల్లువాళ్లు చేయి
 బస్తాల బియ్యం ఎసుమతికి పర్మిషన్
 ఇప్పించవలసిందిగా పిటిషన్ చెబుకొని,
 జిల్లాసప్లయ్ ఆఫీసరుగారితో పని పూర్తి
 చేయించుకునేందుకు వచ్చారు. వారిదగ్గర
 రెండువందల పాతికరూపాయలు దీసుకొని
 చిల్లరమాత్రం నా జేబులో వేసుకొని

చదవండి / తమగుమాన ఏకైక
జియభారత్
 — ఎడిటర్: చంద్రమౌళిరావు...
 తిరిగి... 2000-01-01

మిగతా రెండువందలు ఆఫీసరుగారి కిచ్చి పని పూర్తిజేయించాను. ఈ విధంగా నాలు - అయిదు రోజుల కొకసారి పదో! పాతికో! కళ్ళజూస్తూనే వుంటాను."

ఈ విధంగా పి-డిబ్ల్యు-డి-గుమాస్తాలు, డి-యస్-ఓ గుమాస్తాలు, రెవెన్యూ ఆఫీసు గుమాస్తాలు, యల్-యఫ్-ఓ గుమాస్తాలు, వెటరనరీ కాఖ, ఎగ్రికల్చరల్ కాఖలవారీతా తమతమ ప్రభువాల్ని వర్తించు కొంటూ ఇతరుల నోరూరిపోయేట్లు కబుర్లు చెబుతూనే కృష్ణారావుకు మరొక లోకంలోని సంగతులు తెలుసుకొంటూ న్నుట్లుగా వుంది. సినిమాబొమ్మ లేవేమో కదిలిపోయినట్లుగా వుంది. రాత్రి తొమ్మిది గంటలు కాగానే లేడిచూనుండి ఇంగ్లీషు వార్తలు విని ఎవ్వరితోనూ వారు వెళ్లి పోయారు.

కృష్ణారావు నడుస్తూ జరిగిన సంగతిని, విన్న మాటల్ని నెమరుకు దెచ్చుకొంటూ - విమర్శించుకొంటూన్నాడు.

లంచాలు పుచ్చుకోవడం న్యాయమేనా? లంచాలు ఇచ్చేవాళ్లు ఎందుకిస్తారు? వాళ్ళేదో తిప్పజేసి, ప్రజల సామ్యుదాచుకొని, ఆ దొపిడీసామ్యునుండే గదా విళ్ళకు లంచా లిచ్చేది? ఈ విధంగా లంచాలు పుచ్చుకోవడం పాపం గాదా? ప్రజలకు ద్రోహం చెయ్యడం గాదా?

గత సంవత్సరం ఏమి జరిగింది? కృష్ణా నది వద్దన రాయి "రివైట్ మెంటు" చేయించిన కంట్రాక్టరుడుకు పై ఆఫీసరుకు - గుమాస్తాలకు రెండువేల రూపాయలు లంచం ఇచ్చాడు. అంటే! అయినకే పదివేల రూపాయలలో మిగిలివుంటాయి. దీనికి ఫలితంగా జరిగిందేమిటి? కృష్ణానదికి తొలకరినీరు రాగానే ఆ రాయి "రివైట్ మెంటు" అంతా జారిపోయింది. రాయి కృష్ణానదిపాలైంది. కృష్ణ ప్రవాహం ఒడ్డుల తగ్గోసి అక్కడ నివసించే ప్రజలకు కష్టాల్ని - నష్టాల్ని గల్గించింది.

ఇదేగా లంచాలు పుచ్చుకోవడం? గవర్న మెంటుకు ఆర్థికంగా నష్టం. వసుల్లో తొర్రడం. ప్రజల కష్టాలు మామూలు. అడిగినంత లంచమిస్తే పని పూర్తిగావడం. లేకుంటే "ఎక్కడున్నావు గాంగ్ లీ అంటే - వేసినచోటనే వున్నా నన్నట్లు" ఎక్కడ కాగితాలు అక్కడనే వుండిపోవడం. "విదేశ ప్రభుత్వం వెళ్లిపోయి కాంగ్రెసు అధికారంలోకి వచ్చినతరువాత యీ లంచాలగొడవ మరీ ఎక్కువైపోయింది. గాంధీ...గాంధీ...అంటూ గాంధీగారి పేరు కెప్పుడునే వాళ్ళ గాని ఆయన చెప్పినదాన్ని అనుసరించేవాళ్లు ఎక్కడా కనుపించరు"

లంచం పుచ్చుకోవడ మెందుకు? సైకిల్ కొనడ మెందుకు? ఇంటిదగ్గరనుండి ఆఫీసుకు - ఆఫీసునుండి క్లబ్బుకు - క్లబ్బునుండి సినిమాహాలుకు - అక్కడనుండి ఇంకెక్కడకో తిరగట మెందుకు? ఇదంతా నవనాగరికతయేనా? గాంధీగారు బలికుంటే ఇలాంటివాటిని వార్షించుతారా?

తనకున్నట్లుకుంటే ఇలాంటి సందేహం లన్నింటినీ స్నేహితులతో చెప్పి చర్చించితే కొంతమంది నీవు గాంధీభక్తుడవైపోతూన్నావని నవ్వారు. మరికొందరు చూస్తూండగానే కృష్ణారావు పెద్ద కమ్యూనిస్టుగా మారిపోయాడని ఎగతాళి చేశారు. ఆలోచనా సమద్రంలో పడి నడుస్తూన్న కృష్ణారావుకు యీ సంగతి గుర్తొచ్చేసరికి పెద్దనవ్వు వచ్చింది.

తా నెలా కమ్యూనిస్టు అవుతాను? కమ్యూనిస్టుల దృష్టిలో దేవుడు లేడు. తాను నిత్యం రెండుపూటలూ దేవుణ్ణి పూజించుతాడు. కమ్యూనిస్టులు కుల-మత-జాతి-లింగ భేదాలు లేవంటారు. తనకు హిందూమతం గొప్పదని వుంది. తనకూ కమ్యూనిస్టులకూ మధ్య ఇంత తీవ్ర భేదాభిప్రాయాలన్నప్పుడు తా నెలా కమ్యూనిస్టు అవుతాను? ఇంతకంటే కమ్యూనిస్టులకు విరోధినంటే బాగుంటుంది అయినా! కమ్యూనిస్టులకూ - నాకూ విరోధంవాత్రం ఏముంది?

మొన్న కనివారంగోజాన కమ్యూనిస్టు

నాయకుని క్లబ్బుకి ఆహ్వానించినప్పుడు ఎంత బాగా మాట్లాడాడు.

లంచాలు పుచ్చుకోగూడదన్నాడు. తాము అధికారంలోకి వచ్చిననాడు లంచాలు పుచ్చుకునే అవకాశం, లంచాలనిచ్చే అవకాశం లేకుండగా జేస్తామన్నాడు. యన్-జి-రోల, మధ్యతరగతి గుమాస్తాల, చిన్నచిన్న ఉద్యోగస్తుల జీతాలు పెంచి వాళ్ళ దృష్టిని లంచాల వైపుకు వెళ్లకుండగా జేస్తామన్నాడు. ఇది జరిగితే ఎంత బాగుంటుంది? అనేక విధాలుగా ఆలోచించుకొంటూ కృష్ణారావు నెమ్మదిగా ఇంటికి జేరుకున్నాడు.

2

తలుపు . తలుపు...

పుష్ప...తలుపుదియ్...

అయిదారు కేకలు వేసినతరువాత పుష్పవతి వచ్చి తలుపుకీస్తూనే ఇంతి ప్రార్థనా పోయేవరకున్నా లేమని ప్రశ్నించింది.

"ఇవ్వాలి మా స్నేహితు దొకడు అందరికీ క్లబ్బులో టీపార్టీ ఇస్తూ రమ్మనమంటే వెళ్ళేను. అక్కడకు వెళ్ళినతరువాత కబుర్లతో ఆలస్యమైపోయింది."

"అవును. మీకేం తెండి. క్లబ్బులు-టిపార్టీలు - సినిమాలు - కబుర్లు. ప్రార్థన వెళ్ళితారు ఇప్పుడు వస్తారు. ఈ మధ్యలో మే మెన్ని బాధలు పడతూన్నామా! ఎన్ని మాటలు పడుతూన్నామా! మీ కేధి

తెలుస్తుంది?" విరాగుగానూ, కోపంగానూ పుష్పవతి యీ మాట లనేసరికి—

"నీవుపక్షే బాధ లేమిటి? మాట లేమిటని? కృష్ణారావు ప్రశ్నించుతూనే ఆంగ వస్తుం కట్టుకొని స్నానానికి బయలు దేరాడు.

"ఇంటి యజమాని అధైర్యం నాలు సార్లు కలుగు పంపించాడు. కోమటి దుకాణం సామాకారు ఎన్ని సార్లు వచ్చాడో! లెక్కలేదు. ఇక పాలుపోసే వాళ్ళ మాట—మజ్జిగపోసేవాళ్ళ మాట సరే సరి. పిల్లలకు నీళ్ళు కాసి పోదామంటే కట్టెపుల్లలు అయిపోయినాయి! ఇవన్నీ బాధలు కాదు కాబోలు?"

భార్య చిరాకుగానూ, వ్యంగ్యంగానూ పైమాట లనేసరికి కృష్ణారావు త్రుళ్ళిపడి తిప్పజేసినవాడు సమర్థించుకో జూసి నట్లుగా "జీతం రాగానే బాకీలన్నీ చెల్లు చేట్టివేద్దాము లె"మ్యన మని సమాధానం చెప్పాడు.

ఈ సమాధానం పుష్పవతికి ఏ విధం గానూ సంతృప్తిని గల్గించలేదు. అప్పులు జేయడం - సర్దుకోవడం. ఎగడం - క్రింద పడడం. ఇదే వరుస. ఎప్పుడూ ఇలాశ జరుగుతూంటే ముందు ముందు సంసారం ఖర్చులు పెరిగినతరువాత సంసార యాత్రను గడిపే దెలాగో! నా కర్తం గావటం లేదు. ఇతరులను జూస్తే ఆశ్చర్యం వేస్తుంది.

కృష్ణారావు భోంచేస్తున్నాడు. పుష్ప వతి అతనికి కావలసిన వేమిటో వడించు తూనే తనలో తను గొణుక్కొంటూంది.

"తోటివాళ్ళ సంసారాలు ఎంతో సంతోషంగా గడుస్తుంటాయి. పెద్ద పెద్ద దాబాలోనూ, మేడలోనూ కాపురాలు. పాచిపనులు చేయడానికి - అంటు తోమ దానికి నోఖర్లు. వందలకొందలు ఖరీదు చేసే చీరలు. వంటింటిదా బంగారం వగలు. రెండు నోజులకు చూడు నోజులకు పిసీమాలు. వాళ్ళ జీవితా లెంతో హాయి గానూ, సౌఖ్యంగానూ గడచిపోతూం టాయి. ఇక మన గతి ఎప్పుడూ ఇంతే."

గుక్క తిప్పకోకుండగానూ, సమాధా నికి అవకాశం ఇవ్వకుండగానూ భార్య అంటూన్న మాటలు వినేసరికి కృష్ణా రావుకు తామసం వచ్చింది. గొంతు పెద్దది జేసి ఇలా అన్నాడు.

"వాళ్ళకుమలే లంచాలు పుచ్చు కొంటే మనం గూడా అలాశ జీవించ వచ్చును ఇంతే గాదు. ఇంతకంటే పైలా పచ్చీనుగా గూడా జీవించవచ్చును."

ఈ మాటలు వినేసరికి పుష్పవతికి వత్తు వచ్చింది వెంటనే కోపంగానూ వచ్చింది. "ఇలాశ గడపండి జీతాలు పెరుగువు. మొన్నటివరకు జాతీయ ప్రభుత్వం వచ్చింది గవా! కుటుంబ ఆవుసరార్ని బట్టి జీతార్ని పెంచుతుందని కబుర్లు చెప్పారు. ఆ ఆశ లన్నీ నిరాశలయ్యాయి. జీతాలు పెరిశ ఆశ లేదు. లంచాలు పుచ్చుకోరు. ఖర్చులు మాత్రం పెరుగుతూన్నాయి. ముందు ముందు జీవించే దెలాగో మాస్తాను."

ఆ రాత్రి కృష్ణారావుకు నిద్రరలో ఇవే కలవాడు. "ఇదిగో... పుష్ప... నీవీదబట్టే నుక మరీ చెబుతూన్నాను. నేను గూడా వీలునుపట్టి లంచాలు దీసుకుంటాను. ఇక నుండి మనం గూడా అలాంటి జీవిత హాయినే ఆనుభవించుదాం... ఇది నిజం... నమ్మ... పుష్ప... నమ్మ..."

3

"నమస్కారం. కృష్ణారావుగారూ నమ స్కారం."

"ఏవూరండి?"
"మాది కంకటాపురం."
"ఏమి ననుండి వచ్చారు?"
"నవ్విజనల్ ఆఫీసరుగా రున్నారా?"
"లేదు... వూరు కెళ్ళారు."
"ఎప్పుడు వస్తారండి?"
"రాత్రికే రావచ్చును."
"వారితో పనివుండి వచ్చామండి."
"పనేమిటో చెబుతారా?"
"ఆ... ఆ... చెబుతాం. తమకు గాక మరెవ్వరికి చెబుతామండి. మా చెరుకు

తోటలకు నీళ్ళు గావలసినచ్చినాయి. ఓవర్సీరుగారిదగ్గర కెళ్ళితే నవ్విజనల్ ఆఫీసరుగారిపడిగి ఆర్డరు తెచ్చుకోమన్నార అందుకోసం వచ్చాము."

"కృష్ణలోనే నీరు తక్కువగావున్నది గనుక మీపని పూర్తి అయ్యేవరకు నమ్మకం వుండదు."

"నీరుడు సంవత్సరంగాడా ఇలాశే అయింది లెండి. లేవు లేవంటూనే ఎక్క- తక్కుగా వదిలేశారు." అని రైతులు అనే సరికి—

"అయితే ఆఫీసరుగారి ఇష్టం - మీ ఆదృష్టం" అని చెప్పి ఇందులో తన కేమీ బాధ్యత లేనట్లుగా తప్పుకోవా లమకు న్నాడు కృష్ణారావు.

కాని... ఆ రైతులుమాత్రం అతన్ని వదలి

నైకిళ్ళు కొనండి

కొత్త నైకిళ్ళ న
టాకుధరలకు
వాయిదాల పద్ధతి
మీదకొనండి. సరి
కొత్త నరుకులు.
1952 ఏప్రిల్ 30

లోగా మీ ఆర్డరు యిచ్చి ఈ ఆపూర్వావకాశమును వినియోగించుకొనండి. నైకిళ్ళు ఈ గుడి తగింపు ఆవకాశమును పోగొట్టుకొన వద్దు. మొదట 25% చెల్లించి మిగతా సొమ్ము అయిదు నెలసరి వాయిదా లలో చెల్లించవలెను.

హింద్ నైకిల్ ...రు.	155/-
ఇంగ్లీష్ ,, ...రు.	185/-
ఫీల్డ్స్ ,, ...రు.	285/-
చార్ మ్యలెన్ ,, ...రు.	245/-
వి. ఎస్. పి. ,, ...రు.	358/-
రాబీ ,, ...రు.	365/-

మీకు కావలసిన నైకిలుకు వెంటనే ఆర్డరివ్వండి. మీ పూర్తి అప్రజను, దగ్గరి రైల్వే స్టేషన్ వ్రాయండి. కొత్త డెకలన్ టైల్లు ట్యూబులతో కొత్త నరుకులు గ్యారంటీ యివ్వ బడినవి మరతులప్రకారం వేగంగా డెలివరీ ఇవ్వబడును, రైల్వే రనీ దులు పంపబడుచున్నవి.

MIDLAND
TRADING Co. Ltd.,
P. Box 16605, Calcutta 4.

పైట్రా

గర్భాశయ రాగనివారణి

సర్వ గర్భాశయ వ్యాధులను పూర్తిగా పోగొట్టి, శత్రుంతానమును కలుగ జేయుటలో మా పైట్రా మిక్కిలి ఘనతవహించి నది. అన్ని సాఫల్యాల దొరకును.

రు 2-8-0

కృష్ణా రేబరేటరీ

★ బెజవాడ ★

పెట్టలేదు. "ఈపని పూర్తిచేయవలసిన భారము తమపైనగూడా వుంది. తమరు చేయదలచుకొంటే మా పని పూర్తి అవుతుంది. తమరు చేయగలరని, చేస్తారని ఆశతోనే వచ్చాను."

అని రైతులనగానే కృష్ణారావు చేతులు అడ్డంగా తిప్పతూ "లాభంలేదు బాబుగారా! లాభంలేదు. ఈ పని నా వల్ల గాదని" చెప్పాడు.

అతన్ని రైతులు అంతటితో వదిలిపెట్టలేదు. జెంటిలమీ బ్రతిమలాడారు. చేతులు పట్టుకొని చేతులు గావించి కాళ్ళనుకోమన్నారు. అప్పటికీ కృష్ణారావు అంగీకారాన్ని కనుపించనియకపోయేసరికి పూరకనే చేయబట్టెడి. మా శక్తినిబట్టి "తులమో - ఫలమో ఇస్తా"మన్నారు.

ఈ మాట విన్నసరికి కృష్ణారావు మనస్సు సందిగ్ధావస్థలో పడింది. లంచం దీసుకోవాలా? అవునని లేదా? తీసుకోవాలనుకుంటే ఇదే మంచి అవకాశం. లంచం వద్దు. మంచం వద్దు. సబ్ డివిజన్ లో ఆఫీసరుగారు వచ్చిన తరువాత కలుసుకొని మాట్లాడుమని చెబుదామనుకున్నాడు.

మళ్ళీ వెంటనే ఇల్లా - సిల్లా - అబ్బానీ కేకలూ - భార్య గొణుగుడూ తనకు నిద్రలో వచ్చిన కలవాట్లా అన్నీ గుర్తొచ్చాయి.

కృష్ణారావు ఆలోచనలో పడ్డం కనిపెట్టిన రైతులు మరొకసారి హెచ్చరించుతూ మాట్లాడారు "వచ్చిన సదవకాశాన్ని వృధాజేసుకోకండి కావలసిన దేదో తీసుకొని మా పని పూర్తి చేయండి ఇది మాకు - మీకు గూడా బాగుంటుంది. చెప్పండి. ఎంత ఇవ్వమంటాలో? అడగండి."

కృష్ణారావు దొంగతనం జేసేవాడివలే ఆలోచించి, నాలుగైగుసార్లు క్రిందకు, పైకి జాసి...సరే...వందరూపాయ లివ్వమన్నాడు.

ఇది రైతు లనుకొనివచ్చిన మొత్తంలో సగం మాత్రమే అయినా లాంఛన ప్రకారం తేలిక చేసి ఎవరైతే అయిదు రూపాయలు ఇచ్చేవారు. డబ్బు చేతిలోకి రాగానే కృష్ణారావు తనను తాను నమ్మలేకపోయాడు. వ్యాపారం పంటలు వచ్చిన తరువాత - దొంగవ్యాపారం వెరిగిన తరువాత లంచాలు ఇవ్వడం - పుచ్చుకోవడం ఎంత తేలిక సమస్యగా తయారయిందో తలపుకు తెచ్చుకొని ఆశ్చర్యపడ్డాడు.

వెంకటాపురం గ్రామానికి జేరిన వూరి చెగువులు కెండింటలోనూ నీరు తిక్కువగా ఆనగా చెరువులు సగానికి కూత్రమే వున్నాయని, చెరువుల్లో నీరు తిక్కువగా వుండటంచేత ప్రజలు తీవ్రంగా భయం

దోళనలు జెందుతున్నారని, ఇప్పుడు చెరువులనిండా నీరు పడకపోయినచో ముందు ముందు మంచువేసవికాలంలో ప్రజలూ - పశువులూ త్రాశేందుకు నీరు లేక మలమలమాడి చావలసివస్తుందని, అధికారులు దయయించి వెంకటాపురం చెరు లకు నీరు సప్లయజేయించాలని రైతులచేత మహజరు వ్రాయించి - ఆ మహజరుమీద అక్కడకు వచ్చినవారి సంతకాలు, రాని వారి సంతకాలు, మరికొన్ని వేలిముద్రలు వేయించి, క్రింది అధికార్లు ఇది నిజమేనని ధృవపరచినట్లుగా మరొక కాగితం వ్రాసి దానిపై ఓవర్సీల్ సంతకం పెట్టినట్లుగా సంతకం జేసి ఒక కాగితాన్ని తయారు జేశారు.

సబ్ డివిజన్ లో ఆఫీసరుగారు రాగానే వారితో చెప్పి, కాగితాలు చూపించి, నమ్మించి పని పూర్తిచేయించుకోవచ్చునని ప్లాను తయారుజేశారు. సంతకాలు వగైరాలన్నీ పూర్తి అయిన తరువాత రైతులు సల్లిపోయారు. ఇల్లిపోతూ త్వరితగతినే నీరు వదిలేట్లు చేయమని చెప్పారు. సాయంకాలం అయిదు గంటలైంది. ఇంటికి సల్లిపోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో కృష్ణారావు కాగితాలన్నింటినీ సద్దాకొంటున్నాడు.

ఇంతలోకే సబ్ డివిజన్ లో ఆఫీసరుగారు - ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీయరుగారూ ఇద్దరూ ఆఫీసులోకి వచ్చారు. వ్రాయగలవే వున్నటువంటి సంతకాల మహజరును జాచారు. దీన్నిజూచి ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీయరుగారు మండిపడ్డారు ఆ గ్రామానికి సంబంధించిన పంచాయతీబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు వారంతోజాలక్రితమే చెరువులు నిండా నీరుపడినట్లు వ్రాసి పంపించిన కాగితాన్ని గుర్తుచెప్పి ఆ చెరువుకు నీరు వదలవద్దని చెప్పి వెళ్ళిపోయారు.

వారిని సాగనంపిన తరువాత సబ్ డివిజన్ లో ఆఫీసరుగారు కృష్ణారావును పిలిచి జరిగిన సంగతి చెప్పుమన్నారు. కాసేపటివరకు చెప్పకపోయేసరికి దీనిమీదనున్న సంతకం ఓవర్సీలుగారిది అవునో! కాదో! తెలుసుకుంటానని చెబరించాడు. ఈ మాట అనేసరికి కృష్ణారావు కాళ్ళూ - చేతులూ వణికాయి. నిజం చెప్పకపోతే ప్రమాదమని వున్నదన్నట్లు చెప్పేశాడు. రైతు లిచ్చిన దానిలో నిలబెరుపాయలను సబ్ డివిజన్ లో ఆఫీసరుగారు కాజేసి, అందరు విన్నట్లుగా కృష్ణారావును మందలించసాగారు.

ఇది తెలుసుకున్న తోటి గుమాస్తాలు ముక్కుమీద వేలేసుకున్నారు. ఏమనిపి

ఏపని చేయదలచుకున్నా అది మంచిదైనా చెప్పదైనా, ఏదైనా సరే నేర్పరితనంతో చేసినప్పుడే చలామణి అవుతుందని బహిరంగంగానే చెప్పకోవారంభించారు. ★

కు ప్పు ★ బొ ల్లి

వగైరా మేహమచ్చలు, సెగ, సవాయి వ్యాధులకు, గ్యాగంటి చికిత్స, క్యాటలాగు ఉచితం జి.వి. కె.డి. అండ్ కో., (రిజిస్టరు) "భాస్కరాశ్రమము" గోపాలపురం, తూ. గోదావరి.

ఆంధ్రవాఙ్మయ చరిత్ర

వెలరు 2-0-0 లు,

తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము

ఆంధ్రగ్రంథమాల,

మద్రాసు 1.

REDUCED PRICES

ALL SWISS WATCHES. Guaranteed 5 YEARS

ALARM TIME PIECE (ENGLISH) 16/-
DO - SUPERIOR QUALITY 19/-
RAILWAY POCKETWATCH (A) .. 10/-
DO - SUPERIOR RADIUM 12/-

4 15 JEWELS R/GOLD 42/SUPERIOR 45/

5 CHROME 18/- ROLLED GOLD 20/-
15 JEWELS WATER PROOF C/SECOND 52/

6 4 JEWELS R/GOLD 22/SUPERIOR 25/
15 JEWELS R/GOLD 40/SUPERIOR 43/
POSTAGE FREE ON ORDER FOR 2

H. DAVID & CO.

Post Box No. 11424, Calcutta-6

భాగ్యరేఖ

(గతసంచిక తరువాయి)

ఆ సమయంలో సత్యగ్రహం మంచి ముమ్మరంగా సాగుతూఉంది. కనిపించిన వారిని జెయిలులో పెట్టాడున్నారు. కె లి గ్రాఫ్ తీగలు తెంపిన వాళ్ళను, తిట్లు సత్యగ్రహం చేసేవాళ్ళను జెయిలులో పెట్టున్నారు. నామటుకు నాకు బయట బాగలు పడేకంటే జెయిలులోకి వస్తే నయం అనిపించింది. ఒక చిన్న సిద్ధిలో ఉన్న పోస్టాఫీసు దొడ్డు కిరసనాయిలు పెట్టి తగలపెట్టాను. పోలీసువాళ్ళు వచ్చి నన్ను కొట్టి జెయిలుకు తీసుకుపోయారు. నేనుకూడా ఒక స్వతంత్ర పీఠానికి అయ్యా నన్నగర్వం కలిగింది. జెయిలులో నేను న్నది పదిరోజులు మాత్రమే. బయట జీవితంకంటే, జెయిలులో జీవనం ఎన్నో రెట్లు నాకు బాగుందనిపించింది. కాని ఇటువంటి నిర్భయ జాడ క

కారు సంతర్పణ చెస్తున్నాడంటే భోజనానికి వెళ్తాను. నాతోపాటు కొందరు సాధువులు కూడా వచ్చారు నాళ్ళతో భోజనాలు పూర్తిచేసి—ఎవరు దారిని వాళ్ళు వెళ్ళిపోగా ఆ ధర్మశాలలోనే ఒక గది ముందు సడక వేశాను. నాదగ్గరగా ఒక సాధువు వచ్చి నా పుట్టుపూర్వోత్తరాలు విచారించాడు. భాయి, అంటే భాయి అనుకున్నాం. ఈ బిచ్చకారి జీవితంలో ఉచ్చం నీవం అనే భేదాలుపోతాయి అందరమూ ఒకటే అన్న పూర్వమృ బిడ్డలం. ఆస్తిలేదు; పాస్తి లేదు. గొప్పతనం నూపించి గర్వించ తగ్గని శేషం ఏమీలేదు. అంతా ఒకటే. నాతోడి సాధువును—అకిగాను. ఇంకేనా నా బ్రతుకు? ముందుముందు ఏమైనా బాగుపడే నూదన లున్నాయా? అని. అతను ఆప్యాయంగా మాచి—నాయనా! అచైర్యపడకు. అంతా ఆ పరమేశ్వరుడి

శ్రీ సత్యనారాయణ శ్రీవాత్సవ

అంత గౌరవం యివ్వడం ఎందుకని ఆ జెయిలుఅధికారులకి కూడా తోచిందేమో! పదిరోజుల తర్వాత మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో విచారణ జరిగింది. నేను అంత వరకు అనుభవించిన శిక్ష చాలునని వదలివేశారు. అయినప్పటికీ నాకు జెయిలుకి పోవాలన్న కోరిక చావలేదు. రైలుబండి నడుస్తూఉంటే మధ్య త్రోవలో ఆలారం చెయివ్ లాగి బండి ఆపివేశాను. ఏమిటి అంటే బండిలో జనాన్ని క్రిక్కిరిసి కూర్చోబెట్టినందుకు నేను సత్యగ్రహం అన్నాను. నన్ను ప్రక్కనేవనులో దింపి వేసి అక్కడఉన్న మిలిటరీ పోలీసువాళ్ళు లాగీలతో కుక్కుపోట్లు పొడిచి వదలివేశారు. తిరిగి నా జీవితం—సత్రం భోజనం ముఖం నిద్రలోకి మారింది.

ఒక ధర్మశాలలో ఎవరో పెద్ద సాహు

రీల సృష్టించినవాడు బ్రతికించకపోడు. రాతిలో కప్పకు సైతం ఆ పరమాత్ముడు ఏదో ఆధారం చూపిస్తాడు. కాని మానవుడు తుచ్చమైన తోడిమానవుల్ని ఆశ్రయించి వాళ్ళ కరుణాకటాక్షాలకోసం అంతగా ప్రాశుల్యపడతాడు కాని మానవాతీతుడు మహేంద్రమూర్తి అయిన పరమాత్ముడివూడ విశ్వాసం నిలుపుకోలేక పోతున్నాడు” అని వేదాంతం ఉపదేశించాడు. అప్పుడు నాకు చాల ఉడుకు మోతుతనం కలిగింది.

“పరమేశ్వరుడు ఉన్నాడా? ఉంటే ఎందుకు ఇన్ని బాధలు? నేనేం నేరం చేశానని నన్ను ఇంతగా వంచించి హింస పెట్టున్నాడు. ఏమో నరూ! నాకు అతడు లేడనే అనిపిస్తుంది.”

“మంచిదే నాయనా! నీలో నాస్తికత

కల్గడం, అంటే నీలో నిష్కపట భావం ప్రవేశించిందన్నమాట. లోకంలో భక్తి నటించేవాళ్ళు అందరూ భగవత్ ప్రసాదం పొందలేరు. ఈయాడంబరాలతో ఆలయాలకి వెళ్ళి భజనలుచేసి, భక్తులమని చెప్పుకొనే వాళ్ళు నిజంగా ఆరాధన చెయ్యడం లేదు. ఏవో తుద్రవాంఛలు కోరి వాటిని తీర్చవలసిందని భగవంతుడితో చిలరబేరాలు చేస్తున్నారు. అంటే, ఏది చేసినా దానికి ప్రత్యుపకారం కోరే పరమలోభిష్టభావం భగవంతుడికి కూడా ఆపాదించి సంతోషిస్తూ ఉన్నారు. వాళ్ళకి కలిగిన భోగభాగాలు తమ ప్రయోజకత్వంవల్ల యీ భక్తిశైద్ధలవల్ల వచ్చాయని భ్రాంతి పడుతున్నారు.

భగవంతుడు వాళ్ళు ఊహించినంత అల్పుడు కాదు. వీటిని అన్నింటినీమించిన ఆతీతిమూర్తి—సంస్కృతర్యామి—నీలో, నాలో, చీమలో, సింహంలో అన్నింటా నిండియున్నవాడు, అందుచేత నేతనయందు

గానకళా బోధిని
గొప్ప పండిత గ్రంథము మృదు సర్వ
లకు గర్వమేలు కలెలకు పునః
పదము మహాద 800 పేజీలు గల తిన్న
1 ము 10-0-0 బోధిత చేయ
బాలసర్వత బుక్ డిపో కర్నూలు

FRUITOL
THE FRUIT COCK-TAIL

SWAN BRAND

Preferred for mellow moments

MANUFACTURERS
THE INDIA CANNING INDUSTRIES LTD.
VIZAVADA-2

For Madras City
Sovereign Sales Agency Ltd..
11-12 Second Line Beach, Madras-1.

అఖిల భూతములయందు ఒక భంగి చూచే వారిలో భగవంతుడు ప్రసన్నుడు అవుతాడు. నిష్కాపట్యం—నిజాయితీ ఎక్కడ ఉంటే అక్కడ పరమాత్ముడుంటాడు”

“లేదు స్వామి! భాగ్యవంతుల చేతిలో భగవంతుడుంటాడు అన్న వాక్యం యీ ప్రస్తుత పరిస్థితిలో పరమ సత్యం”

“నీ బతుకు నిష్కారం అలాగ అనిపిస్తుంది కాని నిజంగా భగవంతుడు-ఆత్మారాముడు ఆ కలిక డుపులలో ఆక్రోశిస్తున్నాడు. పేదల ఆకందనాలలో ప్రతి ధ్వనిస్తున్నాడు. నిరాశాశీల నిస్పృహలో నిట్టూర్పు విడుస్తున్నాడు. లేదు లేదు అని నీవంటివాళ్ళు చెప్పే నిఘర వాక్యాలలో కూడా నిండు మనస్సుతో చిరునవ్వు నవ్వుతున్నాడు.”

“మీరు చెప్పింది నిజమే-కాని యీ నిర్భాగ్య జీవనం ఇంతేనా? ఎప్పటికైనా వెలుగు కనిపిస్తుందా? చూడండి నా భాగ్య రేఖ ఎలాగుందో” అని చెయ్యి అందించాను. ఆయన పెద్ద నవ్వు నవ్వి “వెట్టివాడా? కాలం ఎల్లప్పుడూ ఒకేవిధంగా గడుస్తుందా? కొంతకాలం పీకటి. కొంత కాలం వెన్నెల. మిట్టపలాలు. అన్నీ ఓరి మిలో చాలుకొని పోతుఉండాలి నీకు కావలసింది ఓర్పు-తును-దానితోపాటు విశ్రాంతి.”

“నాకు కావలసింది విశ్రాంతి కాదు

నారసింహలేహ్యము

బంగారు చేర్చబడినది. మేహము, నిక్కాక, నిస్పృహతన శుక్లవర్ణమును హరించి బలమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 కు. డబ్బిరు. 8-4-0 ప్యాకేజీ 12 ఆ. డి. సి. ఏ. డ్రీకంపెని. “ఆయుర్వేదసహజం” పెరిడేసి-గెల్లూరు జిల్లా.

అబలసుధ

ప్రీతి కనుమ వ్యాధులు అకాల బహిష్టు, యతుబద్ధము, యతుకూల, ఒడదానివృత్తు. కలనోప్పి, గుండెదడ శాస్త్ర లాగుట. మనస్తామికము లేకపోవుట. విధవబద్ధ కుండుట. నదుమునీవృత్తు. జలహీనత. మలబద్ధము, హిస్తిరియా మొ॥ హరించును. నీసా రు 3/- వి. సి. అ 0-14-0 ఇండియన్ మెడిసిన్ పబ్లిష్, లక్ష్మీ టాకీసు రోడ్డు - విజయవాడ-2.

క్రమే. నే నెలాంటి పనులయినా చెయ్యడానికి సిద్ధమే. పనిమాత్రం దొరకడం లేదు.”

‘విశ్రాంతి అంటే. పనిలేకపోవడం కాదు. అనేక కష్టదుఃఖాలతో అలసి క్రమ పడిన నీ యాత్మకు విశ్రాంతి కావాలంటున్నాను. దానికి తగిన ఆశ్రయం కావాలి. ఋషీశేఖంలో జ్ఞానానందస్వామి ఉన్నారు. వారి ఆశ్రమంలో ప్రవేశించు. నీకు విశ్రాంతి, ఆత్మకు తగిన శాంతి లభిస్తుంది’ అని చెప్పి ఆ సాధువు తన శ్రోవకుల తాను వెలిపోయాడు. నాకు మళ్ళీ కొత్త ధైర్యం వచ్చింది. చివరికి యీ మార్గంలో కూడా ప్రవేశించి చూడాలని తోచింది బయలుదేరి ఋషీశేఖం వెళ్ళాను. పదిరోజుల ప్రయాణం-భయంకర కష్టాలు పడ్డాను. రాబోయే భాగ్యంమందు-ఆ కష్టాలన్నీ అతల్లిలగా చాటి చివరికి ఆ స్వామి ఆశ్రమం ప్రవేశించాను. నన్ను పలుకరించినవారే లేకపోయారు ఆ ఆశ్రమంలో. ఉన్నానో లేదో గమనించిన వాళ్ళు లేకపోయారు. తిండికూడా పెట్టినవాళ్ళు దొరకలేదు. ప్రాణం వినుకొత్తి ప్రక్కనే ఉన్న ఒక ధర్మశాలకి వచ్చిన యాత్రీసుల వద్ద ఆశ్రయించి కడుపుమంట చల్లార్చుకున్నాను. ఆశ్రమం పెద్ద యెత్తెన కొండ మీద ఉంది. అక్కడినుంచి క్రిందుగా ధర్మశాల ఉంది. ధర్మశాలకు చేరువగానే ఒక చిన్న మంటపం, దేవాలయం అనుకొని వున్నాయి. ఆ మంటపం పావంచాలు దిగి వెళ్ళేచాలా దిగువ గంగాభవాని ప్రభం డవేగంతో పరుగెత్తుతూ ప్రకాంత కలకల గానంచేస్తూ ఉంది.

ఆశ్రమంలో నాకు చోటు ఎలాగా లేదని ఆ మంటపంలో విడిచిచేశాను. నవ్వుమీస ఆ గంగాప్రవాహంలో స్నానం - ఆ మంటపంలో ఉనికి; ఏ యాత్రీకులయినా ఏమైతేమైతే అదే వాటివం నిలిపేది. ఇలాగ మరొకవారం గడిచిపోయింది. ఈ వారంలోను ఒక స్వామిజీ చూడుసారులు గంగానదికి వచ్చి శిష్యులమేతంగా స్నానంచేసి వెళ్ళారు. ప్రక్కవాళ్ళను విచారితే వారే జ్ఞానానంద స్వాములు అని తెలిసింది.

ఒక నాటి సంధ్యాసమయం. ఆ సమయంలో ఉన్న నూర్య బింజం - గంగానదిలో బంగారు కిరణాలతో స్వర్ణవాహినీలాగ కనిపిస్తోంది. ఆ సంధ్యవేళే చుట్టాడున్న నిస్తబ్ధప్రకృతి అంతా కొత్త లేజస్సుతో తళతళ మెరిసిపోతూ ఉంది. కొత్త శోభ గోచరిస్తూ ఉంది. ఆ సంధ్యాముహూర్తంలో చల్లని గంగాజలాల్లో స్నానంచేసి పొడిబట్టలతో ఆ మంటపం పావంచాల

మీద కూర్చుండి ఉన్నాను. స్వామిజీ— శిష్యులగర్భంతో వచ్చి స్నానం చేశాడు. సంధ్యావందనం జరిగింది. వెండితెలులాగ అలుముకొనిపోయిఉన్న ఆయన కేశజాలం - గడ్డం - బంగారువంటి ఆ శరీరం మీద ఎంతో మహత్త్ర ప్రకటిస్తూ ఉన్నవి. ఆయన సాక్షాత్తూ దివ్యపురుషుడే. ఈ లోకంలో ఆయన తిరుగుతూ ఉన్నాడే కాని అన్ని లోకాలూ ఆయనలోనే ఉన్నవేమో! సమస్త విశ్వరహస్యాలూ గ్రహించినట్లు ఆయన విశాలనేత్రాలు విప్పారిన దృష్టులతో ఏదో ఎవరికీ తెలియని విశేషాలు ఆకళింపజేస్తూ ఉన్నాయి. ఆ మహనీయుని చూడగానే నా ఆరాటమంతా పటాపంచలయింది. స్వామి వస్తూ ఉన్న మార్గంలో పాపాంగవడి ఆయన పాదాలకు మోకరిల్లాను. స్వామి తమ దయాపాంగ దృష్టులతో అనుగ్రహించారు. వెంట రమ్మగి నెగచేశారు. ఆశ్రమంలో శిష్యుడిగా ప్రవేశించాను. అక్కడే భోజన మజ్జనాదులు. నిత్యనిధులకి లోపంలేకుండా జరిగిపోతూఉంది. కాని మనస్సులో మరొక కొత్త ఆశాంతి బయలుదేరింది. ఏదో తెలుసుకోవాలని ఉబలాటం. నేనేం కోరుతున్నానో నాకే తెలియదు. అవేళ స్వామి ఒంటరిగా ఉన్నాడు. ప్రసన్న భావన చూచి సమీపించి మళ్ళీ పాపాంగ సమస్కారం చేశాను. ఏదో దివ్య లేజస్సు తనలో ఇముడ్చుకున్నట్లు అయింది.

“నీ కేం కావాలి?” అని స్వామిజీ ప్రశ్నించారు మానదృష్టులతో. అల్పసంతుష్టి నైన నాకు అంతకంటే గొప్ప వరం కోరాలని ఋద్ధి కలగలేదు. నా చెయ్యి చాచి, స్వామివారికి స్పృహగా చూపిస్తూ, “మహాత్మా! నా భవిష్యత్తులో, ఎలాగ ఉందో నా భాగ్యరేఖ చూచి చెప్పండి” అని అడిగాను. ఆయన చిరునవ్వుతో నా చెయ్యి తాకి నా కన్నులు స్పృశించారు. ఒడలంతా ఒక విద్యుత్పి సారం కలిగినట్లు జలదరించిపోయింది. ఒక కొత్త లోకంలోకి తీసుకొనిపోయి విడిచి యిక్కడ కన్నులు తెరిచిచూడు అన్నట్లు అనిపించింది. నా సరాలన్నీ జ్వలించి పోయాయి. అకస్మాత్తుగా పెద్ద విద్యుత్ దృక్ ప్రవహిస్తే ప్రకాశించిన శోభి లాగ నా శరీరం పులకరించిపోయింది. మొదట నేను సమాధించుకోలేకపోయాను. కొంతసేపు స్పృహతప్పి పడిపోయాను. నేను తెలివితచ్చి చూచేటప్పటికి స్వామిజీ పో—వెళ్ళిపో అని సంజ్ఞ చేస్తున్నారు. “నీవు భాగ్యరేఖ చూడాలని చూశావు. ఎందుకు నీకు ఈ కుతూహలం! ఒకరు నీ భాగ్యరేఖ చూడటం ఎందుకు? నీ వే

అంతర భాగ్య శ్రేఖలు చూచి వాళ్ళ భవిష్యత్తు చెప్పగలవులే పద!" అని చెప్పినట్లు అర్థమైంది. నేను మారుమూటాడలేదు. నా చేతిలో శ్రేఖలు చూచుకున్నాను. అవన్నీ కదులూడన్న జీవాలలాగ కనిపించాయి. వాటికి ఎక్కడలేని శక్తి వచ్చి-అవి ఎక్కడికో నన్ను లాగుకొనిపోతున్నాయి. స్వామి ముందు నా చేతులతో పాదాలు స్పృశించి, ఆ మంత్రశక్తి కళ్ళకు అద్దుకున్నాను. ఇది వరకు ఎన్నడూ లేని ఉత్సాహం వచ్చింది. నాలో కొత్త ప్రజ్వలనలు దేరింది. నేను ఒక ప్రయోజకం అవుతున్నా అయ్యాను. నేను చదివి 6 వ పాఠ్యం, సంపాదించిన పుస్తకం - ఆఖరికి నన్ను ప్రేమించిన ఒక స్త్రీ అనురాగాన్ని పొందిన పుస్తకం కూడా ఇంత ఆనందాన్ని ఉత్సాహాన్ని పొందలేదు. స్త్రీగా ఎన్నడూ నిద్రపోతూ ఉన్నట్లు కుసుకుపట్టు పడే నాలో గొప్ప మరుగుదనం పుట్టుకొనివచ్చింది. ఏదో చేసే ఐదేండ్ల లని - ఎన్నో ఐదేండ్ల లని డైర్యం! ఇదివరకు నన్ను గీచేసే నన్ను నిరాకరించిన నెట్టి వేసిన లోకం నన్ను మాటు ఎలాగ ఆదరిస్తుందో చూడాలి. లోకానికి భయపడి తిప్పించుకొని పరార్ అయిన నేను తిరిగి లోకం లోకి వెళ్తున్నాను. పరిస్థితుల ప్రభావానికి పలాయన మంత్రం పఠించిన నేను తిరిగి పరిస్థితుల్ని నా ప్రభావం లోకి తెచ్చుకోవడానికి పరాక్రమిస్తున్నాను. ఇంతటి అదృశ్య మన నీక శక్తి. ముంగు నిర్వ్యధిగా చేసి నెప్పుడూ లోక ఆత్మకృత్యం ప్రోపంచి అదే-ఈ నాగు-సమస్తాన్ని జయించగల వీరాధిపతిగడవు-పద ముందుకు పద అని విజృంభింప చేస్తున్నది అజ్ఞా. అయితే ఈ శక్తి నాలో ఉన్నది. ఇన్నాళ్ళూ చూచుకోలేదు. ఒక మహనీయుడు వచ్చినా శక్తి నాకు జ్ఞాపకం చేసేవరకు ఆచింత నేలేకపోయింది.

ఇలాంటికేక్కి అందరిలోనూ ఉంటుంది. కాని ఎవ్వరూ కాని తెలుసుకోలేరు. తెలుసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేయరు. ఎలాంటి పరమ వేదాంతమైనా యీ పరమ రహస్యాన్నే పరిపరివిధాల బోధిస్తూ ఉంది. 'వాయనా! నిన్ను నీవు తెలుసుకో—నీకు సమస్తం బోధపడతాయి' అని నన్ను నేను పూర్తిగా తెలుసుకోలేక పోయినా నాలోఉన్న కొత్తసామర్థ్యాన్ని గుర్తుపట్టాను. ముందరింజేకాను.

వికారిచరణ తన ఆత్మకథ నెల్లూ
ఉన్నంతేపు నేనూ అచార్య కూడా
అత్యంత శ్రద్ధతో విన్నాం. మాకు అత్య
శ్రద్ధయే వేసింది. ఆ ఆశ్చర్యం సరిపుచ్చు

కోవడానికి మధ్య మధ్య ఏవో ప్రశ్నలు
వేసేవాళ్ళం. అతను కూడా వానికి తెగిన
సమాధానాలు చెప్పేవాడు. ఈ భాగ్య
శ్రేణులు చదివే సామర్థ్యం వచ్చినట్టు తొలి
సారి యెలాగ తెలిసిందో వివరించి కుతూ
హలం కలిగింది.

“చికారీబాబు! సరే. ఇది గురువుల ప్రసాదంవల్ల నీకీళ్ళకి కలిగింది అంటున్నావు. ముందు ఎవ్వరిమీద నీ మంత్రం ప్రయోగించావు అది యేలాగ పనిచేసింది” అని ఆచార్య అడిగాడు.

వికారీ మరొక సి గ రెట్టు అంటించి 'అయితే వివండి చెబుతాను. తొలిసారి నా శక్తి నావార్యమీదనే ప్రయోగించాను. అద చాల విచిత్రంగా జరిగింది... అదీ తమాషగానే ఉంటుంది' అని మళ్ళీ మొదలు పెట్టాడు. మేము ఇద్దరమూ ఎప్పటిలాగే చెవులు రిక్కించి వింటున్నాము.

భవిష్యత్తులోకి చూచే ప్రజ్ఞా శా లి
తన అనుభవం వర్తిస్తూ ఉన్నాడు.

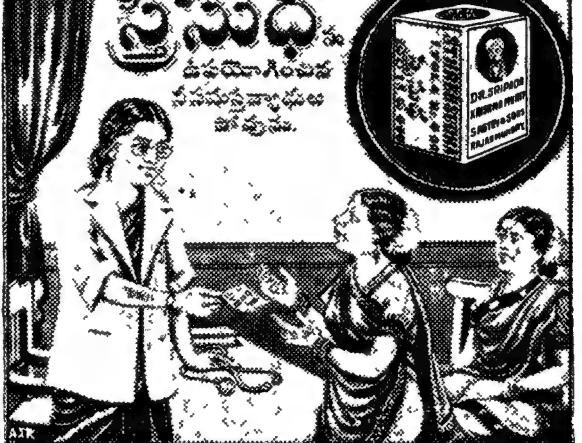
నాకే తెలివికలిగిన పంటనే స్వగ్రామంవల్ల
పోయాను. ఇదివరకు నిరాదరణతో చూచిన
వాళ్ళంతా నేనంటే ఆదరంతో చూడటం
ప్రారంభించారు. మనిషికి తన సామర్థ్యం
మీద ధైర్యం కలిగిన ఉత్తరక్షణలోనే
ఇతరులకూ డా అతని సామర్థ్యాన్ని గుర్తి
స్తాడేమో! నామీద 'పలి' పేరు, కులభ్రా
హ్మత్వం లేదు. ఇంటికి తిరిగి వెళ్ళిన
పంటనే మతండ్రి ఆపాయంతో పలక
రించాడు. తల్లి పుట్టెడు దుఃఖంతో పొంగి
పొంగి యేడ్చింది. నాళ్ళను చూస్తూ
ఉంటే. నాకుకూ డా దుఃఖం పొంగి పొంగి

న చ్చిందె. మనస్సుతీర యేడ్చివేశాను. ఇన్నాళ్లు అనుభవించిన దుఃఖాలన్నీ కన్నీటిధారలుగా నా చెంపలు తడిసి పోయాయి. చంటిపాపగా కనిపించాను మా వాళ్ళకు. పరారి అయినవాడు ఎలాగో ఇంటపట్టు చేరాడుగదా అని మావాళ్ళ సంతోషం. ఈలోపున నా చరిత్ర అంతా పవిస్తరంగా వాళ్ళకు తెలిసిందట. నేను రైలుబండివిూంచి పడటం, మూడు ఆపరేషన్లు చేయించుకోవడం, తిరిగి 'వికారి'గా తిరిగడం, కాంగ్రెసు ఉద్యమంలో జైలులులోకి వెళ్ళడం, అక్కడినుంచి ఋషీకేశ ఆశ్రమంలోకి వెళ్ళడం ఇవన్నీ తెలిశాయి. ఎలాగ నా ఆరాతీతారో నాకే ఆశ్చర్యం వేసింది.

నా పూర్వానుభవాలు చెప్పకోవడంతో, బంగు మిత్రులతో కొద్దిదినాలు ఖలాసాగా గడిపివేశాను. భవిష్యత్తు తెలుసుకోవడంలో నాకు కలిగిన కొత్త ప్రజ్ఞమట ఎవరితోనూ చెప్పలేదు. నాయంతట నేను ఈ విషయమై ప్రచారం చేసుకోవాలనే కోరిక లేకపోయింది. నా మా సరేఖలు నేనే మాచుకొన్నాను. భాగ్యరేఖ పచ్చగా నులాబీరంగుతో కనిపిస్తూఉంది. అది చూస్తూఉంటే, కొత్త ఆశ కొత్త ధైర్యం అంకురించాయి. భవిష్యత్తులోకి ఒక కిటికీ తెరుచుకొని అందమైన ఆనందమైన ఒక అరణ్యసీమ నాకున్నుల యెడట అత్రిక్షమై నల్లు అయింది. నాయంతట నేనే భయపడి అది పరీక్షగా చూడటం మానుకొన్నాను.

మళ్ళీ ఈ ప్రసక్తి రాలేదు. మా 'మేనమామ' కు జ్యోతిషం అంటే కొద్ది అభి

ప్రేమద
 ఉపయోగించుట
 నవస్థానములకు
 పోవును.

ప్రేమదకృష్ణమూర్తిరాస్త్రీ అండ్ సన్స్
 రాజమండ్రి.

నం 10, గణపతి మొదలివిధి, రాయపేట, మద్రాసు-14

ఈ లక్ష్యమును

ఆయుర్వేదమునందు

మానం. వ్యవసాయం కాకుండా కోర్టు వ్యవహారాలలో తరచు తిరుగుతూ ఉంటాడు. నేను ఋషీకేశం వెళ్ళి, ఆశ్రమంలో ఉన్న ఆరా అతినే తీశాడట. అతడు ఒకసారి వచ్చి, 'ఏమిరా అబ్బాయి! స్వామి వారివద్ద ఉండి ఏమైనా జ్యోతిషం, వైద్యం వగైరా నేర్చుకున్నావా' అని అడిగాడు.

నేను ఏమీ బదులు చెప్పలేదు. 'నీ ముఖం చూసే ఏదో మాస్తామూ ద్రికం చెప్పగలవని తోస్తూఉంది - చెప్పనాయనా' అని చెయ్యి అందించాడు. నేను చెయ్యిపట్టుకుని వేళ్ళు విప్పతూ ఉంటే ఒళ్ళంతో కంపించిపోయింది. దీక్షగా చూచాను. ఏదో కుదిపి వేసినట్టు, కండరాలన్నీ కదలి నా మెదడులోకి వచ్చి, కమ్మలవెనక కేంద్రీకరించి ఏవో తెలియని

తర్జమానాలు చెవులో చెప్పుతున్నట్టు అయింది. అవి వింటున్నాను. ఏవేవో - తెరచిన పుస్తకంలోని వాక్యాలలాగ - ఆ రేఖలు కనిపిస్తూ ఉన్నవి. నేను యంత్రంలాగ మాటలాడివేశాను. మా మేనమామ కదలకుండా వింటున్నాడు. ప్రస్తుతం, ఒక కోర్టు వ్యవహారం అతన్ని బాధిస్తూ ఉన్నది. అతడు కొన్న ఒక యింటిగురించి తగాదా! అతని మాస్తరేఖలు మంచి ఆయిల్లు పెరడు, పెరిటిలోని రావిచెట్టు, మదురు గోడలు, ఆయింటి యజమానురాలు ఒక విలంతువు, మైనారిటీ తీరిన ఆమె కొడుకు ఇవన్నీ స్ఫురించాయి. ఇవన్నీ చెప్పి, ఈ తగాదా మూడురోజులలోపున రాజీ అవుతుందని, కొంత సామ్యఖర్చు అయినప్పటికీ తగాదా మా మేనమామ పక్షేనే పరిష్కారం అవుతుందని చెప్పాను. అవాట విసగానే మా మామ ఆనందానికి మేరలేదు. మూడురోజులూ మూడు క్షణాలలో గడచిపోయాయి. ఆవేళ కోర్టుకి వెళ్ళినవెంటనే ఆయింటి యజమానురాలు, కొడుకూ కూడా వచ్చి తగాదాగురించి రాజీపడి మా మామపక్షం ఇల్లు క్రయం వ్రాసియిచ్చారు.

దాంతోనా ప్రజ్వలంతి మేనమామ అందరికీ చాటింపు నయ్యడం మొదలు పెట్టాడు. ఈలోపున ఎందరు వచ్చినా నేను దీక్షగా చూడలేదు. యథాలాపంగా చూడటం ఏదో చెప్పే వేయడమున్నూ. నేను ఇంటికి తిరిగవచ్చేటప్పటికే కుటుంబంలో ఒక పెద్దచిక్క బయలుదేరింది. అది మా పెద్దచెల్లెలు వివాహం. అది యాడుకివచ్చి నాలుగేళ్ళు అయింది. మా నాన్న గారు ఎంత ప్రయత్నించేసినా వివాహం పొసగలేదు. ఎఫర్ని చూచినా వేలకు వేలు కట్టాలు అడిగేవారే! కాని ఎంతో కష్టపడి ఒక సంబంధం చూచారు. వాళ్ళకు రెండువేలు ఇవ్వడం - వాళ్ళు పిల్లకు వెయ్యిరూపాయల నగలు పెట్టడమున్నూ. ముహూర్తం నిశ్చయించేశారు; ఇంక వారంరోజులలోవివాహం. కుభరేఖలు కూడా అమ్మవేయించారు. ఒక పూట నేను ఒక్కడనూ ముందు గదిలో ఉండగా పెళ్ళి కూతురు, మా పెద్ద చెల్లెలు లక్ష్మి గదిలోకి వచ్చి "అన్నయ్యా! నువ్వే వేకులు చూస్తావట. నా చెయ్యి చూచి చెప్పు" అన్నది. లక్ష్మికి నేనంటే చనువే. కాని నేను దేశ ద్రిష్టురిని అయిపోయినప్పటికీ అందరికీ నామందు కూడా 'మన్నన' అయిపోయింది. లక్ష్మి - అయినప్పటికీ తెగించి వచ్చివేసింది. దాని మనస్సులో భావం వేరు. ఈ సంబంధం దానికి నచ్చలేదు. అయినా నాన్న కుదిర్చినమీదట బలవం

తంగా ఒప్పుకోవలసింది. మైగా రెండు వేలు తన నిమిత్తం పోస్తూఉన్నారనేటప్పు టికి దాని మనస్సు తడకొనిపోతున్నట్టు అయింది. మరొకమాట - చిన్నప్పటినుంచీ మా మేనత్తకొడుకు ప్రసాదాని దాని కిస్తామని అనుకొంటూ వచ్చాం. మా నాన్నకీ, మావయ్యకీ ఉన్న వివాదాలవల్ల ఆయన కిష్టం లేకపోయింది. చివరికి ఈ సంబంధం నిశ్చయించారు. ముహూర్తం నిశ్చయమయింది పత్రికలు వేశారు.

నేను లక్ష్మి చెయ్యి చూచాను. 'అమ్మాయి! నీవు దిగులుపొంద నక్కర లేదు - నీ కీ పెళ్ళి కాదమ్మా?' అన్నాను. 'అజేమిటన్నయ్యా? అన్నీ అయిపోలేను'

"అది వేరసంతి - యీ పిల్లవాడితో కాదు; మరొక పిల్లవాడితో అవుతుంది - అజే ముహూర్తంలో - తప్పుక అలాగే జరిగి తీరుతుంది" అన్నాను. లక్ష్మి సిగ్గుతోనూ, అర్థర్యంతోనూ ముఖం చూడకుండా లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

వారం రోజులు పెళ్ళి సన్నాహాలతో మా యిల్లు - చాల మాడావిడిగా ఉంది. లక్ష్మిని చివరి మూడు రోజులూ పెళ్ళి కూతుర్ని చేసి రకరకాల ఆలంకరించి, అడవాల్ని హాస్యం చేస్తూనే ఉన్నాడు. పెళ్ళికి బంధువులందరూ వచ్చారు. తెల్లవారితే 8 గంటలు అనగా ముహూర్తం. పెళ్ళికొడుకుతరపువాళ్ళు సాయంకాలం వస్తారు. మా యింట్లో దూర బంధువులూ, దగ్గర బంధువులూ ఆ రోజు

(48-వ పేజీ చూడండి)

భారతప్రశస్తి

ప్రీల ఆరోగ్య భాగ్యానికి లోద్రా

కేసరికుటీరం విమెడెడ్ మద్రాస్

ఒక గంటలో యావ్వనము కామ సంభవ

రామప్ప, సంసారమును విడుదల పాడలేవిది. వివాహం దిన వృద్ధులయింది క్రి. ఉత్సాహము విడుదల. ఉ 2.8.9

మదన మంజరి ఫార్ములీ

184. ప్రాణ వివాహరోధు, మద్రాసు. వివాహ-ప్రీతివార మెడికల్ హాల్లు హాల్లు రోడ్డు, రాజమండ్రి - ఉత్సాహము విడుదల. మెయిన్ రోడ్డు, వెల్లూరు, అర్యన్ పార్కు.

గనోక్స్

అన్ని సెగలకు గంటలలో గుణము ఈశ్వర ఫార్మశీ, రాజమండ్రి.

నిలియలేదవల

రెండు మహా నగరాలు

చార్లెస్ డికెన్స్

6

ఒక పెద్ద సారాజాడీ వీధిలోపడి దిక్కున పడింది. జాడీని బండిమీదనుంచి క్రిందికి దించుతుండగా, దొరికి కోడుమీద పడ్డది. సారాచుకొణం గుమ్మంలోనే ఈ సంఘటన జరిగింది.

చుట్టూవున్న జనమంతా, పనిపాటలకు సోమరితనానికి స్వప్నీకైవే, ద్రాక్షసారా ఏ గుక్కడయినా దిక్కుతుండనే ఆశతో ఈగలా ముసిరారు. ఆ ప్రదేశంలో, గోడ్డు, కంకరరాళ్లు కోసులా బయటికి పొడుచుకొచ్చి, దారినిపోయేవాళ్ళిందరికాళ్ళూ విరగొట్టాలనే వుద్దేశంతో వేసినట్లుగావుంది. ద్రాక్షసారా ఆ కంకరారాళ్ళచుట్టూ జలజలా ప్రవహించి మడుగులు గడుతోంది.

ఒకొక్క మడుగుచుట్టూ ఒకొక్క గుంపు జేరారు. ఒకొక్కవాళ్ళకు మోచేతుల్లో పడవోసుకుంటున్నారు. కొంతమంది మగాళ్ళు, మోకాళ్ళ తండావేసి సారా దొంగిల్చుతోయి తిత్తుతున్నారు. తమ భుజాలమీదకు వంగి వెనకట్టుని నిల్పుచున్న యువతీరత్నాల నోళ్ళకు అందించుతున్నారు. మరికొంతమంది జాడీ పెంకుల్లోకి, కుండ పెంకుల్లోకి, సారా పట్టుకుని కుక్కల్లా కతుకుతున్నారు. కొంతమంది తేల్లులు, నెత్తిమీది రుమాలుగుడ్డలుతీసి సారాలో తడిపి పిసిపిల్ల నోళ్ళలోకి పిండుతున్నారు. ఇంకా కొంతమంది, గోడ్డు మీద నెలయేళ్ళు గడుతున్న సాగా ప్రవాహాలకు భుట్టి అడ్డంపాడి ఆనకట్టలు కడుతున్నారు. ఇంకా కొంతమంది జాడీ పెంకులు నాకుతున్నారు. మరికొంతమంది సారాతో తడిపిన తడిమట్టిని చుప్పరించుతున్నారు—కాస్త రుచైనా తగులుతుందని; గోడ్డుమీద సారా అంత ఆఖరైపోయింది. సారాతోపాటు మట్టికూడా చాలావరకు అదృశ్యమైపోయింది—పాకీవాడు ఈ దున్నకు పోయినట్లు.

ఈ సారాఉత్సరం సాగినంతసేపూ—రోడ్డంతా కోలాహలంగా వుంది. అడామగా, పిల్లాజిల్లా ఉల్లాసంగా కేకలు పెడుతూ పరస్పరాలలో మునిగి తేలారు. పరస్పరాభినందనాలూ, పరస్పరాలింకనాలూ ముద్దులూ, ముచ్చట్లూ కొట్టి కోలాహలంగా వుంది. మందిమీద ఆసందోత్సవం—ఒకళ్ళచేతులకాళ్ళు పుచ్చుకుని బృందవృత్తాలు చేస్తున్నారు. ఈ ఉత్సవ కోలాహలం ఎంత హఠాత్తుగా ఆరంభమైందో, మళ్ళా అంత హఠాత్తుగానూ ఆగిపోయింది. ఎక్కడివాళ్ళొక్కడ వెళ్లిపోయాడు. అంపాన్ని కొయ్యెక్కలో ఆపకంగానే వదిలేసినప్పటికీ మనిషి, తిరిగి వెళ్లి అంపంకోత ప్రారంభించాడు. తిండి తివ్వూ శక్త నరాలు పీక్కుపోయి తీపులుపెడుతుంటే, మంతలా

నివ్వలబోపి తనవల్లూ, బిడ్డవల్లూ కామకుంటూ కూర్చున్న కేకరాలు, కుండ గుమ్మంలో పాకేపి సారాఅశతో పడుగత్తుకొచ్చింది. తిరిగి వెళ్లి చూచుకుంటే కుండలో బాగులు చాలావరకు చలబడి పోయినై. చింకి గుడ్డలతోనూ, తీబుతలతోనూ నేలమూలిగలనుంచి ఎలుకలూ పడుగత్తుకొచ్చిన నిర్భాగ్యులంతా, ఎక్కడి వాళ్ళొక్కడ మళ్ళా కలుగుకోకి వెళ్లిపోయాడు. తిరిగి ఆ ప్రదేశమంతా వివాద మేఘాలు ఆవరించి జమ్మమనిపోయింది. చెలగురేఖలకంటే, అంధకారచ్ఛాయలే ఆ ప్రదేశానికి పమాజంగా కనుపించుతున్నయి.

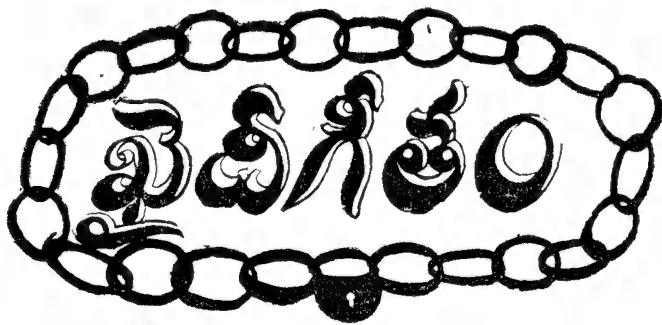
ఎర్రటి ద్రాక్షసరం—ఆ సారాతో తడిపి, పారిష్లోని నెయింట్ అంటానీ వీధి మరకలైపోయింది. అ నేకమంది చేతులూ, ముఖాలూ, పాదాలూ, కొయ్యెక్కలూ, అన్నీ ఎర్రబడిపోయినై. అంపకోతగాడి చేతిలోవున్న, రంపపు పిడి ఎర్రబడిపోయింది. తలకు చుట్టుకున్న రుమాలు ముందుకుపడి, బిడ్డకు పాలిస్తున్న తల్లి నుగురు ఎర్రబడిపోయింది. ఆకగా జాడీ పెంకులు నాకైన కొందరి మూతులు, పెద్దపులి నోళ్ళలా జేవురించిపోయినై. ఒక విదూచుకుడు ఒక గోడమీదికి ఎగబాకుతున్నాడు. అతని తల, మురికి పంచీలా వున్న టోపీలో వుండటానికి నిరాకరించి బయటికి విప్పబించుతోంది. అతని వ్రేళ్ళకు అంటివున్న సారాజిత్తుతో గోడనిండా మరకలై—రక్తం!

ఆరకం, కూడా నడిపిధి కంకరరాళ్ళలో ప్రవాహం గట్టపలసిన తరుణం ఆసన్నమౌతోంది. ఆ మరకలలో ఆ నేకమంది చేతులూ ముఖాలూ మరిసం కావలసిన రోజులు చేరువౌతున్నయి.

ఇక యివ్వడు—నెయింట్ అంటానీముఖాన వివాద మేఘాలు ఆవరించివున్నయి. చరి, మురికి, రుగ్మత, అజ్ఞానం, అకలి—ఈ నీవడవతలు ఆయనచుట్టూ పరివేషించి వున్నయి. నిల్లురాళ్ళలో అరిగిపోతున్న జనం, ప్రతివీధి మొగిసి నిల్పురి చరికి గజగజలాడుతున్నారు. ప్రతి ద్వారంతోనుంచి అయిటికి వస్తున్నారు. ప్రతి ద్వారంలోనుంచి లోపలికి వెడుతున్నారు; విరిగిపోయిన కిటికీమవ్వల మధ్యనుంచి తొంగిచూస్తున్నారు. గాలికి కదలిన ప్రతి చింకిగొంగడిలోనూ గిజగిజలాడుతున్నారు. వాళ్ళని అరగదీస్తున్న విల్లు ముసలాళ్ళను పడుచువాళ్ళను చేనేడి గారు; పడుచువాళ్ళను ముసలివాళ్ళుగా తయారుచేసేది. పిల్లల ముఖాలన్నీ పితౄల్లముఖాలు; కంఠాలన్నీ దుడ్డకంఠాలు. ప్రతి ముఖంలోనూ, ప్రతి ముఖంమీది కుడతలానూ ఒకే లిపి: “అకలి, అకలి, అకలి—సర్వత్రా అకలిమయం. భారకానులన్నీ

(21-వ పేజీ చూడండి)

అనువాదం: తెన్నేటి సూరి

“కనక్రప్రవాసి”

జ్యోతిషంలా చీకటి. జైలు ఆవరణలలో ప్రదర్శిస్తున్నది. కొంచెం దూరంగా జైలు కలకటాల వసుకనుంచి చలికి వసుకుతూ సన్నగా ఒక కైదీ అర్ధరాత్రి పాట పాడు తున్నాడు.

సెం. 12వ గదిలో వున్న రామ్మూర్తికి మెలకువవచ్చి లేచి కూర్చున్నాడు. ఆ సాయంకాలమే అతన్ని జైల్లో వేశారు. ఇంకా ఆ రాత్రి గోడల మధ్య పది సంవత్సరాలు గడపాలి. ‘నా’ అన్నవాళ్ళు ఎవరూ లేనందుకు, ఏకాకి అయినందుకు ఏడ్చాడు. తనకి ముప్పయ్యే పదిలో పది సంవత్సరాల కిక్కి ‘తనకోసం అని’ పది ఏళ్ళే వాళ్ళెవరూ లేనందుకు ఆనందించాడు.

పది సంవత్సరాలు—ఒకటి, రెండు కాదు ‘పది’—‘పది’ అంకంలో ఎంతో భిభత్సం కనిపించింది రామ్మూర్తికి. ఈ పది సంవత్సరాలలో ‘ప్రేమ—పెళ్ళి—సౌఖ్యం—పిల్లలు, గృహం’ ఇన్ని సృష్టించుకోవాలనుకున్నాడు. కాని ఇప్పుడవేమీ లేవు. గురచిర సుందర స్వరం వికలమై అల్లూ చూస్తూండగానే చేయి నుండి జారి పోయింది—ప్రజలకు దూరమైపోయాడు.

“పది సంవత్సరాలు”—నేను మళ్ళీ ప్రజల్లోకి ముసలివాడినైపోవాలి. స్నేహితులూ పరిచయస్థులూ అంతా నన్ను మరచి పోతారు. ఒక్కరికీ నా జ్ఞాపకం వుండదు—అదంతా మరో ప్రపంచంలా వుంటుంది—నా ఆలోచనలు అందులోకి చొరవు, నా పనులు ఏ ఒక్కటి కూడా గౌరవించబడవు—ప్రజల మధ్య మళ్ళీ మూటాడటం, నడవటం, తినటం అన్నీ కొత్తగా నేర్చుకోవాలి. ఎంత నేర్చుకున్నా ఆ ప్రపంచానికి దూరమే—ముసలివాడినైపోతాను—కాని ఏమీ చేయలేను. చేయలేకపోతాను” అని తనతో చెప్పుకొన్నాడు రామ్మూర్తి. అట్లా ఆలోచించుకు పోతున్నాడు. నవ నాడుల్లోనూ నెచ్చగా, ఉరకలువేస్తూ ప్రవహించింది రక్తం—చూడయం, తల కాళ్ళూ

చేతులూ ఏ పనికి పనికి రావన్నట్లు ప్రవహించే రక్తం కరీరాన్ని కదపి కదపి రోదించింది. ఆలోచించే ప్రతిసారీ విచారం అతని ఆలోచనల్ని త్రోసి వేస్తూ దూరంగా విసరి వేస్తూంది అతనిలో అతన్నే.

“ఈ గోడలమధ్య ఎందుకూ బంధించడం—నన్ను ఒక్కసారే కడతేర్చివుండవలసింది” అని బిగ్గరగా అరిచాడు. చుట్టూ నిలిచిన గోడలు ఏ సమాధానం ఇవ్వలేదు. అతనిలో నఖిళు పర్యంతం ప్రవహించే రక్తవాహిని విలపించింది. అతని మేధ, ఆలోచనలూ అగి అగివిడ్చి బాధగా గిరిగిరాపరిక్రమించాయి. గట్టిగా ఏడుపుకోసం గింజాలాడాయి.

మర్నాడు ప్రార్థన ఎనిమిదింటికీ అతనికి అన్నం పెట్టారు. తిన్నాడు. ఎందుకు తిన్నాడో అతనికి తెలియలేదు.

“నేనెందుకు తింటున్నాను? ఇంకా ముసలివాడిని అవటానికే తింటున్నాను. అందునల నాకేం లాభంలేదే!”—ఒకపూట అతను అన్నం తినటం మానుకున్నాడు. ఆకలి దహించి వేసింది. అన్నం తింటే బావుండు అని తోచింది. ఏదో నేర్చుకోవాల్సిందీ తెలుసుకోవాల్సిందీ బోలెడు వుండగా ఏమీ తెలుసుకోకుండానే ఉన్న కొద్దిజీవితం మధ్యలో చచ్చిపోవటం ఎంత దుర్మరం?—తిరిగి భోజనం వండించినప్పుడు అతను మరి ఆలోచించకుండా తినేశాడు. కాస్తేపటి వరకూ ఆలోచనలు విచారం దగ్గరనుంచి తప్పుకున్నాయి. ఏదో వింత అందం, అచేతనపు వస్తువుల్లో సహృదయత అతనికి చుట్టూ తోచింది.

ఒకటే ఆవరించిన పచ్చదనంలా, వరి పొలాల ప్రకృతి అందం వైపు గాలికి రెప రెప లాడుతూ బహు రామణీయంగా వుంది. ప్రసరించే నూర్యని తీక్ష్ణతకు మధ్య మధ్య మబ్బుల ఆటంకంతో ఆవరించిన పచ్చదనం రంగులు మారుస్తూంది. తూర్పు, పడమరల మధ్య ఉదయం సాయంకాలం రాత్రి చంద్రుడికిందా నక్షత్రాలకింద మహద్భుతంగా ప్రకృతి మారిపోతూవుంది,

నిలక్షణంగా మారిపోతూవుంది. రామ్మూర్తి లోపలకూడ అట్లానే వుంది—

భోజనం ముగించేసరికి మెరుపు కబ్బతే గంతో, నిత్య నవోద్యగంతో తిరిగి ఆలోచనలు అతని దగ్గర కొచ్చాయి. అప్పుడు జ్ఞాపకంవచ్చింది రామ్మూర్తికి ‘తన ఒక ఖైదీనికదాని!’

“నాకు ముసలితనం వస్తే అప్పుడుకూడా మెరుచేల అందం ఇప్పటి మాదిరిగనే వుంటుందా! అప్పటి నా ముసలికళ్ళతో మరి అట్టే చూడలేను!”—గోడకేసి ముఖం తిప్పకొని ఏడ్చాడు. అదేగోడ ఎప్పుడూ తన ఆలోచనలకు కారణం అవుతూంది.

సరిగా అదేగోడ! పాపం! అక్కడ ఎంత కాలంనుంచి వుందో అగోడ, అసలు ఎందుకొచ్చింది అక్కడికి అది! అగోడను కట్టిన వాళ్ళెవరో! ఆ గోడకేసి పరీక్షగా చూడ నారంభించాడు రామ్మూర్తి. అతను అనుకున్నంత పాత గోడకాదది. ఇంకా మంచి బలంగావుంది. అట్టే పాతబడలేదు. తన ముతాత అంత పాతది కాకపోవచ్చు—అయినా అది పాతదిలాగే కనిపించింది. ఆ పాతదనానికి వెయ్యిరెళ్ళ బలంవుంది కొత్త దనంకన్నా. ఎన్నో చిన్న జీవితాలు కృంగి, స్వాతంత్ర్యంకోసం ముసలి కాన్ని ధరించాయి ఆ పాతగోడల మధ్య ఇరుకు ప్రదేశంలోనే!

తనను తను అట్లా ఆలోచిస్తూంటే, అగోడ ఎట్లా వచ్చిందో, దాన్నెవరు నిర్మించాడో రామ్మూర్తికి తెలిసింది. వాళ్ళంతా తన సోదరులే! తన దేశీయులే! వాళ్ళు సంతోషంతో నూ, హృదయ పూర్వకంగానూ ఆ పనిచేయలేదు—అధికారులచే ఆజ్ఞాపించబడి, జీతాలు వుచ్చుకొని ఆ పని చేశారు—లేకపోతే పస్తులే! వాళ్ళు ఈ గోడలు తమకోసం, ఇతరులకోసం కట్టారు. వెలుగులేకుండా పైన చదునుచేశారు, కిక్కిలు లేకుండా చేశారు, వెలుగు ప్రవేశిస్తుండేమో అని భయం—ఉన్న ప్రదేశం కొంచమే! అయితే! ఎన్నిగదులుగా విభజించారో! వాళ్ళ సోదరులకోసం ఆనాడు సిద్ధంచేశారు.

అందులో మానవుడు ఎందుకూ పనికిరానివాడిగా దాచబడతాడు. స్వల్పం స్వల్పంగా తను తానే భూశయనం చేసుకోవడానికి—ఒకానొక రోజున ఒకడికి, మరొకడికి తేడా లేకుండా అమరూపంగా తయారవుతారు. ఈ పది సంవత్సరాల అతని దుర్భర జీవితం, ఆ గోడల ఆనంద సంరంభంలో ఎగిరిపోతుంది—

“తమ్ముడా! ఒరే తమ్ముడా! నాకో సమే కట్టావా ఈ కైదు!”

అని కేక పెట్టాడు రామ్మూర్తి. జైలుగోడలు నిర్మించిన తమ్ముళ్ళ మృతకాతల్లూ కూడా ఏ సమాధానం ఇవ్వలేదు—అకస్మాత్తు

తుగా అతనిలో ఆలోచనలే వాటికి సమాధానం చెప్పాయి—

“ఎందుకూ! మేం ఏమీ చేయలేం! మేమంతా ఈ పాదైపోయిన భాగాలం— అదిగో చూడు—అదే కన్నం! అవి వీలవబడుతుంది—మానవులు ప్రపంచం అంతటా గోడలు నిర్మిస్తున్నారు. ఒకళ్ళనుంచి వేరొకరు విడిపోయి, విడిపోయి తెలియని తనలో, కూరత్యంలో, భయంలో— గోడలు నిర్మిస్తున్నారు. కారణం వాళ్ళకే తెలియదు. అందుకే ప్రజలు ఒకళ్ళని మాని మరొకరు భయపడుతుంటారు. భయపడుతూనే కిరాతకులైపోతారు. వాళ్లు ఇక్కడే కాదు గోడలు నిర్మిస్తే ప్రపంచం ప్రపంచం అంతటిలో ఇట్లాంటివే గోడలు.

రామూర్తి జైలు గోడ మీద చెయ్యి ఆనించాడు. దాంతో దాని బలం, లోతూ సురించినట్లయింది. ఎంత బాగా కట్టబడింది. ఈ కట్టుబడిలో ఎంత తొయి ఉపయోగించాలో ఏమో ఈ జైలు మానవుడి అంతం ఎన్ని పదుల సంవత్సరాల్లో కాబోతున్నా చూస్తుంది.

“సోదరులారా!” అన్నాడు రామూర్తి.

“నేను మీ కోసం చాలా చింతిస్తున్నాను. మీకు స్వేచ్ఛ రావటం అంటే నాకు చాలా దూరం అన్నమాట. మీరింకా ముసలివాళ్లు కాకుండానే నేను చావాలా! ముసలితనం మంచిదేకదా! అవునా కాదా! కాని అది చాలా దూరాన వుంది.”

జైలుగోడను బాటి దల్చాడు రామూర్తి. మెరుపులా ఒక ఆలోచన తోచిందతనికి. ఆ ఆలోచన నిలబడి నిటారుగా అతనికేసి తీక్షణతతో చూసింది. అది ఒంటి కాలిమీద ఒకే ప్రేమి మీద నిలబడినట్లుకూడతోచింది. చలనరహితంగా అట్లా కనిపించటానికా అన్నట్లు ఎంత కాంతివంతంగా వేగంగా అతనిద్వంగా వుంటుందని తరవాత అది ఒక చేయి ఎత్తి తనని తట్టినట్లు అనిపించింది రామూర్తికి.

“మనం బయటికి పోదామా!” అంది ఆలోచన.

“ఈ కట్టకట్టలు గోడలూ మనల్ని వెళ్ళనివ్వవు—మనం ఇప్పుడు ఖైదులో వున్నాం” అన్నాడు రామూర్తి.

“నాకు అవకాశంలేని గోడ అనేదే లేదు” అతని ఆలోచన చెప్పింది. అది కాలితో అతన్ని ఒక్క తాళుతన్నీ చూయ

మైంది. కాస్తేపు చూసి మళ్ళీ దగ్గరకు వచ్చింది.

“బయట నూర్చుకుని నిన్నటి వర్షంకూడ చూడకుండా ఎట్లా ఎర్రనైపోతున్నాడో” అంది.

“అవును” అన్నాడు రామూర్తి వెంటనే.

“అక్కడ వర్షం బాగా కురిసింది” అతని ఆలోచన ఇంకా ముందుకు సాగింది. వావులు నిండి వున్నాయి. పర్వతాలనుంచి వర్షపు నీళ్లు జేగురురుంగుగా విసురుగా ప్రవహిస్తున్నాయి. బురద నిలవ నీటిలో కప్పట పాటలు పాడుతున్నాయి. వరి పొలాలు ఇంకా పచ్చగా కనుపించటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాయి.”

“నాకు తెలుసు” అన్నాడు రామూర్తి వర్షం వినలేక విసుగ్గా. మిగిలిన ఆలోచనలు వట్టింగా మారుతున్నాయి. అతను లోపలకూ బయటకూ తిరుగుతున్నాడు. వాళ్ళ అధిగమించలేని ‘గోడే లేదు’ అది మాత్రం నిజం. అవి అతనిలో చొరబడుతున్నాయి. అతని మట్టా ముసిరినాయి. రామూర్తి వాటి ఇద్దం వచ్చినట్లు రానిస్తున్నాడు, పోనిస్తున్నాడు వాటన్నిటికీ స్వాగతం చెప్పాడు. అవి అతనిలో నిలవదల్చుకుంటే నిలవచ్చు పోదల్చుకుంటే బయటికి పోవచ్చు.

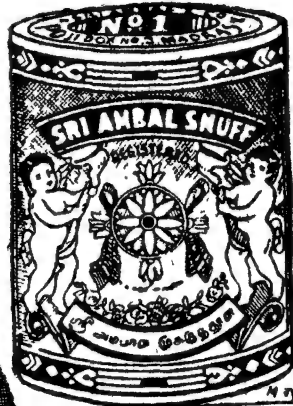
రామూర్తి ఒక రకమైన స్వాప్నికదశలో కూర్చునిపోయాడు. “ఈ గోడ ఇట్లా నీరసంగా క్షీణించిపోతుందేం” తనలో తాను చెప్పకొని నవ్వుకొన్నాడు. ఆనవ్వు తున్నప్పుడు అతని ఆలోచనలు బయటికి లోనికి తిరుగాడాయి.

ప్రస్తుతం అతను సంగీతం ప్రారంభించాడు. మొదట కప్పుల పాటలను అనుకరించాడు, తరువాత పత్తులని. —భోజనాలకు ఖైదీలను బయటికి తీసికొని వచ్చారు. ఒక్కసారి బయటి ప్రపంచం చూడమని దగ్గరగా వున్న కొంచెం ఎత్తయిన ప్రదేశం ఎక్కి చుట్టూ అవగాళించాడు. ఆనందం పట్టలేక రెండు మూడు చార్లు తలలు వేళాడు. జైలు రామూర్తిని ఒక్క కేకవేసి క్రిందకు దిగమన్నాడు. అతని మాట రామూర్తి లెక్కచేయలేదు— అట్లానే నిలబడి గట్టిగా నవ్వు ప్రారంభించాడు “ఉన్నాడు! పర్వతకా! దయాకూ! నన్ను క్షమించు—నన్ను. నేను మరచిపోయాను—నే నిప్పుడెక్కడున్నానో నాకు జాపకంలేదు. ఇవాళ ఎంతో అందమైన రోజు—మరేకాదా?”

జైలు కోపగించి, రామూర్తిని గం12 లోకి గంటి తాళం వేసేశాడు. అతను

శ్రీఅంబాల్

అఫ్ఝెసర్స్ నస్రము

1 కులముటిన్ను అలా అన్ని చోట్ల దొరుకును.

శ్రీ అంబాల్ అందుకంపెనీ.

తపాల పెట్టె నెం. 2. ను వరగాను.

నిద్రపోవా మనుకున్నాడు. పూర్తిగా అలసిపోయాడు-కాని చాలా విచిత్రంగానే అతనిలోనికి బలం వచ్చింది- "నిజంగా అతను చెప్పినట్లు ఆది ఒక అందమైన కోణ్." అతర్వాత కోణ్లు మరింత అందంగా దొర్లిపోయాయి. అతని ఆలోచనలు మరింత జేగంగా ప్రయాణించాయి. అతన్ని అవి ఎప్పుడూ ఒంటరిగా వొడలేదు. అత నెప్పుడూ తన్నుతాను మరచిపోకున్నాడు. అది తేలిసికోకుండా పాటలుపాడుకున్నాడు. రామ్మూర్తి చేసే గొలకు జైలుల ఎన్నో విధాల అతన్ని శిక్షించాడు. లాభం లేకపోగా పై అధికారికి ఫిర్యాదుచేసి మరో గదిలో రామ్మూర్తిని పెట్టించాడు. ఇన్నిటిని అతిక్రమించి రామ్మూర్తి పాడుకున్నాడు. తన కుటుంబీకులు పదిమంది ఒకేసారి చనిపోయినట్లు కూడ ఎదుర్కున్నాడు. స్వతంత్రుడుగా వున్న కోణ్లలో జీవితం ఎన్ని విధాలుగా అతన్ని గాయపరచిందో, అన్నిటిని ఒకటి తర్వాత ఒకటిగా అతను క్రుంగదీస్తున్నాడు. అతని హృదయంలోని ప్రతి గాయంనుంచి 'దయాత్వం' అనేది ఇంకా వైకొచ్చి అతన్ని సంఘం నలుగురిలోనూ ఉంచ చూస్తూంది- రామ్మూర్తి జైలుగది ఈ విధమైన చిన్న చిన్న దయాత్వాలతో నిండ వారంభించింది. అవి ఇతన్ని కలియ జాటి కూర్చుని వున్నాయి. అవి అతనిపై బాగా ప్రాయతాయి. అవి నవ్వుతాయి- వెక్కిరిస్తాయి. అతన్ని ఇటూ, అటూ ప్రోసివేస్తాయి. ప్రతి ఉదయం అతను లేచేసరికి అవి రామ్మూర్తిని 'సువికాల భావాంబర వీధి' లోనికి నెట్టుతాయి. అతను తన గది వదిలేసి ఆ రాతిగోడల్ని అధిగమించి, అతనికి ఏనాడూ పరిచయం లేని వాళ్ళ లోకంలోకి, ఏవో విచిత్రంగా మెరిసే మైదానాల్లోకి వాటితో వెళ్ళిపోతాడు.

ఆ విచిత్రాలన్నిటినీ అతను ఒక పాట క్రింద అల్లుకుంటున్నాడు. నిశ్శబ్దంగా కూర్చుని బుజ్జలో ఆ పాటను పెంచుకున్నాడు రామ్మూర్తి. జైలు అతన్ని గూర్చి అధికారికి మరి ఫిర్యాదు చేయలేదు- "అతనిలో ఉండేకేం పూర్తిగా చచ్చింది. అతనిప్పుడు చాలా బాగున్నాడు"-అని జైలు అధికారితో చెప్పాడు. నూపరం పెండెంట్, రామ్మూర్తి పేచ్చి ప్రవర్తన చాలామట్టుకు తగినదని నిర్ణయించాడు. ఈ మాజేళ్ళ జైలు జీవితం లోనూ రామ్మూర్తి ఎన్నో వందల మంచితోలు తెచ్చుకున్నాడు జైలు అధికారులచే-కాని వాటినిగురించి రామ్మూర్తికి ఈ

వత్తూ తెలియదు. అతను అల్లుతున్న పాట పూర్తి కావచ్చింది. దాన్ని గూర్చే అతను పూర్తి క్రొత్తతీసికొన్నాడు- "అది చాలా సాగనైన పాట. చిన్నపిల్లల్ని గూర్చే తరుణ్యపు తొలిదినాల ఉత్సాహంగార్చి, జీవితం చివరిదశలో పరిభ్రమ

ణనూ గూర్చే ఆ పాట అల్లాడు. పాట పూర్తయింది. బయట ప్రపంచం అంతా శుభ్రమై, చిగుళ్ళూ తొడిగింది. నిండు పచ్చదనాలవరి పొలాల సజీవహృదిలో సంగీతం తీగలు సాగుతూంది. ప్రతి చెట్టూ చిరుగాలి

"లక్ష్మీ టాయ్లెట్ సబ్బు

నాచర్య
సౌందర్యమునకు
దివ్యమైనది"
అని
బి.ఎస్.సరోజా
చెప్పుచున్నది

మనోహరమైన సువాసనతో గూడిన
ఈ తెల్లటి శుద్ధ సబ్బుతో మీ చర్యమును
మనోహరముగా మంచుకొనండి.

సినీమా తారలకు సౌందర్యము నిచ్చు సబ్బు

LTS. 324-X30 TL

వినుగు రెపరెపలకు వివేచన కొత్త కొత్త సువాసనలు వ్యాపిస్తున్నాయి. మిలమిలలాడే ఆకులూ, కంకలూ, తీగలూ, రామణీయక దృశ్యాన్ని జ్ఞాపకం చేస్తున్నాయి. రామ్మూర్తి ఆ అన్నిటిమధ్యావున్నాడు. ఓ! అవును, అతను అక్కడే వున్నాడు. అప్పటికి అతని పాట సమగ్రసమాప్తి నందింది. చుట్టూ నిలచిన గిరిశిఖరి పైకెక్కి చుట్టూ గ్రామాలు, మైదానాలు చూస్తున్నాడు. ఆరోజు విదో పండుగ. ప్రజలు ఆ పండుగలో ఆనందిస్తున్నారు. ఎందుకు ఆనందిస్తున్నారో, ఎందుకు ఆనందించాలో వాళ్ళకే తెలియదు. కాని అతనికి తెలుసు. దానంతటికీ కారణం నిత్యజీవిత ప్రకృతిలోని పసితనం. అది మరొక్క సారి మానవుని భ్రష్టత్వం అనేదీ యెగుగుని నేత్రాలవైపు పరికిలనగా చూస్తున్నది, విస్మయంగా చూస్తున్నది. గతంలోని మెరిసే పవిత్రతకోసం-వందల, వేల సంవత్సరాల తప్పిదం, క్రూర్యం ఆవరించిన ప్రపంచాన్ని చుట్టబెట్టానికి చూస్తుంది. కాని అది తప్పిపోయింది. ప్రకృతి, ఎప్పుడూ కాని 'పసిసాప' అయిపోయింది. రామ్మూర్తి తన బుజ్జిలో పూర్తయిన పాటతో, తన ఆలోచనామారాన్ని అనుసరించి గ్రామగ్రామానికి వెళ్ళాడు. అతను వెళ్ళిన చోటలా అతనికోసం ఆనం ఖ్యాకప్రహసనం ఎదురుచూస్తూనే వుంది. అతను ఏమీ మాట్లాడటం లేదు. ఆ పాట భావం అతని ముఖంలోనే వుంది. ప్రజలు గుమిగూడి అతని ముఖంలోకి చూస్తున్నారు. అతని ముఖంలో చూచిన విషయం ఇతరులతో చెప్పటానికి పరుగుడుతున్నాడు. అతనికన్న ముందు అతని పాటలోని భావం ప్రచారం జరుగుతోంది. ప్రతిచోటా స్త్రీలూ పిల్లలూ అతనిపై పూలమాలలు విసురుతున్నారు. పూర్తిగా పూలమాలలతో రామ్మూర్తి కప్పబడిపోయాడు. అనిర్వచనీయమైన గుబాళింపు అతని మెడను చుట్టి వేసింది. తన చుట్టూ చేరిన ఆ ముఖాలను చూడలేకపోయాడు. జనుల కంఠాలను వినలేకపోయాడు. ఇంకా ముందుకు, ఇంకా ముందుకు అతను పరిక్రమించాడు, దీర్ఘనిద్ర వరకూ వచ్చాడు.

ఆ సాయంకాలం, నూర్యా ప్రమయానికి కొంచెం ముందు జైలరు రామ్మూర్తి గది తలుపు తెరిచి, లోపలకు చూశాడు. తిరిగి మరి చూడకుండా ఒకే పరుగు తీశాడు పోలీసు అధికారిని తీసికొనిరావటానికి. విషయం ఏమీ అర్థంకాలేదు పోలీసు అధికారికి. జైలు నిబంధనలమూత్రం అతిక్రమించబడినట్లు తెలిసి భయపడి రామ్మూర్తి గదితలుపు వరకూ వచ్చాడు.

లోపల రామ్మూర్తి నిశ్చలంగా సమాధిలో కూర్చుని వున్నాడు. అతని చుట్టూ పువ్వులదండలు వేలాడుతున్నాయి. గది అంతా సరికొత్త వింతసువాసనలు వెదజల్లుతున్నాయి. ఆ గది ఆ సువాసనలతో నిండిపోయింది.

“ఏయ్! నీ కాపువ్వు తెక్కడివి?” అధికారి ప్రశ్నించాడు రామ్మూర్తిలాగ. రామ్మూర్తి సమాధానం చెప్పలేదు.

“వెధవ్వేషం! వెళ్లి ఒక్కటి తగిల్చి య్యివోయ్, వెధవ నిద్ర నటిస్తున్నాడు!” అన్నాడు అధికారి.

“నాకు భయం బాబూ!” అని జవాబిచ్చాడు జైలరు వణుకుతూ.

అధికారి వినురుగా వెళ్ళి ఆ పని తనే చేశాడు. అధికారి స్వర్ణతో అతనికి రామ్మూర్తి సాష్టాంగపజినట్లు సాగిలపడ్డాడు. అతని ముఖం భూమికి ఆనింది. ఒక్కసారిగా అతని మైదండల్లో వున్న పువ్వులన్నీ వాడిపోయినవి. ఒక్క సువాసన మాత్రం మిగిలిపోయింది.

అధికారి వెనుదిరిగి భయంతో ఆ గది నుంచి ఒకేపరుగు తీశాడు. రామ్మూర్తి జీవితంలో ఎప్పుడూ అంత చచ్చిపోయినట్లు లేకుండా ఎప్పుడూ భేనంతగా మరణించాడు. అందుకే అధికారి భయభ్రాంతుడైనాడు.

తనకు అర్థంకాని విషయాలను గురించి సాధారణంగా మానవులు భయపడుతుంటారు. అదోమార్గం.

రామ్మూర్తి ఆ మూడేళ్ళూ జీవించిన ఆ గది గోడలకు అతని పాటపట్టుకొని వుంది. ఏవో అర్థంకాని నిరుపయోగమైన

రహస్యాల్ని తనలో వుంచుకుంది. ఏ బై నయినా ఆ గదిలో పెట్టినప్పుడు వెళ్లిగా ఒక పాటపాడతాడు. ఆ పాటకు అర్థం వుండదు. వున్నా తెలీదు.

జననానికి మరణానికి మధ్య స్వామిక నిరోధసంధ్యకాంతి. (ఒక జైలుపక్షిని దృష్టిలో ఉంచుకొని)

రు 1000 బహుమానం

తెప్పర్ క్యూర్
(రిజిస్టర్డ్)

కుష్టు, బొల్లి, సుఖిరోగాదులకు గ్యారంటీ చికిత్స.
అన్ని భావలలోను కేటలాగు ఉచితం.

లక్ష్మీ అండ్ కో
(రిజిస్టర్డ్)

H. O. వాల్తేరు, ఆర్. యన్.

బ్రాంచీలు:
2/135 బ్రాడ్వే. మదరాసు.
గాంధినగర్, విజయవాడ.
కటక్, సికింద్రాబాదు.
రాజమండ్రి etc.

ప్రపంచ ప్రఖ్యాత మద్రాసు నశ్యం

★ **నాణ్యతయే** ★

దాని ఘనత

★ **ఒకసారి కొంటే** ★

తిరిగి వదలిపెట్టరు

నశ్యములలో ఉత్తమమైనది పట్నం నశ్యమే. కాని అత్యుత్తమమైనది, అందరూ కోరునది, కారం, నాణ్యత, సువాసన గలది. **అప్పాదురై నశ్యమే.**

అ. అప్పాదురై ముదలియార్ & సన్

ఆచారప్పకొ వీధి, పోస్టుబాక్సు నెం. 189, మద్రాసు-1.

రెండు మహానగరాలు

(16-వ పేజీ తరువాయి)

ఆకలి, కొంపలూ, గొప్పకలూ, గుడిసెలూ, వెలిసెలూ ఆకలికడుపుల కీటకిట. దణ్ణాలమీద ఆరేసివున్న చింకిగుడ్డలనిండా ఆకలి చాలి కలు; తుక్కు దుటా—గడ్డి—పీలికలూ కాయితం ముక్కలూ అతుకేసివున్న చింకిబొంతలనిండా ఆకలియుదలు; పొగరాని పొగగూళ్ళలోనుంచి ఆకలి తొంగిమాస్తోంది; రొట్టెల దుకాణం బీరువాలమీద అదే ప్రకటన—“ఆకలి”. మురిగివాసన గొడుతున్న ప్రతి చిన్న రొట్టెమీద అదే ముద్ర; ప్రతిపులుసు దబరాలలోనూ ఆకలి తైలం లేకుండానే వేగుతున్న ప్రతిబంగారా దుంపముక్కలోనూ, అణువణువణువు, ఆకలి పిడుగు పెరిల్లు మని పేలుతోంది.

ఆవకాశమున్నచోటల్లా ఆకలి వ్యాపించుతోంది. సందులు, గొందులు, ఇళ్లు వాకిళ్లు, మురికిగుడ్డలు, ముంజుటోపీలూ, సర్వతా; ఆ చింకి బొంతల మురికిజనం విడుసున్న నిశ్వాసాలతో వాయు గర్భం ఊడ రెత్తుతోంది. తిరుగబడి కళ్లు పీకాలనే మృగ స్వభావం, కొలిమి గుండాం కాపురలూ వాతవరణమంతా అలు మకుంటోంది. ఆరిపోయిన కొలుమిగుంటల్లా, దిగులుగా దిండుకు బోయిన ఆకళ్ళలో అగ్నికణాలు అంకుంచుతున్నయ్యే. బానిస ఓచ్చికవలూనికి పంటితో నొక్కిన పెదవిమీద, కాటువయ్యల నే, కచ్చి కోరలూ మెరుస్తోంది. సహించబమా, దెబ్బతయ్యటమూ అన్న సందిగా లోచనలో వున్న నుగురులమీద ముడతలు, ఉరికంబాల త్రాళ్ళిలా పీటమళ్ళు పడుతున్నయ్యే. మాడు చెక్కలూ మంచి నీళ్ళూ ముంగు బెట్టుకున్న నిర్భాగ్యులు ఎర్రటి ద్రాక్షవంత్రాగాలని దాహంగా ఆలోచిస్తున్నారు. ఒకరి చెవిలో ఒకరు ఈ ఆలోచనలను ఎలుగుగొడ్డలూ గుసగుసగా చెప్పుకుంటున్నారు :

ఈ నుజునజలన్నీలో లోలోపలే; పైకిమాత్రం ఏ అలజడి లేదు; కాని, సానలమీద కత్తులు, సరసరాపగు నెక్కతున్నయ్యే కమ్మరివాడి సమెట్ట, గడలా బరునెక్కతోంది; తుపాకుల కార్తా నాలో వాననశ కి అంకురించుతోంది; రోడ్డప్రక్కనున్న పేపు మెంట్లన్నీ భిన్నా భిన్నమైన పాతలానికి పీలులేకుండా కుక్క గోతు లైస్తే. మురిక్కాలవ కట్టలు తెగి ముంగున్న రోడ్డుమీదికి ఎగబడు తోంది. పట్టమని పదచినుకులు పడితే, ఇదేవి బడెవిలని యిళ్ల లోకే జొరబడుతోంది. రోడ్డుకు అడ్డంగా కట్టివున్న తీగ మధ్య ప్రేలాడుతున్న, బిద్దీపం, మినుమినుకుమంటూ వెలుగుతూ అటూ యిటూ ఊగిసలాడుతోంది. సముద్రంమీద ప్రయాణం చేస్తున్న ట్టనిపిస్తోంది, రోడ్డుమీద పోతున్న జనానికి. అవును నిజంగా సముద్రమధ్యంలోనే వున్నారే—ఒకా నావికులూ కూడా తుపాను ప్రమాదంలో చిక్కుబడిపోయారు.

అవును అలాంటి సమయం రాబోతోంది. బిద్దీ దీపానికి బరులు, మానవ ప్రాణులను ప్రేలాడదీసే సమయం ఆసన్న మతోంది. భ్రాన్సుగడ్డమీదికి తుపాను రేగబోతోంది. కాని ఆకాశాన ఎగురుతూ అందాలపాటలు పాడుతున్న, రాయంచ గములు వొళ్లు తెలియని తమందంలో ఉల్లాసంగా కేరిసలు కొడు తున్నయ్యే.

ఆకుపచ్చని లాగూ, పసుపుపచ్చని వెలుగుకోటూ, తొడు కున్న ఆ సారాదుకాణం యజమాని దుకాణం సుమ్మంలో నిల్పు న్నాడు—రోడ్డుమీద సాగుతున్న సారా మహాత్మ్యవాన్ని తిల కించుతూ. అంతే అయిపోయిన తరువాత భుజాలు ఎగరేసి : ‘ఆ వ్యవహారంతో నాకేమీ సంబంధం లేదు. జాడీ పగలగొట్టు కుంది మీరే—మరో జాడీ తెస్తే లేండి లేకపోతే లేదు—నేను

మాత్రం అమ్మకోసు’ అని, బండిమీదనుంచి జాడీలు దింపుతున్న వాళ్ళను హెచ్చరించాడు. ఇంతలోనే గోడమీద ఎర్రగీతలు గీస్తున్న విదూషకుడు అతని కంటబడ్డాడు. ‘అరే బాబా! ఏవిట్రా అదీ—అక్కడేం జేస్తున్నావో?’

విదూషకుడు ధీమాగా నిల్చుని గోడమీద అక్షరాలు చూపించాడు.

‘ఏవిట్రా?—పిచ్చానుపత్రిక పంపించాల్సిన బాపతా ఏవిటి? అంటూ పరుగెత్తుకొచ్చాడు దుకాణదారు : ఇంత బురద తీసుకుని అక్షరాలమీద పులిచూడు : ‘నడిపిధి గోడలమీదరా ఇలాంటి మాటలు రాసేదీ?—నీకు మతుందా లేదా?’

ఇలా మందలించుతూనే, (ఆదమరుపుకో యేమా) విదూష కుడి గుండెలమీద చెయ్యి వేశాడు. విదూషకుడు అమాంతం విదిలించికోట్టి ఒక్క గంతుగంతి కాలి నున్న చెప్ప చేతిలోకి తీసుకుని సన్నద్ధుడై నిల్చున్నాడు.

‘ఏదీకావుగాని తెలివితక్కువదధమా—కాలికి తొడుక్కో’ అంటూ తిరిగి సలహాయచ్చాడు విదూషకుడికి. మరకైనచెయ్యి, విదూషకుడి గుడ్డలికే తుడిచి రోడ్డుమీద కెక్కి తిరిగి దుకాణం దగ్గరకొచ్చాడు.

దుకాణదారు ఎద్దుమేసే మనిషి; వరుసు ముప్పయి సంవత్సరాలు; మంచి ఉధృతత్వంనున్న వుండాలి—ఎం చేతనం బే—అంత గొట్టుచలి గావున్నా, కోటు తొడుక్కోలేను. ఊరికే బుజానికి తిగిలిండుకు తిగుసుకున్నాడు. చొక్కాచేతులు కూడా, మోచేతులవరకూ మడిచివున్నయ్యే. నెత్తమీద కూడా, ఉంగరాలు చుట్టుకున్న జీబునంట్రుకలు మినహా, మరో యితర ఆచ్ఛాననేమీ లేదు. పెద్ద పెద్ద కళ్ళు; బాగా దుమ్ముబట్టి గాలిపీలు స్తాను. సర్దామనిషేగాని మొండేరకం. ఏమైనాసరే పట్టినపట్టు విడిచే తత్వంకాదు. ఇరువురూ అభాతంలాంటి మధ్య ఇరుగ్గా వున్న బాటమీద అతినికి ఎదురు తొరసిల్లటం మంచిదిగాదు— విడి ఏమైనా ప్రక్కకు తిప్పుకోడు.

అతనిభార్య, మాడమ్ డిఫార్, దుకాణంలో అమ్మకంబల్ల దగ్గర కూర్చునుంది. ఇంచుమించు అతని వయస్సులోనే, లావాటి గుండెని మనిషి; ఎప్పుడూ ఎటూ చూడనట్లు కనుపించుతుంది గాని, ప్రతి విషయాన్నీ అతిశయిత్రిగా పరికిలించుతూ వుంటుంది. ప్రేలేనిండా చిక్కెరొక్కరిగా రాళ్లఉంగరాలు; నిమ్మకు నీరెత్తినట్లు నిబ్బరమైన ముఖం. అసలు మనిషిలోనే అలాటి స్థాయిభావం వుంది. మంచి లేకమనిషి; డబ్బు లేక్క జాడలంలో తనకు నష్టంవచ్చేలాగు తభావతు ఎప్పుడూ రాని య్యని నిర్దుష్టశీలంగల వ్యక్తి. చలికి ఒర్పుకోలేదు—అంచేత పెద్ద ఫర్ కోటు శుడుక్కుంది. చెవులనున్న రాళ్ళగుడ్డలు మాత్రం కనుపించేలా వదిలి, నెత్తిమట్టూ, ఎర్రటి శాలువా చుట్టుకుంది. చేతిలోవున్న కుట్టుసామాను, ముంగున్న బల్లమీదబెట్టి, ఇత్తడి ముల్లతో పలుకుటుకుంటోంది. ఎడం చెయ్యి కుడిమాచేతికి పోటీ అని, విరామభంగిమంలో కూర్చునుంది. భర్త లోపలి కొచ్చాడు. అతన్ని ఏమీ పలకరించలేదు. కాని ఒక చిన్ని పొడిపగ్గ దగ్గింది. అతను తల పైకెత్తి చూచాడు. నల్లగా తీర్చిదిద్దినట్లున్న ఆ స్త్రీ కనుబొమలు జలగలు సాగినట్లు కనుకొలకులోకి సాగి, మళ్ళి వనక్కి వెళ్ళిపోయినై. ‘ఈ కూర్చున్న వాళ్ళలో, నువ్వో బయటికి వెళ్లిన తీవ్రవాత లోపలికి వచ్చిన కొత్తవాళ్లకేరేనా వున్నారేమా చూడు’ అని, ఆ కనుబొమల విన్యాసానికి అర్థం.

భార్య అదేశానుసారం అతను ఆ హాలంతో ఒక పర్యాయం అటునించి ఇటు కలియజాచాడు. మూలగావున్న ఒక బల్ల దగ్గర, తల నెరిసిన ఒక పెద్దమనిషి, పడుచువయసులోవున్న ఒక యువతీ కనుపించారు. మిగతావాళ్లంతా పాతవాళ్ళే; వాళ్లలో

ఇద్దరు చీట్లపేక వేస్తున్నారు; యిద్దరు పాచికలాడుతున్నారు. మరో ముగ్గురు అమ్మకంబల్లదగ్గర నుంచుని గ్లాసుల్లోవున్న సారా, కాస్త కాస్త నెమ్మది నెమ్మదిగా నుటకలు వేస్తున్నారు. దుకాణదారు అమ్మకంబల్లప్రక్కకు రాగానే, మూలనున్న ఆ వృద్ధుడు, ప్రక్కనున్న యావతితో నెమ్మదిగా “అతినే ఆ మనిషి” అన్నాడు. ఆ మాటలు మాన్సియర్ డిఫార్ట్ చెవుల బద్దయ్య. ‘ఎవడబ్బా! ఈ కిరాతుడు ఎప్పుడూ మాళ్లేదే! అనుకున్నాడు, డిఫార్ట్ లోలోపల.

కాని డిఫార్ట్ ఆ క్రొత్తవాళిదర్జీ చూడనట్లు వటింపాడు. కాంటర్ దగ్గరున్న మూర్తిత్రయంతో బాతాఖానీ మొదలెట్టాడు.

‘ఏమిటి కబురు భయ్యా!’ అని మాన్సియర్ డిఫార్ట్ ని పలకరించాడు, వాళ్లలో ఒక ప్రబుద్ధుడు: ‘ఒలికిపోయిన సారా యావతూ నాకేకారా?’

‘చుక్కలేకుండా’—

ఈ సంభాషణ విని, మాడమ్ డిఫార్ట్ హెచ్చరికగా మళ్లీ ఒక చిన్ని దగ్గు దగ్గింది—కనుబొమలు ఎత్తేస్తూ.

రెండోవాడు అందుకున్నాడు: ‘ఈ కైతు లెప్పుడేనా సారామొహం చూసిన జంతువులేతేగా—చావు చాకిరీ, మాడు రొట్టెలూ—వీళ్ళ బ్రతుక్కు సారా ఎక్కడేసింది—ఏవం బావు భయ్యా?’

‘అవునో తెమ్ముదూ’—అన్నాడు డిఫార్ట్.

పళ్ళె కుట్టుకుంటున్న పడతీరత్నిం—మళ్ళీ ఒక దగ్గు దగ్గింది.

మాడోవాడు అందుకున్నాడు—ఎప్పుడూ ఎరగని యీ పకువులకు ద్రాక్షపం నాలిక్కి తగిలితే యేమిటి మరి!—ఏవం బావు భయ్యా?’

ఇక లాభంలేదని గమనించి, మాడమ్ డిఫార్ట్ చేతిలోవున్న పల్లుకుట్టు ముల్లు బల్లమీద పెట్టి, కుర్చీలో ఇటునుంచి అటు అల జడిగా మెసిలింది.

‘అవును, సరే,—ఇక ఆపండి’ అన్నాడు డిఫార్ట్: ‘ఈవిడ నా భార్య’ అంటూ తన భార్యను ఆ మూర్తిత్రయానికి పరిచయం చేశాడు.

ఆ ముగ్గురూ ఒక్కసారి నెత్తిమీద బోపీలుతీసి ఆ మహిళా రత్నానికి జోహారులు పచరించారు. అవిడ వాళ్ళ ఆనకులు అందుకుని బల్లమీదవున్న కుట్టుసామాను చేతిలోకి తీసుకుంది; నిర్లక్ష్యంగా కూర్చుని తనపని తను చూసుకుంటోంది.

డిఫార్ట్ మూర్తిత్రయంవంక తిరిగి: ‘బ్రహ్మచారులు విశ్రాంతి తీసుకునే హాలు, రెండో అంతస్తుమీద వుంది—ఇలా ఎదం చేతివేపుగా వెడితే మేడమెట్లు కనుపించుతై—శుభం—వెళ్లి రండి’ అన్నాడు.

సారాబిల్లులు చెల్లించి, ఆ ముగ్గురూ బయటికి వెళ్లిపోయారు. దుకాణదారు తన భార్య కుడుతున్న లతవంక మాన్సా అక్కడే నిల్చున్నాడు. ఇంతలో మూలనున్న ఆ వృద్ధుడు నెమ్మదిగా అతని దగ్గరికి తేవొచ్చి:

‘చిన్నమాట!—’ అన్నాడు.

‘చిత్రం’ అంటూ, డిఫార్ట్, నాలుగైదు అడుగులు ఆ ముసలాయనతోపాటు యివతలికి సమ్మం వేపుకు సడిచాడు.

సంభాషణంతా ఒక్క ఊణంలో ముగిసిపోయింది. ఆ ముసలాయన అతని చెవిలో ఏవో ఒకమాట ఊదాడు. దాంతో డిఫార్ట్ సర్వం గ్రహించేశాడు. తన వెంట రమ్మని సంజు చేసి బయటికి బయలుదేరాడు. ఆ ముసలాయన మూలనున్న ఆ యావతిని కూడా తేచిరమ్మని సంజు చేశాడు. ఇద్దరూ కలిసి, డిఫార్ట్ ని అనుసరించి బయటికి నడిచారు. మాడమ్ డిఫార్ట్ నిర్లక్ష్యంగా వాళ్ల వంకేనా చూడకుండా తనపని లాను చూసుకుంటోంది.

జర్నీస్ లారీ, మిన్ మాసెట్ ఇద్దరూ సారాదుకాణంలో నుంచి రోడ్లోకి వచ్చి, మేడమెట్లదరవాణా దగ్గర డిఫార్ట్ ని కలుసుకున్నారు. చుట్టూవున్న గదుల్లో వందలూ వేలూ జనం నివసించుతున్నారు. కొవలసినంత మురికివాసన. చవుకు గారుతున్న యిటు కల మెట్లమందు మోకాటితండావేసి, డిఫార్ట్, తన పాతయజమాని కుమార్తెకు జోహారు చేశాడు. అవిడ ముంజేయి పెదవులకు హత్తుకున్నాడు. ఈ మర్యాద యావత్తో కేవలం లాంఛన ప్రాయంగా నిర్వహించాడు. మరుఊణంలో, యధాపూర్వంగా, అర్చంకాని ప్రమాదకరమైన కోపిష్టిమనిషిగా మళ్లీ మారిపోయాడు.

‘చాలా ఎక్కు—ఎక్కటం మాటలుగాదు — నెమ్మదిగా రండి’—అంటూ నిలవకుండా మేడ మెట్లమీదికి దారితీశాడు.

‘ఒంటరిగా వున్నారా?’—లారీ సుసగుసగా అడిగాడు.

‘ఒంటరిగా ఉండక!—అయ్యో బాబోయ్!—ఆయనతో ఎవ రంటారు?’ అతను అడే గొంతుతో సమాధానం చెప్పాడు.

‘అయితే ఎప్పుడూ ఒంటరిగానే వుంటున్నారన్నమాట.’—‘అవు’

‘ఆయన కోర్కెమీదనే అలా వుంచారా?’

‘ఆయన అవసరంకొద్దీ; వాళ్ళు నన్ను పిలిచి ఆయన్ను నాకు చూపించి, సాధకబాధకాలన్నీ నెత్తిన వేసుకోదలిస్తే,

నువ్వుతీసుకువెళ్ళచ్చు

వన్నార. సరేగా ఆ

వేళ ఆయన్ను యే

స్థితిలో చూచానో,

ఇక్కడికి తీసుకువ

గర్భామృతము

సమస్త గర్భశయ రోగములకు అద్భుతముగా పనిచేయును

మోడల్ ఫార్మశే. విజయవాడ.

32 సంవత్సరముల అనుభవముగల

రెడ్డి అండ్ కో., వారి

(రిజిస్టర్డ్)

కుటుంబ, బొల్లి, సుఖ రోగోది చికిత్సలకు నేడే సంప్రదించండి.

నకలుమందులు చూసి మోస పోకుదు అన్నిభాషలలో కేట్లాగు ఉచితము.

హెచ్.ఫిన్ **రెడ్డి అండ్ కో.,**

గోపాలపురం.

(చూపుకోదావరి)

బ్రాంచులు: నెల్లూరు, బెజవాడ, రాజమండ్రి, నకింద్రాబాద్, విశాఖపట్నం, బరహంపురం, మొదలగు పట్టణములలో.

చ్చిన తరవాతకూడా అదృష్టిలో అట్టే పెట్టాం.'

'అయిన యిప్పుడు కొంచెం దారికి వచ్చివుంటా రనుకుంటాను.'

'అయ్యో బాబోయ్!—అయినలో మార్పా?'

ఆ సమాధానంతో లారీ దిగ్గన దించుకుపోయాడు. ముగ్గురూ మెట్లెక్కుతున్నారు. మెట్లకు రెండువేపులా అనేకతలుపులూ కిటికీలూ వున్నయ్. గదులు పూడ్చిన పెంటపోగులన్నీ దరవాజాలలో నుంచి కిటికీలలోనుంచి మెట్లమీదే పారబోసివున్నయ్. ఆ పెంటపోగులన్నీ, మురిగి వాటిల్లోనుంచి బయలుదేరిన సువాసన నాతా వరణమంతా వ్యాపించి ఊపిరితిరగకుండావుంది. ఆ విషవాయు గర్భంలోనుంచి ఒక్కొక్కమెట్టే పైకెక్కుతున్నారు. తన మనస్సంతా వ్యాకులమైపోవటం మాట అలావుంచి, తన పెంట పున్న ఆ యువతిస్థితి మరింత ఆందోళనజనకంగా వుండటం గమనించి, లారీ పోతూపోతూ రెండువోట్ల ఆగాడు. ఆ ఆగడం మెట్లమీది నుంచి అవతలికి పోవటానికి శ్రోవలున్నచోట ఆగాడు. బయటి నుంచి రవ్వంత మంచిగాలి యేమైనా లోపలికి సోకి ఊపిరి తిరుగుతుండేమోనని ఆశపడ్డాడు. కాని ఆ దరవాజాలలోనుంచి మరింత మురికివాసన మెట్లమీదికి కొట్టడం మినహా ప్రయోజనం లేకపోయింది. తుప్పపట్టిపోయిన కిటికీచుక్కలలోనుంచి చూస్తుంటే, నాబర్ డేమెటర్ ఈమధ్య ఆరోగ్యకరమైన జీవిత మంటూ, ఆశయాలంటూ చూపు మేరదూరంలో ఏమీ కనుపించటం లేదు.

ఏదో విధంగా నానా అవస్థాపడి మేడమెట్ల చివరికి జేరుకుని మూడో పర్యాయం ఆగారు. అక్కడినుంచి పై మిడ్లమీదికి ఎక్కటానికి మరింత యిరుగుగావున్న మరో చిన్నిమెట్ల వరస ఎక్కవలసి వచ్చింది. మిడ్లమీది గదిముందుకు జేరగానే, డిఫార్ట్ కోటుజేబులు తడుముకుని ఒక తాళంచెవి బయటికి తీశాడు.

'ఏమిటి తలుపు తాళంకూడా వేసివుంచారా? అన్నాడు లారీ, ఆశ్చర్యంగా.

'అవును'—డిఫార్ట్ ముక్తసరిగా సమాధానం చెప్పాడు.

'అయన్ను అలా తాళంచేసి వుంచటం అవసరమా?'

'అవసరమే అనుకుంటాను.'

'ఎందుకూ?'

'ఎందుకేమిటి?—అయిన యిన్ని సంవత్సరాలుగా తాళం బెట్టివున్న గదిలో వుండటానికి అలవాటుపడ్డాడు—ఇప్పుడు తాళంగీళ్ళం లేకుండా తలుపులు బార్లగా తీసేస్తే—అయినకి కంగారెత్తిపోవచ్చు—పిచ్చెత్తవచ్చు—జాట్లు పీకేసుకోవచ్చు—చచ్చిపోవచ్చు—ఏ ప్రమాదమన్నా జరగొచ్చు'—

'నిజంగానా?'

'నిజంగానా అని నెమ్మదిగా అంటారేం?—జగత్తులో లక్షసంగతులు జరుగుతుండగా ఇదిమాత్రం ఎందుకు జరగ్గాడను!'

ఈ సంభాషణ యావత్తూ మానెట్ కన్యకు వివరపడకుండా చాలా రహస్యంగానే జరిగింది. కాని యీ వాతావరణంలో నుంచి నడుస్తుంటేనే అవిడకు మతిపోయింది. విభ్రమ భయాం దోళనలతో అవిడమనస్సు కళవళించిపోతోంది. ఈ విషయాన్ని గమనించి లారీ అవిడకు కొంచెం ధైర్యం కలిగేలాగు ఇలా అన్నాడు:

'భయంలేదు తల్లీ!—మరేం ఘరవాలేదు—ఏముంది, వ్యవహారం, ధైర్యంగా చక్కబెట్టుకోవాలి—క్షణంలో ఆందోళనంతా తీరిపోతుంది—నువ్వు ధైర్యంగల తల్లివి అయన్ను లాలించి, సంతోషపెట్టి దారికి తెచ్చుకోగలవ'—

తాళంతియ్యటానికి పూర్వం డిఫార్ట్ ప్రక్కనున్న వరంజా కన్నంలోనుంచి లోపలికి తొంగిచూచాడు. మల్లా తలుపునగ్గిర కొచ్చి తలుపుమీద రెండునాడు నెమ్మదిగా కొట్టాడు—తాళం చెవితో యిటూ అటూ నాలుగునార్లు తలుపుమీద గట్టిగా గీశాడు—ఇవంతా, కేవలం కొంచెం అరికిడి చెయ్యాలనే ఉద్దేశంతో. తాళంచెవి, లోపలికి దోపి బలవంతాన తిప్పాడు.

తలుపులు నెమ్మదిగా తెరుచుకొన్నయ్. లోపలికి తొంగి చూసి యేవో అన్నాడు. లోపలనుంచి హీనస్వరంగా ఏదో సమాధానం వినిపించింది.

డిఫార్ట్ గడపలో నుంచని, ఆ యిద్దర్నీ కూడా లోపలికి రమ్మని సంజ్ఞచేశాడు.

ఆ అమ్మాయి, బిక్కమొహం వేసి దించుకుపోవటం లారీ గమనించాడు. జాలిగా నడుంచుట్టూ చెయ్యివేసి అసరా యిచ్చి ముందుకు నడిపించుకు పోతున్నాడు.

'వ్యవ...వ్యవహారం తల్లీ!...' నూటలు తడబడ్డయ్—కనుకొలవలవెంట నీటిబిందువులు దిగజారిస్తే, కేవలం వ్యవహారమే అయితే కన్నీటిబిందువు లేవటో!—'రా అమ్మారా! లోపలికిపడ!'

'అమ్మో నాకు భయమేస్తోంది'—గజగజా వణుకుతోంది.

'ఎందుకూ?'

'మా నాన్నంటే భయంగా వుంది'—అవిడ మాట్లాడిన కంగారుమాసి లారీ ధైర్యం చెయ్యవలసివచ్చింది. అమ్మారెం పైకెత్తి బుజానవేసుకుని గిరిగిలలాడుతుండగానే గదిలోకి నడిచాడు. గదిలోకి రాగానే క్రింద దించాడు. ఆ యువతి అయన్ని ఒల్లిలా కావలించుకు నిల్చుని, గజగజా వణుకుతోంది.

ముగ్గురూ లోపలికివచ్చినతరవాత డిఫార్ట్ మల్లా తలుపు మూసేసి, లోపలనుంచి తిరిగి తాళంవేసేశాడు. ఈ తాళంచెయ్యటంలో ఎంతశిబ్దం చెయ్యటానికిపిలుంటుందో అంత శిబ్దం చేశాడు. అనంతరం గదికి ఆడ్డంగా నడిచి లోపలున్న కిటికీదగ్గరికి వెళ్లాడు. అక్కడ నిల్చుని వెనక్కు తిరిగి చూశాడు. విజానికి, ఆ గది, కట్టెలూ బొగ్గులూ దాచుకోవటానికి కట్టిన చీకటికొట్టుగాని మనుషులండటానికి కట్టింది గాను. లోపలున్న కిటికీ కూడా చాలా చిన్నది. చలిగాలి లోపలికి రాకుండా వుండటానికి కిటికీ తలుపులు రెంటిలోనూ ఒకటి మూసేసి వుంది కూడా. లోపలికి వస్తూన్న వెలుగు చాలా స్వల్పంకావటంచేత, లోపలికి వెళ్ళుంగానే ఆ చీకటికొట్టో ఏమీ కనుపించదు. ఆ చీకటికొట్టో కూర్చుని ఏదైనా నాజూకైన పని చెయ్యాలంటే, ఎన్ని సంవత్సరాలుగానో అలవాటుంటేగాని సాధ్యంగాదు. అయినప్పటికీ ఆ చీకటికొట్టో అల్లాంటి నాజూకుపని కొంత సాగుతోంది. డిఫార్ట్ నిల్చున్నచోటుకు ముందుభాగంలో, సొంతం తల ముగ్గుబుట్టయిపోయిన ఒకవ్యక్తి, చిన్ని చెంచీమీద కూర్చుని తడకధ్యానంగా చేష్టలు వదులుతున్నాడు.

అంతా ఒకటే

శ్రీ వెల్దుర్తి మాణిక్యరావు

ఒకటే
ఒకటే
అంతా ఒకటే
మే
మంతా ఒకటే
.....
తెలుగుతల్లి
పిల్లల
మంతా ఒకటే
మే
మంతా ఒకటే
తెలుగు పలుకు
పలికడి పాపల
మంతా ఒకటే
మే
మంతా ఒకటే

బెజవాడ
గుడివాడ
తెలంగాణమూ
గంజాము
బరంపురము
చాందా జిల్లా
గుంటూరు
నెల్లూరు
కోలార్ జిల్లా
రాజమండ్రి
వైజాగు
రాయలసీమ
ఒకటే
ఒకటే
పిల్లల మంతా ఒకటే
కులమూ

గోత్రం
రంగూ
రూపూ
ఉనికి
ఉడుపుల
భేదం
బెరుగని
చిట్టితల్లు
అంతా ఒకటే
చిన్ని బాబు
అంతా ఒకటే
ఒకటే
ఒకటే
అంతా ఒకటే
మే
మంతా ఒకటే.

హాకర్ టెలి విజ్

మార్క్ ట్వేన్

టామ్మరిల్లు సీరియల్

18

నా కు ఆశ్రయమిచ్చిన కర్నల్ గ్రేంజర్ ఫర్డ్ ఫురానా కుటుంబంలోపుట్టిన మనిషి. అనలు గ్రేంజర్ ఫర్డ్ కుటుంబంయూవత్తూ ఉన్నతవంశానికి చెందినదే. ఉన్నతవంశానికి చెందటమంటే మాటలుకాదు. ఉత్తమ జాతిగుర్తాన్ని ఎంత గౌరవిస్తారో ఉన్నతవంశంవాళ్లని కూడా అంత గౌరవిస్తారు. ఈమాట నాకు డగ్లస్ అమ్మగారు ఇదివరకే చెప్పింది. మా పూర్వోక్తా ఆవిడే గొప్పకుటుంబపుమనిషి. మానాన్న తక్కువ తరగతివంశంవాడైనా వాడుకూడా ఉన్నతవంశీకులంటే అభిమానంకలమనిషే.

కర్నల్ గ్రేంజర్ ఫర్డ్ పొడుగ్గా, నన్నగా ఉంటాడు. మంచి రంగుకలమనిషి. ప్రతిరోజూ పొద్దున్నే గడ్డంగీసుకునేవాడు. పల్పటి మొహం, పల్పటి పెదవులు, ఎత్తైనముక్కు, గుబురు కనుబామలు, నల్లటికళ్లు — ఆ కళ్ళు లోతుగా నూతుల్లోంచి చూస్తున్నట్టుండేవి. నెరిసిన పొడుగాటి వెంట్రుకలు బుజాలమీద పడేవి. చేతులు పొడుగ్గా నన్నగా ఉండేవి. మామూలురోజుల్లో తెల్లటిసూటు వేసుకునేవాడు. ఆ సూటు చూస్తుంటే కళ్ళు గుచ్చుకుని నెప్పి పెట్టేటంత తెల్లగా ఉండేది. ఆదివారాలు మాత్రం నీలపుసూటు వేసుకునేవాడు. వెండిపొన్ను గల చక్కటిబెత్తంపట్టుకునేవాడు. ఛస్తే ఎప్పుడూ బోళా బోళిగా మూల్లాడేవాడుకాదు. మామూలుగా

చాలా దయగాఉండేవాడు. ఆయనదగ్గర కూర్చుంటే ఏదో ఒకవిధమైన నిబ్బరంగాఉండేది. ఆయన పొర పాటున నవ్వితే మనకికూడా ప్రాణం తేలికగా ఉండేది. కాని కోపంవచ్చి, మనిషి బిగపట్టి కూర్చుని, లోతైన కళ్ళలోంచి నిష్పరవ్వలుకురిపించటం మొదలుపెట్టి నవ్వుడు, ముందు ఆయనకందకుండా చెల్లెక్కి కూర్చుని తరవాతనే కోపకారణం తెలుసుకోవాలనిపించేది. “జాగ్రత్తగా ఉండు, తెలిసిందా?” అని ఆయన ఎవ్వరినీ ఎప్పుడూ కోప్పడవలసిన అవసరంరాలేదు. ఎందుకంటే ఆయన చుట్టుపక్కల ఉన్నాడని తెలిస్తే ప్రతివాళ్లూ జాగ్రత్తగానే ఉండేవాళ్ళు.

కర్నల్ గారూ, ఆయన భార్య పొద్దున మేడ మీంచి దిగిరాగానే అంతా తమతమ కుర్చీల్లోంచి లేచి భక్తిగా నుంచుని, తలిదండ్రులు కూర్చున్నతరవాతే తాము కూర్చునేవారు. కర్నల్ గారి పెద్ద బ్బాయిపేరు బాబ్. టామ్ తరవాతవాడు. ఇద్దరూ పొడుగ్గా, అందంగా, విశాలమైన రొమ్మ, మంచి ఛాయ, నల్లటిజుట్టు, నల్లటికళ్ళుకలిగి తండ్రిలాగే ఎప్పుడూ తెల్లటిసూట్లువేసుకునేవారు.

మొగవాళ్లిద్దరి తరవాత మిస్ చార్లటీ. ఆమెకు పాతికేళ్లుంటాయి. ఆమెకూడా పొడుగే. మహా గర్వంగా ఉండేది. కోపంవస్తే తండ్రిమాదిరే అందరినీ హడలగొట్టేది. మనిషి చక్కనిదే.

ఆమెతరవాత మిస్ సోఫియా. ఆమెకూడా చక్కనిదే. కాని ఆ చక్కదనంలో వేడి, తీవ్రత లేవు.

తియ్యదనం, తెల్లటిగువ్వలాగ సామ్యం ఉన్నాయి. ఆమెకు ఇరవై ఏళ్లే. ఆమెతరవాత నా స్నేహితుడు బక్.

ఇంట్లో ప్రతివాళ్లకీ ఒక్కొక్క స్ట్రోనాకగు ఉన్నాడు. బక్కికూడా ప్రత్యేకంగా ఒక స్ట్రో ఉన్నాడు. నాకుకూడా ఒక స్ట్రోనిచ్చారు. కాని వాడి కెప్పుడూ సెలవే. ఎందుకంటే నా పనులు ఇంకోళ్ల చేత చేయించుకోవటం నాకెప్పుడూ అలవాటులేదు. అందుకని వాడికి పనులు చెప్పేవాణ్ణికాను. అందరి లోకీ బక్ నాకరే కాళ్లరిగేట్టు తిరిగేవాడు.

ప్రస్తుతం గ్రేంజర్ ఫర్ముల భవనంలోఉన్న కుటుంబసభ్యులు వీళ్లే. ఇదివరకు ఇంకొక నలుగురుండేవాళ్లట. వాళ్లలో ముగ్గురుకొడుకులు. వీళ్లు చంపబడ్డారు. మరొకానిద ఇదివరకు నేను చెప్పిన పద్యాలు రాసే అమ్మాయి. ఆమె చచ్చిపోయింది.

కర్నూల్ గారికి చాలా పోలాలున్నాయి. ఆయనకి స్ట్రోనాకల్లే వందమందికిపైగా ఉన్నారు. ఒక్కొక్కసారి పది, పదిహేను మైళ్లదూరాన్నుంచి ఎవరెవరో గురాలమీద వచ్చేవారు. వారంతా బంధువులేనట. వాళ్లు వచ్చినప్పుడు ఇల్లంతా సందడిగా ఉండేది. నదిబడ్డన అడవుల్లోకి పోయి పిక్నిక్ చేసుకునేవారు. రాత్రిళ్లు భారీఎత్తున విందులు, నృత్యాలు జరిగేవి. మగవారంతా ఎప్పుడూ తుపాకులు రెడిగా ఉంచుకునేవారు.

చుట్టుపక్కల ప్రదేశంలో పెన్షన్డ్ సన్ అని ఇంటి పేరుగల మరొకవంశం ఉన్నది. ఆవంశంవాళ్లవి అయిదారు కుటుంబాలున్నాయి. గ్రేంజర్ ఫర్ములు మోస్తరుగానే పెన్షన్డ్ సన్ లుకూడా గొప్పవంశీకులు, ధనవంతులు, గర్విష్టులు.

ఒకరోజున నేనూ, బక్ అడవిలోకి పికారుగా

రూ. 57,600

రిజిస్టర్డ్ నెం. 5025

అన్నీ సరియైన 24 బహుమతులకు పంచిపెట్టబడును

అన్ని బహుమతులు గ్యారంటీ చేయబడినవి:-

అంత సరిగానున్న ప్రతి ఆన్సరుకు	రూ.	2400 లు
మొదటి రెండు వరసలు సరిగానున్న ప్రతి ఆన్సరుకు	రూ.	400 లు
మొదటి ఒకవరస సరిగానున్న ప్రతి ఆన్సరుకు	రూ.	40 లు
ఏ ఒక వరసైనా సరిగానున్న ప్రతి ఆన్సరుకు	రూ.	25 లు
మొదటి రెండు అంకెలు సరిగానున్న ప్రతి ఆన్సరుకు	రూ.	10 లు

ఇచ్చట చూసిన చదరంలో 1 నుండి 16 వరకు అంకెలు వాడినవిరావు గాని, అడ్డుముగగాని, అయిమూలముగగాని ఎటు కూడినను మొత్తం 84 వచ్చునట్లు చేయవలెను. ఒకసంఖ్య ఒకసారే వాడవలెను.

ఆఖరు పోస్టింగు తేది 23-4-52. ఫలితము 2-5-52

(ప్రవేశదునుము: ఒక ఎంట్రి రూ. 1/-;

గతపోటీ ఫలితం
మొత్తం 88

4 ఎంట్రిలు రూ. 3/-లు, 8 ఎంట్రిల ప్రతిస్పెట్టు రూ. 5/గా - రూపు: పై రేటువంతున రుసుముతో సాదాకాగితం మీద

ఎన్ని ఎంట్రిలైనను పంపవచ్చును. రుసుము మణిఆర్డరు ద్వారా గాని పోస్టల్ ఆర్డరు ద్వారాగాని, బ్యాంకు డ్రాఫ్టు ద్వారాగాని పంపవలెను. ఎంట్రిలు రిజిస్టరు కవరులో పంపితే మంచిది ఢిల్లీలో ఒక సుప్రసిద్ధ బ్యాంకులో డిపాజిటు చేసిన సీల్డుసాల్వ్యాష నుకు సమానంగావున్న సాల్వ్యాష నే సరియైనదిగా యెంచబడును. సాల్వ్యాషనులో ఇంగ్లీషు అంకెలుమాత్రమే వాడండి. పై బహుమతి

మొత్తము రూ. 57,600/లు మాకు చేరిన అంతా సరైన సాల్వ్యాష నుల సంఖ్యను బట్టి మారును. ఫలితములకుగాను ఎంట్రిలతో స్వంత అడ్డును వ్రాసి లిశ్చ అంటించిన కవరు పంపవలెను. మేనేజరు తీర్పు ఖాయముగాను న్యాయబద్ధమైనదిగాను వుండును. మీ ఎంట్రిలు రుసుములు దిగువ అడ్డునుకు పంపండి.

Maya Distributors (43) Regd. P. B. 73 A, 558, Chandni Chowk, Delhi

బహుమతి రూ. 500

(గవర్నమెంటు రిజిస్టర్డ్)

తెల్ల వెండ్రుకలను పోగొట్టును

రంగులనుచూచి మోసపోవద్దు. అది తాత్కాలికము. మా సువాసనగల "మౌ మోహిని పేర్ ఆయిర్" అనేక వనమాలికలతో ఆయుర్వేద వద్దతిలో తయారై 80 సం॥ వయస్సువరకు వెండ్రుకలను సల్లగావుంచును ఇదిగాక మెదడుకు చల్లవనిచ్చును "ఉన్మాదము, తలనొప్పి" వగైరా జబ్బులరానియెదు "జ్ఞాపక శక్తి"ని కంటి చూపును వృద్ధిచేయును. కొద్దిగా నెరిసివుంటే ఒక సీసా రూ 2-8-0 3 సీసాలు రూ 8-0-0 వగము నెరిసివుంటే, ఒకసీసా రూ 5-0-0 3 సీసాలు రూ 12/- పూర్తిగా నెరిసివుంటే ఒక సీసా రూ 7/- 3 సీసాలు రూ 18/- ఇది వని చేయదని నిరూపించిన రూ 500/-

INDRA LABORATORIES,
P. O. Raj Dhanwar (H. Bhag)

శ్రీ మ దాంధ్ర

మ హా భా ర త ము

ఉద్యోగపర్వము

కాపీలకు: ఆంధ్ర గ్రంథమాల,

నెం. 7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

వెళ్లాం. దూరంనుంచి గుర్రంవస్తున్న చప్పుడైంది. మేము రోడ్డుమీదనే నడుస్తున్నాం. వెంటనే బక్ “పద, చెల్లెలోకి పరిగెత్తు” అని తనుకూడా పరిగెత్త సాగాడు. ఇద్దరం చెల్లెళ్ళిక్కూర్చున్నాం. కొంత నేపటికి ఒక అందమైన యువకుడు వచ్చాడు. అతన్ని ఇది వరకే నేను చూసివున్నాను. షెఫర్డ్ నన్ వంశీకుడు. అతనిపేరు హార్వే. బుజానికే తుపాకి తగిలించుకుని సైనికుని వేషంలోఉన్నాడు. అతడు మా సమీపానికి రాగానే బక్ తన తుపాకి గురిపెట్టి పేల్చాడు. గురితప్పి హార్వే నెత్తిమీది టోపీమాత్రం ఎగిరిపోయింది. హార్వే వెంటనే తనతుపాకితీసి మేము దాక్కున్న

ఎందుకు ఎదటపడాలి?” అన్నాడు బక్.

పెద్దమ్మాయి మిస్ చార్లెట్ తనతమ్ముడు చెబుతున్నది వింటూ మహారాణిలా గర్వంగా తలఎత్తుకుని వుంది. అన్నలిద్దరూ కనుబామలు ముడిచి మానంగా విన్నారు. మిస్ సోఫియాముఖమాత్రం చాలిపోయింది. హార్వేకు చెబ్బతగలలేదని వినగానే మళ్ళీ తేరుకుంది.

తరవాత బక్ ను నేనడిగాను :

“బక్ ! ను వ్యతన్ని నిజంగానే చంపుదామనుకున్నావా?”
“ఓ..”

చోటికి వచ్చాడు. కాని మేము చెట్టు దిగి అప్పటికే కాలిగొద్దీ పరిగెత్త సాగాము. చెట్లు దగ్గరిదగ్గరిగా లేవు. అందుచేత హార్వే ఏక్షణంలో తుపాకి పేలుస్తాడోనని భయపడుతూ నేను మాటిమాటికి వెనక్కిచూస్తూ పరిగెత్తాను. హార్వే ఒకటి రెండు సార్లు బక్ పైకి తుపాకి గురిపెట్టాడు. కాని ఏమనుకున్నాడో ఏమో పేల్చ లేదు. చివరికి మళ్ళీ వచ్చిన దోవనే వెళ్లిపోయాడు. బహుశా తనటోపీ తెచ్చుకునేందుకే వెళ్లాడనుకున్నాను మేముమాత్రం ఇంటికి చేరుకునే వరకూ ఆగకుండా పరుగెత్తుకు వచ్చాము. కర్నూల్ గారు ఈ విషయం విని ఒక్కనిమిషంసేపు ఆనందంతో తనమయ్యుడై పోయాడు. తరవాత నెమ్మదిగా బక్ నడిగాడు :

“మంచి పనే చేశావు గాని, నాయనా, చెట్లు చాటునుంచి శత్రువు పై గురిచూడవచ్చా? తప్పు కాదా? నువ్వు రోడ్డుమీదే వుండి అతన్నెందుకు ఎదిరించలేదా?”

“అదికాదు నాన్నగారూ షెఫర్డ్ నన్ లు ఎప్పుడూ చాటునించే పోల్చాడతారు. మనం మటుకు

అతని ఆనందానికై
ఒక సీసాను
అందుబాటుగా
ఉంచండి !

కడుపులో బాధలేపి
లేవందువల్లనే బిడ్డ ఆనం
దిస్తున్నాడు. బిడ్డ ఆనం
దమేతల్లికిమాదా ఆనందం.

గ్రెప్ సిరప్

ఉత్పత్తిదారులు :

డి మైసూర్ ఇండస్ట్రీయర్ & డెస్టింగ్ లాబరేటరీ లిడ్.

మల్లేశ్వరం, బెంగళూరు.

డెలింగ్ ఏజెంట్లు :

బేస్ట్ అండ్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

హైదరాబాద్ బాక్స్ నం. 63, మద్రాసు.

8-237 T6

“ఎందుకు? అతడేం చేశాడు నిన్ను?”

“నన్నేం చెయ్యలేదు.”

“మరేండుకు చంపుదామనుకున్నావ్?”

“మాకు వైరం ఉంది.”

“వైరం అంటే?”

“వైరం అంటే తెలియదా?”

“ఉహూ. నే నెప్పుడూ విననేలేదు.”

“నేను చెబుతాను విను. ఒక మనిషికి ఇంకో మనిషిని కొంపవచ్చి చంపుతాడు. చంపబడిన మనిషి తమ్ముడో, అన్నో వచ్చి చంపిన మనిషిని చంపుతాడు. ఉదాహరణకు అన్నదమ్ములు ఇలా ఒకళ్లనొకళ్లు చంపుకుంటారు. తరవాత ఆ అన్నదమ్ముల బంధువులు, ఆ బంధువుల బంధువులు, వాళ్ల బంధువులు చంపుకుంటారు. చివరికి నా మిగలరు. దాంతో వైరం ఆఖరవుతుంది. కాని ఆఖరకావటానికి చాలా కాలం, చాలా వళ్లు పడుతుంది.”

“మీ వైరం చాలా కాలం నుంచీ వస్తోందా?”

“ఆ. ముప్పయి ఏళ్లకిందట ప్రారంభమైంది. మొదట చిన్న పేచీ ఏదో వచ్చింది. ఆ పేచీ కోర్టులో వ్యాజ్యంగా మారింది. వ్యాజ్యంలో ఒకడు గెల్చాడు. మరొకడు ఓడిపోయాడు. ఓడిపోయినవాడు గెల్చిన వాణ్ణి కాల్చాడు. అందులో తప్పేమీ లేదు. ఓడిపోయినవాడు గెల్చినవాణ్ణి చంపటంలో తప్పేముంది?”

“అనలేమిటి ఆ పేచీ?”

“నాకేం తెలుసు?”

“ముందు చంపి దెవరు? క్రేంజర్ ఫర్మ మనిషా, షెఫర్డ్ సన్ మనిషా?”

“అదీ తెలియదు. ఎంత కాలమైందో అది జరిగి.”

“ఎవరికీ తెలియదా?”

“మానాన్నకి, ఇంకా కొందరు ముసలివాళ్లకి తెలుసనుకుంటాను. కాని వాళ్లకి కూడా అసలు పేచీ ఏమిటో తెలియదు.”

“ఈ పడు ఎవరన్నా చచ్చిపోయారా?”

“ఆ. మావాడొకడు, వాళ్ల వాడొకడు చచ్చిపోయారు. మూడు నెలలకింద మాచుట్టల బ్యాంకు బడ్ నది అవతల బడున ఒక్కడే వెదుతున్నాడు.

వాడికి పథాలు గేట్లే. పైగా వాడి దగ్గర తుపాకీ కూడా లేదు. ఇంతలో వెనకనుంచి బాల్డ్ షెఫర్డ్ సన్, అంటే, హార్నే తండ్రి వస్తున్నాడు. ఆయన దగ్గర తుపాకీ వుంది. మా బడ్ అడవిలోకి పారిపోకుండా రోడ్డు మీదే పరిగెత్తసాగాడు. చాలా దూరం పోయాక బడ్ అలిసిపోయాడు. అగి వెనక వస్తున్న ముసలివాణ్ణి ఎదురుకున్నాడు. ముసలివాడు ఒక్క దెబ్బతో మా బడ్ ను చంపేశాడు. కాని వారం రోజులు తిరగకముందే మా వాళ్లు బాల్డ్ షెఫర్డ్ సన్ ను చంపేశారు.”

“ఆ ముసలాయన పిరికివాడనుకుంటాను.”

“పిరికివాడా? ఉహూ. కాదు. షెఫర్డ్ సన్ లలో పిరికివాడైతే వరూ లేరు. మా క్రేంజర్ ఫర్మ లలో కూడా పిరికివాళ్లు లేరు. ఆ ముసలవాడు ఎంత ధైర్యంగా పోల్లాడడో తెలుసా? ఒక రోజు మా వాళ్లు ముగ్గురు కలిసి ముసలవాడితో దెబ్బలాడారు. ముగ్గురి అరగంట సేపు ఒక్కడే నిలబెట్టాడు. చివరికి చచ్చిపోయాడనుకో. కాని మా వాళ్ల దర్జీ చంపేశాడు. అతడు పిరికివాడేమిటి? షెఫర్డ్ సన్ లలో పిరికివాళ్లు మచ్చుకైనా లేరు.”

అది వారూనాడు అందరం చర్చికి పోయాము. గుర్రాలెక్కి, తుపాకులు రెడిగాపట్టుకుని మరీ వెళ్లాము. చర్చిలో మతగురువు చెప్పే ఉపన్యాసం వింటూ కూడా తుపాకులు వదలలేదు. షెఫర్డ్ సన్ లు కూడా తుపాకులతోనే వచ్చారు. మతగురువు సత్యము, అహింస మొదలైన వాటి మీద చాలా సేపు తోమితోమి వదిలిపెట్టాడు. కాని అంతా ఆ ఉపన్యాసాన్ని మెచ్చుకున్నారు. ఇంటికి తిరిగిపోతూ కూడా దాన్ని గురించే చాలా సేపు మాట్లాడుకున్నారు. అంతా ఊకదంపుడు అది వారం మళ్ళీ నాజన్మలో ఎప్పుడూ తగలేదు.

మధ్యాహ్నం భోజనాలైనాక అంతా కునికి పాట్లు పడుతున్నారు. నాకు ఒంటరిగా ఏమీ తోచలేదు. బక్, తన కుక్కతో తోటలో పడుకుని నిద్రపోయాడు. నేను నా గదికి వెళ్లాను. నా గది పక్కనే మిస్ సోఫియా గది ఉన్నది. ఆమె నన్ను మెల్లిగా పిలిచింది. “నేనంటే నీకిష్టం కదూ?” అని అడిగింది. అవునన్నాను. “ఒక పని చెబుతా చేస్తావా?” అని అడిగింది. చేస్తానన్నాను. “ఎవరితోనన్నా చెబుతావా?”

అంది. చెప్పనన్నాను. చర్చిలో పొద్దున తనబై బిల్ పుస్తకం మరిచిపోయివచ్చాననీ, అది అర్జంటుగా తెచ్చిపెట్టాలనీ కోరింది. అలాగేనని బయల్దేరివెళ్లాను. చర్చిలో ఎవరూ లేరు—రెండుమూడు పిల్లులుతప్ప.

మిస్ సోఫియా బై బిల్ కోసం ఎందు కంత తహ తహలాడుతోందా, అందులో అంత కొంప మునిగిపోయేది ఏముందా అని నాకనుమానం కలిగింది. బై బిల్ ఆమె చెప్పినవోట నేడన్నది. తీసివిదిలించాను. ఒకచిన్న కాగితం బయటపడింది. దానిమీద “రెండున్నరకి” అని ఉంది. పుస్తకం ఇంకా విదిలించాను. ఇంకేమీ కనబడలేదు. అది తీసుకుని ఇంటికి వచ్చాను. మిస్ సోఫియా నాకోసం ఎదురుచూస్తోంది. ఆమె నన్ను తన గదిలోకి లాక్కెళ్లి తలుపులువేసి పుస్తకం తీసుకుంది. పుస్తకం పేజీలన్నీ తిప్పి కాగితం తీసుకుని, చదివింది. ఆ కాగితం గుండెల కద్దుకుంది. తరవాత నన్ను కావలించుకుంది. నా అంత మంచి అల్పాయి ప్రపంచంలో లేడంది. చర్చికి వెళ్ళి బై బిల్ తెచ్చిన సంగతి ఎవరితోనూ చెప్పవద్దంది. ఒకనిమిషంనేపు ఆమె ముఖం ఎర్రపడింది. కళ్లు ఒక వెలుగు వెలిగాయి. ఆ సమయంలో ఆమె ఇంకా అందంగా కనబడింది. ఆమె ఉత్సాహం తగ్గాక అడిగాను ఆ కాగితం ఏమిటని. “నువ్వు చదివావా?” అని అడిగింది. లేదన్నాను. “అసలు చదవగలవా?” అని అడిగింది. చాతకాదన్నాను. “ఆ కాగితం ఏమీ

లేదు. పేజీ గుర్తుకోసం పెట్టిన కాగితం” అన్నది. ఇక పోయి ఆడుకోమని పంపి చేసింది.

మిస్ సోఫియా ప్రవర్తనను గూర్చి ఆలోచిస్తూ నదిబడ్డుకి వెళ్లాను. నా స్క్రీన్ నాకరు వెనకాతే వస్తున్నాడు. కొంత దూరం పోయాక వాడు నన్ను కలుసుకున్నాడు. ఎందు కొచ్చావని అడిగాను.

“జార్జిగారూ! మీరాక్కసారి మన బోడెలోకి వస్తే తమాషా చూపిస్తాను.”

“ఏమిటా తమాషా?”

“మంచి మంచి పట్లన్నాయండి.”

ఈ స్క్రీన్ నిన్న కూడా ఇలాగే బోడెలోకి రమ్మని అడిగాడు. కాని నేను వెళ్ళలేదు. చూద్దాము సంగ తేమిటోనని వాడివెంట వెళ్లాను. అలా ఒక అరమైలు పోయాము. ద్రాక్షలతలు, గుమ్మడి తీగలు అల్లి బిల్లిగా అల్లుకున్న ఒక బోడెవద్దకు తీసుకొచ్చాడు. ఆ బోడెవెంట కొంత దూరం నన్ను వెళ్లమన్నాడు. వెడితే తను చెప్పిన తమాషా కనిపిస్తుందన్నాడు. నేను బోడెపైకి నడిచాను. స్క్రీన్ వెనక్కి వెళ్ళిపోయాడు. నేను ఇంకా ముందుకు పోయాను. ఒకవోట లతలు, పొదలు బాగా అల్లుకుని పున్న గుబురులో ఒక మనిషి పడుకుని నిద్రపోతున్నాడు. దగ్గరికి వెళ్ళి పరకాయించి చూస్తే జిమ్!

(ఇంకావుంది)

ఉత్తమశైవ మత గ్రంథము

పండితారాధ్యచరిత్ర

పాల్కురికి సోమనాథకవి

రచించిన ఉత్తమ ద్వీపద కావ్యము. డా॥ చిలుకూరి నారాయణరావు గారిచే పరిష్కరింపబడినది. దీక్ష, పురాతన, వాద, మహిమ, పరవ్రతములను అయిదు ప్రకరణములును ఒకే సంపుటమున గలవు. ఇంత నిర్దుష్టముగ ఈ గ్రంథము నిదివర కెవ్వరును ప్రచురించి యుండలేదు. నారాయణరావుగారు రచించిన అమూల్యమైన పీఠికకూడ కలదు.

వెల రూ. 5-0-0 ప్యాకింగు, పోస్టేజి రూ. 1-4-0

సోమవారం ఉదయం

★

కుమారి బి. ప్రేమలీల

“ఎం రా శ్యామూ! ఆరన్నర కావచ్చింది. ఇంకా లేవ్వేం? ఈవేళ సోమవారం. స్కూలుంది గాదూ?” అని అమ్మ ఒక్క కేకేసే సరికి శ్యామూ ఉలుక్కుపడి కళ్లు నులుముకుంటూ లేచాడు. లేచి లేవడంతోనే కాలెండరు మీద

గారేమంటారో అనే భయంతో చెంగున మంచంమీద నుండి గెంతి దొడ్లోకి పరుగు దీశాడు. ముఖం కడుక్కోనే సమయంలో శ్యామూకి సోమవారం ఉదయానికని మాస్టా రిచ్చిన హోం వర్క్ జ్ఞాపక మొచ్చింది. అప్పుడే ఏడు గంటలు కావొస్తోంది. స్నానం చేస్తూ

లాక్కెళ్ళింది శ్యామూను. అప్పుడుని వెయ్యిసాళ్లు తిట్టుకుంటూ స్నానం ముగించి వంటింట్లోకి పరుగుదీశాడు. కాఫీ తాగుతున్నాడే గాని శ్యామూ దృష్టంతా నాన్నగారి ఆఫీసురూం వైపుంది; ఆఫీసు కెల్లారో, లేదో నని. తనని హోం వర్క్ చేసి కోసేయకుండా ఎక్కడ ఇంగ్లీషు

పడిందాతని దృష్టి. సోమవారం! స్కూలు... బట్టతల మేష్టారు-దెబ్బలూ, మల్లా. శనివారం, ఆదివారం హాయిగా గడిపిం తరువాత ఈ సోమవారం రాగానే శ్యామూకి దుఃఖం, కోపంకూడా వచ్చింది. ఫీ పెథవ సోమవారం! అనుకుంటూ ఆలస్యంగా లేచినందుకు నాన్న

కూచంటే ఆలస్య మవుతుందని ఆవేళకి అమ్మమ్మ కళ్ల పడకుండా నెమ్మదిగా లోపలికి జారాలని ఆలోచించి దొంగ చాటుగ లోపలికి పారిపోయాడు. ‘అరేయి! శ్యామూ! స్నానం చేయకుండా పోతున్నా వేంరా!’ అని అమ్మమ్మ ఎదురుగా వచ్చి బాత్ రూంలోకి

పాతాలు చెబుతూ కూర్చుంటారో అనే భయంతో జోళ్ల కట్టం కోసం చెవులు నిక్కబెట్టుకు వింటున్నాడు. ఆసమయంలో ‘శ్యామూ!! అని నాన్నగారి కేక వినగానే శ్యామూ గుండెలు చల్ల బడ్డాయి. మెల్ల మెల్లగా ఆఫీసు రూంలోకి వెళ్లాడు. నాన్న గారెవరితోనో మాట్లాడు

తున్నారు. శ్యాము గడియారంకేసి చూస్తూ నుంచున్నాడు. 7 - 15 అయింది. నాన్నగారు శ్యాముని ఆవచ్చిన స్నేహితునికీ చూపించి "ఇతుడేనండి రెండోవాడు. సెకండు ఫారం చదువుతున్నాడని" శ్యాము వంక తిరిగి "వెళ్ల రా. పోయి చదువుకో!" అన్నారు. శ్యాము 'అమ్మయ్య!' అనుకొని ఒక్క పరుగున తనగదిలో చొరబడి బల్లముందు కూర్చున్నాడు. పుస్తకం తీయగానే ఆవేళకి చేయూల్చిన

హోంవర్క్ కనిపించింది ఎదురుగా. ఇంగ్లీషు డిక్టేషను, రెండుచూచి వ్రాతలు, ఆరులెక్కలు. ఒకతెలుగు పద్యం కంఠతా-ఇంగ్లీషుపాఠంచదవి అర్థాలు వ్రాయడం. శ్యాము గడియారంకేసి చూశాడు. ఇంక రెండు గంటలే పై ముంది. తొందరగా పుస్తకాలు తీసి మొదలెట్టాడు, అతనికి సోమవారంమీద మహా చెడ్డ కోపం వచ్చింది. 'ఎంచక్కా-హాయిగా శని ఆదివారాలు దేవుడు పుట్టిస్తే ఆసైతానుగాడు దేవుడిమీద

కోపంతో ఈ సోమవారాన్ని పుట్టించి ఉండాలి. మా సాలిటికి దయ్యంలా' అని సోమవారం ఉదయాన్ని తిట్టుకుంటూ స్వీడ్గా హోంవర్క్ చేయసాగాడు సోమరి శ్యాము. ★

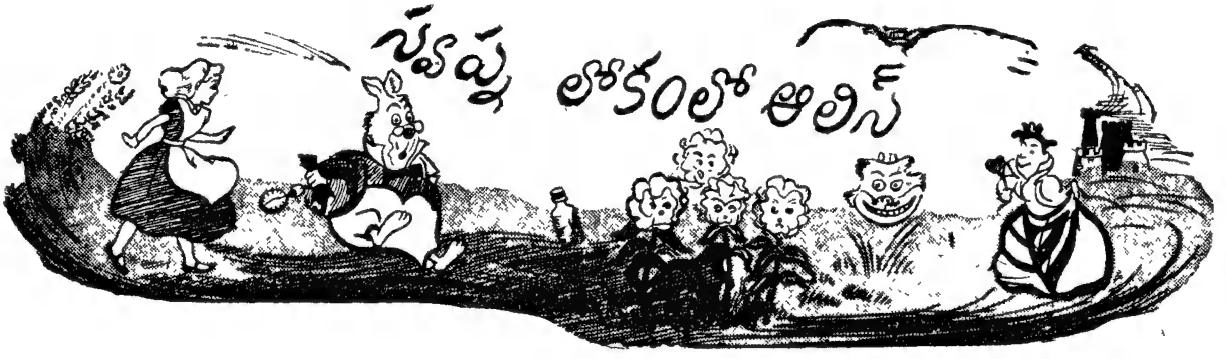
కుట్టువని స్వబోధిని (తెలుగు)

"Self Tailoring and Cutting Teacher"

కొత్త పద్ధతిలో కత్తించి కుట్టు పాఠశాల గలది. ప్రతి దర్జివారికీ, స్త్రీలకు ముఖ్యము. 82 పేజీలు 86 పటములుగల పుస్తకము అ. 12 పాస్టుఖర్చులు అ. 5-మహారాజు పుస్తకాల అరుజాచలమొదలి వీధి, 28 వీలు, మద్రాసు.

"మా నాన్న కారు నడుపుతుండగా నిన్ను మూట్టాడవద్దని ఎన్నిసార్లు సీతో చెప్పాను?"

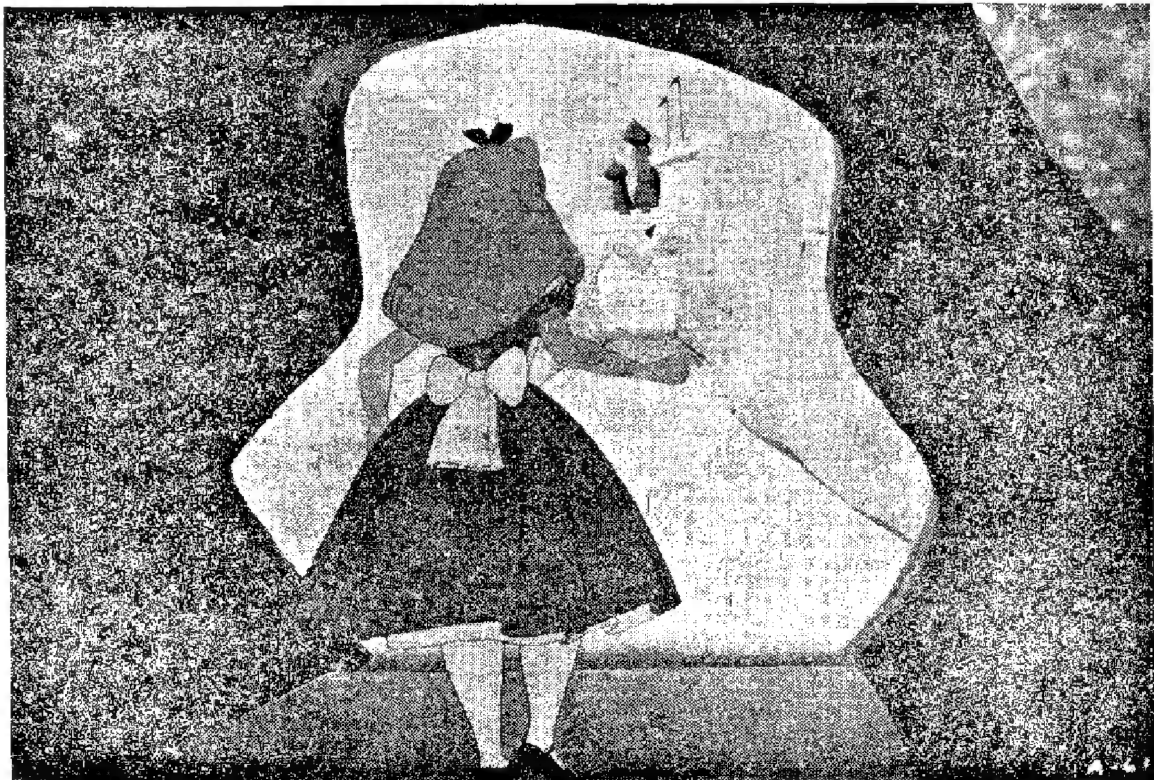
కల్పి వెళ్ళి ఆలిస్ దట్టమైన అడవి ప్రవేశించింది. దారి తెన్ను తెలియక ఒక చెట్టుమొదట చేరింది. ఒంటరితనం భరింప లేకపోయింది. బోలెడు ఫూలమొక్కలు, పువ్వులమీద ఎగురుతున్న బుల్లిబుల్లి రెక్కల పురుగులూ కనపడ్డాయి. వాటితో స్నేహం చేసుకోవాలనిపించింది. జేబులో ముక్కతీసి కొరికింది. ఆలిస్ వేలెడంతయిపోయింది. ఈమాటు ఆమె పువ్వులూ పురుగులూ పెద్ద విగా కనపడ్డాయి. రెక్కలపురుగులు ఆలిస్ నిచూసి ఏదో కొత్తపురుగు గొచ్చిందనుకున్నాయి. టపటప రెక్కలతో కొట్టడం ప్రారంభించాయి. గాలికి ఆడుతున్న ఆకుల్ని తప్పించుకుంటూ ఆలిస్ చక్కని పువ్వులున్నచోట చేరింది. అప్పుడే పువ్వులు వాటిలో అవి వాదించుకొంటున్నాయి, ఏ పువ్వు అందమైనదీ అని. ఆలిస్ నిచూసి తీర్పు చెప్పమన్నాయి. ఎవరికీ కోపం తెప్పించడం ఇష్టంలేక అన్ని పువ్వులూ అందంగానే ఉన్నాయని ఆలిస్. అక్కడతో పువ్వులికి కోపంవచ్చి ఆలిస్ ని ఫూలరెక్కలతో విసిరికొట్టాయి. ఆలిస్ పువ్వుల్ని విడిద్యకుంటూ మళ్ళీ చెట్టుదగ్గర చేరింది. చెత్తైర్ పిల్లి చెబుమీద కనపడింది. మొదట తన చూసిన ఫూలతోటకి దారి చూపించమని అడిగింది. “నీ యెగురుగా నే ఉంది దారి. సరిగ్గా చూడు” అంది చెత్తైర్ పిల్లి. ఆలిస్ చూసింది. చెబుతోర్రలో నించి చూసేసరికి ఫూలతోట, ఒక రాజభవనం కనపడ్డాయి. ఆలిస్ ఆదారిని బయలుదేరింది.

రెక్కలపురుగులు ఆలిస్ ని చూసి, ఏదో కొత్తపురుగు గొచ్చిందనుకున్నాయి.

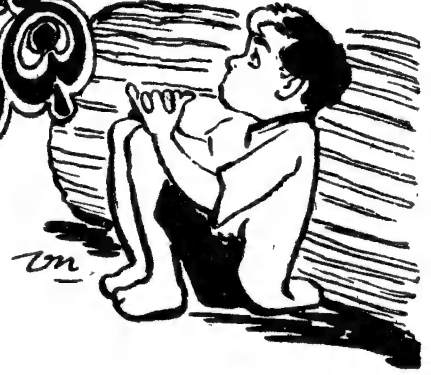

పువ్వులికి కోపంవచ్చి ఆలిన్ ని పూలరేకలతో విసిరికొట్టాయి.

బెట్టుతోరలో చూసేసరికి పూలతోటకే దారి కనపడింది.

గడియారం చివరి కథ

సుందరం మంచివాడే ; కానీ-
కొంచెం బద్ధకస్తుడు. తెలివి
గలవాడే ; కానీ మతిమరుపు. బుద్ధి
మంతుడే ; కానీ-క్లాసులో అల్లరి
చేస్తాడు. అసలు అతనికి ఏసనీ
చేయకుండా కమ్మగా నిద్రపోవటం
అంటే బలే యిష్టం. స్కూలుకు
పోవటం అంటే యిష్టంలేక పోలేడు
కానీ, టైంకు అక్కడ వుండా
అంటే మాత్రం మహా చిరాకు
పడ్తాడు. స్కూలుకు అంటే లేటుగా
పెళ్లి కాసేపు బెంచీ అయినా ఎక్కి,
యిక ఆరోజుకు ఆపీడ వదిలించు
కొంటాడు కానీ యింటి దగ్గర
వాళ్ళనాన్న, వాళ్ళ అక్కయ్య
ప్రతి పని టైంప్రకారం జరుగాలని
యితని ప్రాణాన్ని మహా వేధించుకు
ంటారు. ప్రొద్దున ఆరుకొట్టే సరికి,
చచ్చి గీపెట్టేది-ప్రక్కమీద నుంచీ
లేచి తీరవలసిందే. బలవంతంగా
ప్రక్కను వదిలిలేచి వస్తూ ఆప్రక్క-
కేసి ఓసారి వెనక్కు తిరిగి చూస్తే,
ఆప్రక్క ఏమిటో పాపం-దిగులుగా
తనవేపే చూస్తున్నట్టు తోచేది
సుందరానికి. 7 కొట్టేలోగా స్నానం

చేసేయ్యాలి. చలి అంతగా బామి
కలు కొరికోస్తుంటే ఎందుకు
వచ్చిన స్నానంయిది ! 9-30 కు పుస్త
కాలు చేతపట్టి స్కూలుకు బయలు
దేర వ ల స ి ం డే. ఇంట్లో నుంచీ
బయటపడిన తరువాత యిక అతను
కసికొద్దీ ఎంత ఆలస్యం చేయగలడో
అంత ఆలస్యం చేసి మరీ
స్కూలు చేరేవాడు. దారి పొడు
గునా గారడీవాళ్లు, కోతుల ఆటలు,
బిల్లంగోడీలు యిన్ని వుంటే వీట
నన్నిటినీ వదిలిపెట్టి పుక్కిరి బిక్కిరి
చేసే ఆస్కూలు గదిలోకి పోక
పోతే ఏమాతనందో అతనికి ఎంత
ఆలోచించినా అర్థమయ్యేది కాదు.

ఆరోజుకూడా అతని అలవాటు
ప్రకారం స్కూలు వదిలి పట్టాక
గొండులన్నీ తిరిగి యింటికి 7 గంటల
కల్లా చేరుకొన్నాడు. తనకు మటుకు
తను పెంద్రాడే కొంపకు చేరానను
కొన్నాడు. కానీ - పెద్దవాళ్లు తన
లాగా ఆలోచించ లేరు కదా !
నాన్న అప్పుడే నరసింహావ తారం
దాల్చి వీధి వాకిట్లో ఎదురయ్యాడు.
తానేదో పరాకుగా తలవంచుకొనే
గుమ్మంమెట్లు ఎక్కుతుంటే అధుగు

మీదనే కాచుకు కూర్చొన్న
నాన్న చెవు లంకించుకొని, బగ్గ
బరా గదిలోకి యాడ్చుకుపోయి
గోడ గడియారం ఎదుట నిల
బెట్టాడు.

“ఏం ! టైం ఎం టైందో కను
పిస్తోందా? వళ్లు ఏమైనా దగ్గర
వున్నదా? సాయంకాలం 5 గంటల
కనగా స్కూలు వదలి పెట్టితే
యిప్పుడా నువ్వు యింటికి చేరేది?”

అక్కయ్య అందుకొంది “వాడు
రోజూ యింతే నాన్నా ! ఏ పని
టైముకు చేయడు ; టైముకు
స్కూలుకు వెళ్ళడు ; టైముకు
యింటికి రాడు. ఏవేళకు ఆపని
చేయటం నేర్చుకోలేని యీ పెథవ
ఎందుకు పనికి వస్తాడో అర్థం
కాకుండా వున్నది.”

‘పెథవ’ట పెథవ! సుందరానికి
వళ్లుమండి పోయింది. అసలే మంట
మండిపోతున్న నంటిమీద నాన్న
వేసిన చురుకులు మరీ చిచ్చు
పెట్టాయి. సుందరానికి వళ్లు తెలి
యని కో పం వ. చ్చిం ది.
ఆ కోపాన్నంతా బయటకు వెళ్ల
గక్కు కొందామంటే మాటలు

దొరకలేదు: వెనవది - వచ్చిన కోపాన్ని వ్యక్తం చేయటానికి మాటలే దొరక్కపోతే ఎల్లాగు! కళ్ల వెంట నీళ్లుమాత్రం బాటబాట ఏకధారగా కారటం మొదలెట్టింది. వస్తున్న ఏడుపును పొరువం కొద్దీ వైకి వినిపించ కుండా చేయాలని ఆతడు చేసిన ప్రయత్నం అంతా మూతి ముందుకు రావటంతోనే ఆ గి పోయింది. పెద్ద గుక్కపట్టి ఏడ్చేయాలన్నంత కసి వచ్చేసింది. అప్పటికి నాన్న చేతులో బెత్తం క్రింద పారేసి “ఫో! యికనైనా మంచి అలవాట్లు చేసుకో! ఏడు” అంటూ విడలించాడు.

సందు దొరికింది కదా అని సుందరం కాళ్లు తఫతఫ నేలకేసి కొట్టుకొంటూ పోయి ఆమూల గదిలో పరుపు చుట్టలను ఆనుకొని పడుకొని ఏడవ గలిగినంత నేపు ఏడ్చాడు. ఏడ్చి యిక ప్రయోజనం లేదని తోచాక ఏడ్వటం మానేశాడు కానీ వ్రుడి వ్రుడి ఎక్కిళ్లు రావటం మొదలైంది. ఒక్కొక్కసారి ఎక్కిళ్లు వచ్చినప్పుడల్లా దాని వెంటనే బిగ్గరగా ఏడుపుకూడా పైకివచ్చేది. తన ఏడుపు వింటే తనకే సిగ్గులయింది. తాకపోయినా అక్కయ్య మరీనూ - యిత ఏడ్చి యిది అవుతుంటే కాసిని మంచి నీళ్లు అయినా తెచ్చి పెట్టకూడదే! పోనీ తనుపోయి అడిగితేనో - ఛస్తే అడగడు! తనమీద ఎంత లావు కొండేలు చెప్పింది నాన్నతో! దప్పకతో చ నేచస్తాడు! ఏం! చస్తేనే హాయి. ఈటైము, యీ గడియారంల గొడవ ఏమీ లేకుండా ఎంత హాయిగా వుంటుంది. అలానే

ఆ గడియారాలు లేని అస్వస్థ లోకాన్ని గురించి ఆలోచిస్తూ అలానే కునుకు తీశాడు.

ప్రక్కగదిలో నుంచి గడియారం టిక్కు టిక్కు వినిపిస్తూనే వున్నది.

నిద్రపోతున్న తన వెనుకగా ఎవరో కదిలిన అలికిడి అయింది.

“ఏం! నాయనా! ఏడుస్తున్నావేం” అని పలుకరించింది ఓ ఆకారం. సుందరం తుల్లిపడ్డాడు. ఎవరా అని చూచాడు. మనిషి ఎవరూ కనుపించలేదు. గోడ గడియారం ఆకారం మాత్రం చీకట్లో కనుపిస్తున్నది.

“నేనే. గంటల గడియారాన్ని. ఈ యింట్లో మూడుతరాల మనుషును ఎరిగివున్నాను. మీతాత మీతండ్రి వీరంతా అనుభవించిన కష్ట సుఖాలను నాకళ్ళతో నేనూ చూశాను. ఏగంటకు ఆపని చేయలేదని మీ నాన్న పసివాడివి నిన్ను కొట్టుతుంటే నాకూ గుండ బిక్కి బట్టింది. ఏడవకు బాబూ!” అని ఓదార్చింది.

సుందరానికి బలే వర్లు మండుకు వచ్చింది. అసలు యిందాకటి నుంచీ సుందరానికి గడియారం మీద కోపంగా వున్నది. ఈ గడియారం అంటూ ఒకటి వుండబట్టే కదా నాన్న, అక్కయ్యద్దరూ టైము పేరు చెప్పి తనపై యిత జాలుంచేస్తున్నారు. ఈ గడియారం లేకుండా పోవాలని కదా తానింత వరకూ కోరుకొంటున్నది. ఏమైతే అయిందని ఆ గడియారాన్ని పట్టుకొని మొఖంమీదే అనేశాడు: “నువ్వునాతో మాట్లాడక్కరలేదు.

నీ మూలంగానే నాకిన్ని కష్టాలు వచ్చాయి. ఫో అవతలకు” (ఇందాక నాన్న తనమీద అరచిన దానికంటే బిగ్గరగానే తాను ‘ఫో’ అన్నందుకు సంతోషించాడు.)

“అలాకాదు సుందరం! నువ్వైతే యీవేళ అవతలకు పొమ్మని తేలికగా అనగలుగు తున్నావు కానీ నన్ను అనలు నృప్తించటం కోసం నీ తాత ముత్రాలు ఎంత కష్ట పడ్డారో, నేనులేక ఎంత ఆవేదన పడ్డారో నీకు తెలియదు.”

“అబ్బోసీ! నువ్వు లేకపోతే ఎవ్వరూ కష్ట పడరు; అంటే పడరు.”

“అలాగేం! నేను నాజాతివార్లు అందరం ఒక్కక్షణం పనిచేయటం మానివేశామంటే, మీ మనుష్యులంతా తన్నుకు చస్తారు. రైళ్లు ఒకదానితో ఒకటి గుడ్డుకు ముక్కలు ముక్కలు అయిపోతాయి. ఫ్యాక్టరీలు పనిచేయవు. ముఖ్యంగా మీ లెక్కల మాస్టరు వున్నాడే - ఆయన ఎన్ని రోజులు సంవత్సరాలు గడిచిపోయినా అంతు లేని ఆ లెక్కలు అలా చెప్పకు పోతూనే వుంటాడు. అప్పుడు చూసుకో - మీ పిల్ల లందరిపని ఏమై పోతుందో!”

“మరేం భయం లేదు. ఆకాశంలో సూర్యుడు వున్నాడు. చంద్రుడు వున్నాడు. ఇంకా బోలెడన్ని నక్షత్రాలు వున్నాయి. మీరంతా సమ్మెచేసినా పాపం - అవి మాత్రం సమ్మె చెయ్యలేవు కదా! అవి వున్నంత వరకు మీ వెనవ ముఖాలు మాకు కనుపించక పోయినా మరేమీ ముష్టలేదు.”

★ ప రి పూ ర్ణ వ్యక్తి ★

చెల్లాయీ! నీకు చిన్నన్నయ్య వ్రాసినా, నేను వ్రాసినా ఏదో ఒక్క విషయంలో గొప్పవాడైన వ్యక్తినిగురించే యింతవరకు వ్రాస్తూ వచ్చాము. ఇన్ని పుత్తరాలూ వ్రాశాక అన్ని రంగాలలోనూ ఖ్యాతి నార్జించగల శక్తి ఏ మాన వుడికైనా వుంటుందా అనే అను

“తొందర పడుతున్నావు నుండ రం! మీ ముత్రాతలకు యీ మాత్రం ఆలోచన లేకనేనా అన్ని వందల సంవత్సరాలు కష్టపడి రెక్కలు ముక్కలు చేసుకొని మమ్మల్ని సృష్టించింది! ఆమాదిరి రోజులూ గడువక పోలేదు. ఆమాదిరిగా రోజులు గడువకనూ పోవు. అయినా మావల్ల కొన్ని ప్రత్యేక లాభాలు, కొన్ని సులువులు వున్నాయి కనుకనే మమ్మల్ని మనుష్యులు యింత కష్ట పడి కనిపెట్టారు.

“గొప్పగా సమర్థించు కొంటు న్నావే!”

“అదికాదు. నాపుట్టు పూర్వోత్త రాలన్నీ చెప్తాను. ఓపికగా వింటావా?”

“ఎంతసేపు పట్టుతుండే మిటి?”

“చూశావా! ఏదైనా పనిచేయ వలసి వచ్చేసరికి ఎంతసేపు పట్టు తుందని ఆలోచించడం ఆరోజూ, యీరోజూ అందరికీ మామూలే. ‘ఎంతసేపు’ అన్నది నిర్ణయించ తానికి మేం కావలసివచ్చింది. ఇక విను మా కథ.” (ఇంకావుంది)

మానం నీలో కలగటం, నువ్వు ఆవిధమైన ప్రశ్నవేస్తూ వుత్తరం వ్రాయటం, చాలా మెచ్చుకో దగిన విషయాలు.

అనేక రంగాలలో కృషిచేసి అన్నిటిలోనూ ఖ్యాతి నార్జించిన మహానుభావులు లేకపోలేదు. అటు వంటి వారిలో పేర్కొనదగిన వ్యక్తి లిమనార్డ్ డా విన్సి. ఈయనను గురించి వ్రాసే ముందు ఒక్క విష యం నీ మనసునకు నాటేలా చెప్పా లని వున్నది. అనాదినుంచీ మానవ కోటి కానగాని ఒక లక్ష్యం కోసం ప్రయత్నిస్తూనే వున్నది. మాన వత్వాన్ని పరిపూర్ణం చేసుకో వాలని సదా సదమద మౌతున్నది. పరిపూర్ణ మానవత్వం అంటే ఏమిటి? శరీరంలో ప్రతి భాగాన్ని చక్కగా పోషించుకొని, మనిషి అందంగా తయారైనంత మాత్రాన ఆవ్యక్తిని పరిపూర్ణ వ్యక్తి అనలేము కదా! అలాగే శరీరాన్ని సుష్కింప చేసుకొని మేధస్సును తెగ పెంచు కొన్న వ్యక్తిని కూడా పరిపూర్ణ వ్యక్తి అనటానికి వీలులేదు. తెలివి తేటలను అలవరచు కోవటంలో కూడా కొందరు కేవలమూ విమ ర్శించటంలో ప్రత్యేకతను ప్రదర్శి స్తారు. మరి కొందరు విమర్శా జ్ఞానంతో ప్రమేయం లేకుండా నిర్మాణాత్మకమైన కృషిచే సదా కొనసాగిస్తుంటారు. కాబట్టి ఏవ్యక్తి అయినా ఏదోఒక్క విషయంలోనే కృషిచేసి, అందులోనే ప్రత్యేకతను

సాధిస్తాడు. మానవుల ఆయస్సు అల్పంకదా! ఈ అల్ప వ్యవధిలో అన్ని శాస్త్రాలతోనూ పరిచయం చేసుకోవటానికే శక్తి చాలదు. వ్యవధి అల్పమే అయినా ఆనక్తి అంటూ ఒకటివుంటే మానవుడు సాధించలేనిది ఏమీ లేదని లియ నార్డ్ డా విన్సి వంటివారి జీవిత గాథలు ఋజువు చేస్తాయి.

లియనార్డ్ 1452 ఏప్రిల్ 16 న ఇటలీదేశంలో విన్సి అనే పూరిలో పుట్టాడు. ఈ జాబు నీకు చేరే 16 ఏప్రిల్ (1952) నాటికి ఆతడు పుట్టి సరిగ్గా 500 సంవత్సరాలు గడిచాయన్నమాట. ఈనెల పొడుగునా యూరప్ యూరప్ అంతటా యీయన జన్మ దినోత్సవాలు ఎంతో శ్రద్ధ భక్తులతో జరుపు కొంటున్నారు. ఈ ఒక్క విషయాన్ని బట్టి లియ నార్డ్ ఎంత గొప్పవాడో నీవు కొంతవరకు పూహించుకో వచ్చు.

విన్సిలో కాటరీనా అనే ఆమెకు సెంపియో ఎంటానియో డా విన్సి అనే ప్లీడర్ కు యీతను పుట్టాడు. లియనార్డ్ చిన్నతనంలో స్కూలుకుపోయి అక్కడ రెక్కల మేష్టరును గణితశాస్త్రాన్ని గురించి ఎన్నో చిక్కప్రశ్నలు వేసి చిత్తర పోకట్టవాడట. అప్పుడే సంగీతంలో కృషికూడా చేయ నారంభించాడు. అసలు మంచి స్ఫురదూపి ఏమో. ఆతడు జ్యోత్రం పూడ అమరగానం వాయిించే వాడట. ఇన్ని రకాల

వ్యాసంగులు కుదుర్చుకొన్న యీతనికి బామ్మలు వ్రాయటం లోనూ, మట్టిబామ్మలు చేయటం లోనూ ప్రత్యేకమైన అభిమానం వుండేదట. ఇది గమనించిన ఆతని తండ్రి యితనిని నేర్పరులైన చిత్ర కారులవద్ద చేర్పించాడు. అనతి కాలంలో యితడు బామ్మలు వేయటం, రంగులు పూయటం నేర్చుకొన్నాడు. లియనార్డోకు విశేషమైన వైజ్ఞానిక పిసాన వుండేది. ఎక్కడో తయారై వచ్చిన రంగులను ఏవో పెద్దలు చెప్పిన సూత్రాలను పాటిస్తూ వుపయోగించటంతో అతనుత్పత్తి పడలేదు. రంగుల తత్వాన్ని గూర్చి నిశితంగా విమర్శించుకొనేవాడు. అందమైన బామ్మలు గీయగలగటానికి మానవ శరీర నిర్మాణం తెలియాలి కదా! అందుచేత యీతడు వైద్యుల మాదిరిగా ఒక్క మానవ శరీరాలనే కాక జంతువులు, పక్షుల శరీర నిర్మాణ రీతులను గురించికూడా కొన్ని పరిశోధనలు జరిపాడు. వృక్ష శాస్త్రంలో లోతులు తీశాడు. ఆయా శాస్త్రాలలో యీతడు ఎంతటి విజ్ఞానాన్ని సంపాదించిందీ, అప్పటికి ఆ శాస్త్రాలలో తెలియకుండావున్న ఎన్ని రహస్యాలను యీతని కనిపెట్టిందీ తెలుసుకోవటానికి యీ నాటికీ ఆధారాలు వున్నాయి ఆయన తను జరిపిన ప్రతి పరిశోధన తాలుకు అంశాలను 'నోట్సు' రూపంలో వ్రాసుకొనేవాడు. 40 ఏండ్లపాటు యీ మాదిరి నోట్సు తయారు చేశాడు. అందుకే ప్రతి విదార్థి, ప్రతివ్యక్తి నోట్సు వ్రాసుకొనే అలవాటు

చేసుకోవాలని నీతో నేను అన్ని సార్లు అన్నాను.)

1482 లో లియనార్డో మిలాన్ మహానగరానికి ప్రయాణమై వెళ్లుతూ వెండితో చేసిన వీణ ఒకటి మాత్రం వెంట తీసుకు వెళ్లాడట. గుర్రం తలకాయను పోలిన ఆకారంలో యీ వీణను తయారు చేశాడట. అప్పుడు మిలాన్ ను పరిపాలిస్తున్న వారు స్పృహ వంశీకులు. రాజు లుడోవికోకు లియనార్డో ప్రద్యోగం కోసం దరఖాస్తు పెట్టుకొంటూ అందులో సైనిక శాస్త్రానికి, యుద్ధ పూర్వాలకు సంబంధించి తాను నిర్ణయించిన తొమ్మిది పద్ధతులను పేర్కొన్నాడు. యుద్ధ సమయంలో ఆవిధమైన నేవ చేయటమే కాక, శాంతి సమయంలో తాను భవన నిర్మాణాలలోను, శిల్ప, చిత్రలేఖనాదులలోనూ ప్రతిభ చూపగలనని కూడా చెప్పకొన్నాడు. ఈమాటలన్నీ ఆతడు పూరికే డంబానికి చెప్పకో లేదు. లుడోవికో కొలువులోవున్న 17 ఏండ్లలోనూ యితడు బహు ముఖాల తన ప్రతిభను కనుపరిచాడు. ఆతని కొలువులో వున్నంతవరకు ఎప్పుడు ఏ ఉత్సవం జరిగినా, వాటి తాలూకు అలంకారాలు, ఏర్పాట్లు అన్నీ

యితడే చేసేవాడు. ఇలా వుండగా 1485లో మిలాన్ నగరంలో ప్లేగు ముమ్మరంగా వచ్చింది. పట్టణంలో చాలాభాగం శిథిలమైంది. తదనంతరం పట్టణం సరిక్రొత్తగా నిర్మించవలసి వచ్చింది. లియనార్డో తన బుద్ధి బలాన్ని వినియోగించి ఆ పట్టణాన్ని అందమైన పట్టణంగా నిర్మింప చేయటానికి ఎంతో సహాయ పడ్డాడు. ఇలా చేస్తూనే గణిత శాస్త్రం, ఖగోళ శాస్త్రం, సంగీతం మొదలైన అనేక శాస్త్రాలలో తన పరిశోధనలు కొనసాగించాడు. ఇలా వుండగా లుడోవికో ప్రభువు కీర్తికేషుడైన తన తండ్రి గుర్రంమీద స్వారీ చేస్తున్నట్లుగా వుండే పెద్ద విగ్రహమొకటి తయారు చేయమని లియనార్డోను ఆజ్ఞాపించాడు. కొన్ని ఏండ్లపాటు యీతడు కష్టపడి, 20 అడుగుల ఎత్తు వున్న గుర్రం బామ్మను మాత్రం బంక మట్టితో తయారు చేశాడు. ఈలోగా ఫ్రెంచి రాజులు మిలాన్ పై దండెత్తి వచ్చారు. 1499 లో మిలాన్ వీధులలో జరిగిన పోరాటం సందర్భంలో ఫ్రెంచి సైనికులు యంత చక్కని గుర్రపు బామ్మను ధ్వంసం చేశారు. 1494లో లియనార్డో లొంబార్డో నదీ మైదాన మంతటికీ నీటి వన

శతమూలికాదిలేహ్యము

లోహభ్రకసింధూరముతో సహా పేవించిన సమస్తకుఖ్యాధులు, ఎటువై తెలుపు మచ్చలు, బగ్గెలు నపుంసకత్వము నివారించి పీర్వవృద్ధి, బలము, నరముల పటుత్వము కలుగజేయును స్త్రీలముతుకూలలు, కుసుమరంగములు, వస్త్రసంతానము నివారించి మంచినంతానము కలుగజేయును. 40 దినములకు ముందు గు 18.

శ్రీ భుజంగరాధ్యైద్యశాల

శాశ్వతపు, తూర్పు గోదావరి జిల్లా.

రులు కల్పించేందుకు కొన్ని ప్లానులు తయారు చేశాడు. అదే సమయంలో తుపానులు ఎందుకు వస్తాయి, మెరుపులు ఎలా పుట్టుతాయి అనే వైజ్ఞానిక విషయాలను గురించి కొన్ని పరిశోధనలు జరిపాడు. ఇతడు రచించిన బామ్మలలోకల్లా గొప్పదిగా చెప్పబడుతున్న "లాప్స్ నప్పర్" (చిట్టవవరి విందు భోజనం) అనే బామ్మను లియనార్డ్ 1494 లోనే ప్రారంభించాడు. ఈ చిత్రంలో లియనార్డ్, ఏసుక్రీస్తు ప్రవక్త జీవిత గాథకు సంబంధించిన ఒక ఘట్టాన్ని చిత్రించాడు. ఏసుక్రీస్తు పోదనలను ఏవగించుకొన్న రోమనులు ఆయనను కడతేర్చాలని

కాచుకొని వున్నారు. ఏసు ప్రభువుకు ముఖ్య అనుచరులు ఓడ ముగ్గురు వుంటే అందులో ఒకడు స్వామిద్రోహం తలపెట్టి ఏసు వునికిని గూర్చిన అమాకీ రోమనులకు అందించాడు. తన అనుచరుడే యింతటి ద్రోహం చేశాడని తెలియక పోయినప్పటికీ తాము 13 గురూ కలసి చేసిన చిట్టచివరి భోజనం సందర్భంలో ఏసు ప్రభువు విరక్తి భావంతో "మీలోనే ఎవరో ఒకరు నన్ను శత్రువులకు అప్పగించ వచ్చుకదా!" అని మాత్రం అన్నాడు. అది విన్న మిగిలిన అందరూ ఆశ్చర్య చకితులై "అంతటి" ద్రోహులమా మేము, ప్రభూ" అని ఏసును అడిగారు. లియనార్డ్ సరిగా యీ ఘట్టాన్నే చిత్రించాడు. ఆ పద ముగ్గురి ముఖాల లోనూ వ్యక్తమౌతున్న ఆందోళన, కారవ భావాలను చాలా చక్కగా చిత్రించాడు. ఏసు ప్రభువు ముఖ వైఖరిలో అదొక రకమైన నైరాశ్యము, తన జీవితం పైనే తనకు నహజంగా వున్న నిర్లక్ష్యత చక్కగా వ్యక్తం చేశాడు లియనార్డ్. ఈ చిత్రాన్ని గురించి చాలా చక్కని కథ ఒకటి ప్రచారంలో వున్నది. (మన దేశంలో అంత ఎక్కువగా కాదు కానీ—) విదేశాలలో చిత్రకారులు ఏ బామ్మ గీయవలసి వచ్చినా, తాము వేయదలచిన ఆకారం, వైఖరి వున్న మనిషిని వెదికి తీసుకొనివచ్చి వారిని తమకు కావలసిన ధంగి మలలో నిల్పే బెట్టి, నారలా నిలచివుండగా చూచి బామ్మలు గీసే ఆచారం అనాదినుంచీ వున్నది. లియనార్డ్

ముందుగా ఏసుక్రీస్తు బామ్మ వేయటానికి గాను అట్టివ్యక్తి కోసం తెగ వెదికి చివరకు ఒక మనిషిని తీసుకొనివచ్చి కూర్చోబెట్టి ఆతని బామ్మను గీశాడు. దానిని తానరచించబోయే పెద్ద బామ్మలో వుండే యోగించాడు. ఆ బామ్మలో కనుపరచిన భావాన్ని అందరూ నాటికీ నేటికీ ప్రస్తుతించారు. మిగిలిన 12 మంది బామ్మలు కూడా అలాగే ఎవరెవరినో తీసుకొనివచ్చి వారిని కూర్చోబెట్టి పూర్తి చేశాడు. కానీ స్వామిద్రోహం చేసిన వ్యక్తి బామ్మ వేయవలసి వచ్చేసరికి గట్టిచిక్కు వచ్చింది. అలాటి ద్రోహబుద్ధి వుండే వ్యక్తి ముఖవైఖరి ఎలా వుంటుందిని లియనార్డ్ తాను పూహించుకొన్నాడో, అటువంటి వ్యక్తికోసం నిర్విరామంగా వెతుకనారంభించాడు. కొన్ని ఏండ్లకు ఒక వ్యక్తి దొరికాడు, లియనార్డ్ సంతోష భరితుడై ఆతనిని తన స్టూడియోకు పిలుచుకొని వచ్చి ఆతనిని అలా కూర్చోబెట్టి తాను బామ్మ గీయటం మొదలు పెట్టాడు. బామ్మ వేయించుకొంటున్న వ్యక్తి చిత్రకారునితో ఆ కబురు యీ కబురు మాట్లాడుతూ "కొన్ని ఏండ్ల క్రితం ఎవరో ఒక చిత్రకారుడు ఏసు బామ్మ వేయదలచినన్నీ తీసుకు వెళ్లి నా బామ్మకే వేసుకొన్నాడ"ని గొప్పకోసమే కావచ్చు - బయట పెట్టాడు. లియనార్డ్ కుంచె అక్కడపెట్టి ఆ చిత్రకారుడు తానేనని చెప్పి "నాడు ఏసుక్రీస్తు బామ్మకు మాతృక కాగల ముఖ లక్షణాలున్న వ్యక్తిని, నేడు ఏసుక్రీస్తు పట్ల స్వామి ద్రోహం

SPECIAL CONCESSION
Up-to-date fitted high class frame with either Colour or plain glasses.

① **SPECTACLES**
Ordinary 2/8/-
Nickel frame 4/8/-
Superior 4/-
Rolled Gold 7/-
Rs. 3/1/- extra for any power lenses.

② **FOUNTAIN PENS**
Raja, Homer, Olympic etc. each 2/4/-
Weaver plain 5/-; Gold Cap 6/8/-
Swan (English) 15/-; Black Bird 14/-

③ **TORCH LIGHTS**
Prices with bulb & Batteries Complete
1 Cell Chinese 2/-; Superior 3/8/-
1 Cell Eveready 3/12/- 2 Cells 6/-

④ **THERMOMETERS**
Japan made 2/12/- Superior 3/8/-
English Zeal 5/- Brannans 5/8/-
Germany Hicks 1 Minute Rs. 6/-

⑤ **FOREIGN CAMERAS**
Takes Photos 3 1/2" x 2 1/4" on Roll Film 620
O. K. (English) 18/-
Coronet Box 26/-
Agfa (Germany) 31/-
Clix-O-Flex (U.S.A.) 25/-

MODEL PEN SUPPLIERS
POST BOX NO. 6772. CALCUTTA 7.

చేసిన వానితో పోల్చదగిన ముఖ వైఖరిని ఎలా సంపాదించా వని? అడిగాడు బామ్మ వేయించు కొంటున్న వ్యక్తి కళ్ళవెంట గీళ్లు తెచ్చుకొని, నిరుపేద అయిన తాను యిన్ని పండ్లలోనూ సంఘంచేత ఎంత హీనంగా చూడబడింది, దాని పర్యవసానంగా తాను సంఘంపై కచ్చకొద్దీ ఎట్టి కుచ్చితాలకు ఒడి గట్టిందీ వెళ్ల గ్రక్కు కున్నాడట. ఈకథ నిజా నిజాల మాట ఎలా వున్నా, మనసులో మలినం ఏర్పడిన కొద్దీ మానవుని ముఖంకూడా మారిపోతుందని చెప్పటానికి యిది చక్కని ఆధార మాతుంది.

ఈతడు బామ్మలు వేసే పద్ధతిలోకూడా ఏదో ఒక ప్రత్యేకత వుంటూనే వుండేది. ఎక్కడో పట్టణంలో చిట్ట చివరను పెద్ద చర్చిలో ఒక బామ్మ వేయటం యితడు మొదలు పెట్టాడనుకో. ముందు బాగుతో వేయదలచిన ఆకారాలన్నీ వేసి వచ్చేసే వాడు మళ్ళీ సంవత్సరమైనా దానిముఖం చూసేవాడు కాదు. ఇక మరి ఆ బామ్మను యితడు ముట్టుకోడే మో అని అందరూ అనుమానించే స్థితి వచ్చి నప్పుడు, వున్నట్లుండి మట్ట మధ్యాహ్నం కాలినడకను బయలుదేరి అక్కడకు వెళ్లి ఆబామ్మకు కొన్ని నవరణలుచేసి వచ్చేవాడు. ఇదేమిటని ఎవరో అడిగితే “నా అంత సోమరి లేడూ; నా అంతగా ఆగకుండా పనిచేసినవ్యక్తి లేడని”తానే చెప్పకొన్నాడట.

ఈ వృత్తరంలో బాటు సీకు అందచేస్తున్న ఫోటో లియనార్డో వ్రాసిన “మోనోలిసా” చిత్రానిది ఆ స్త్రీమూర్తి ముఖంలో కను

మోనోలిసా

వీస్తున్న భావం ఏమిటో యిదమిథ్తమని ఎంతటి విమర్శ కాగ్రేనగుడూ చెప్పలేక పోయాడు. ఈనాడు లియనార్డో పేరు, విన్నప్పుడల్లా అన్ని దేశాల ప్రజలకు యీ మోనోలిసా చిత్రం కళ్ళకు కట్టి నట్లు కనుపించి తిరుతుంది

1502 లో లియనార్డో సీజర్ జోర్జియా అనే మరొక రాజు కొలువులో ప్రవేశించాడు. అక్కడ యాయన హోదా చీఫ్ ఇంజనీరు. ఆ సందర్భంలో యితడు తయారు చేసిన కొన్ని దేశపటాలు తప్ప ఎన్నటానికి వీలులేనంత బాగా వున్నాయి.

అదే సమయంలో మైకలెంజిలో అనే మరొక సమర్థుడైన చిత్రకారుడు కూడా వుండేవాడు ఆయనకు యాయనకు వుప్పుకు నిప్పుకు వున్నంత వయోధ్య వుండేదట. వీరిద్దరూ ఒకసారి వీధిని పడి కొట్టుకొన్నారట కూడా! లియనార్డోకు సాడరీసి అనే ఆయన ఒక పెద్ద చలవరాతి ముక్కను దానంచేసి ఏదైనాబామ్మను చెక్కమన్నాడట. లియనార్డో ఎందుకో నిర్లక్ష్యం

చేశాడు తదనంతరం మైకలెంజిలో యీ చలువరాతి ముక్కతోనే ‘డేవిడ్’ ప్రతిమను చెక్కాడు అది ప్రపంచ ప్రఖ్యాతిశీల్యాలలోఒకటి.

లియనార్డో చేసిన పనులన్నీటినీ పేర్కొనా లంటే ఎంత వ్రాసినా తరుగదు. ఆతడు చేసిన పనులు ఎంత గొప్పవో తెలియ చెప్పటానికి భక్త ముక్కు వ్రాస్తాను. నాడు ఆతడు వ్రాసుకొన్న ‘నోటుస్’ అన్నీ వెంటనే గనుక అచ్చులయి వుంటే, అనేక రంగాలలో కాస్త్రుకారులు క్రొత్త విషయాలను కనిపెట్టటానికి పడ్డకష్టం నగానికి నగం, ఆ నోట్సు ఆధారంతో తప్పిపోయేది. గడ్యరచనలో ఆతడు ఇటలీభాషకు ఒక వరవడి ఏర్పరిచాడు. అప్పటికి పెట్రోలు వంటిది కనుక కనుగొనబడివుంటే లియనార్డో నిర్మించిన విమానం నెలంగా విమానమై ఎప్పుడో వుపయోగంలోకి వచ్చివుండేది. నీటి ఆవిరితో ఫిరంగులచేత పని చేయించవచ్చునని యీ తడు ఆశించి, అందుకు సంబంధించిన కొన్ని స్కెచ్స్ వేశాడు కూడా. చలువరాతి క్వారీలలో యీనాటికీ వుపయోగించబడుతున్న రంపం యీతని సృష్టియే. ఇవన్నీ కాక ఆతడు పెద్ద వేదాంతి కూడా. ఈ విశేషణాలన్నీ ఆతని బుద్ధిబలాన్ని వ్యక్తపరిచేవే. ఆతని ఆకారాన్ని, ఆతని తీవ్రని వర్ణించటానికి మాటలు చాలవు ఎవరితో మాట్లాడినా చాలా సరసంగా మాట్లాడేవాడు. ఇన్ని విధాలుగా మెచ్చుకోదగిన వ్యక్తికనుకనే యాయనను పరిపూర్ణ వ్యక్తి అన్నారు. —విఎన్

“ది రివర్” చిత్రంలో శ్రీమతి రాధా శ్రీరామ్ భరతనాట్యంలో ఒక భంగిమ.

ప్రతి భారతీయ గృహంలోనూ శుభకార్యాల సమయంలో ముగ్గులు అలంకరిస్తారు. మనస్థ్రీల చిత్రలేఖనం ముగ్గులతోనే ప్రారంభమవుతుంది “ది రివర్” లోని ఈదృశ్యంలోని వారిద్దరు శ్రీమతులు రాధ, కరుణ సాహు.

“ది రివర్” [నది] సమీక్ష

భారతదేశంలో తయారైన మొదటి కుక్కులర్ చిత్రం “ది రివర్” గతబుధవారం మద్రాసు మినర్వా థియేటర్ లో ప్రతికలనారికి, ఇతరులకు మొదటి సారిగా చూపించబడింది. గత శుక్రవారంనుండి న్యూ ఎల్సినస్టన్ లో ప్రదర్శించబడుతున్నది. హాల్ లి ఫుడ్ కు చెందిన కస్టోమర్ మెంట్ ఎల్ డాన్ ఈ చిత్రానికి నిర్మాత, దర్శకుడు జీన్ రెనాయిర్, స్క్రీన్ ప్లే వ్రాసినవారు రూమర్ గాడెన్, జీన్ రెనాయిర్. సోసైటీస్ బర్న్, ఎస్పాండ్ నెర్, ఆర్డర్ షీల్డ్స్ మొదలైనవారు సహించారు.

రూమర్ గాడెన్ అనే ఇంగ్లీషు రచయిత్రి బెంగాల్ లో తన చిన్ననాటి అనుభవాలను వర్ణిస్తూ వ్రాసిన గ్రంథం ఆధారంగా చేసుకుని ఈ చిత్రం తీయబడింది. “ది రివర్” లో ఇతివృత్తానికి ఎక్కువ ప్రాముఖ్యం లేదు. ఈ చిత్రం విశోదం

కోసం ఉద్దేశించబడినది కాదు. కాబట్టి ఇతివృత్తం లేకుండానే ప్రాథమ మనోభావాలను, మానసికపరిణామాలను విశదంగా చిత్రిస్తూ కథ నడిపారు. చిత్రం మొదటినుండి చివరవరకూ ఒక చక్కని క్రావ్యంగా నడిచిపోతుంది. సంభాషణలు, సన్నివేశాలు కూడా కవితామయంగా ఉన్నాయి.

కలకత్తావద్ద బారక్ పూర్ లో కుంగ్లీ నదీ తీరాన ఒక ఇంగ్లీషు కుటుంబం ఉంటుంది. జననవారి మిల్లులో అధికారిగా పనిచేస్తున్న తండ్రి, తల్లి, అయిదుగురు అడపిల్లలు, ఒక మగపిల్లడు—ఇది ఆ కుటుంబం పెద్దపిల్ల పద్నాలుగేళ్ళ హేరియట్. ఈమె అత్యుత్తమ చిత్రంలో కథావస్తువు.

హేరియట్ కు ఇద్దరు స్నేహితురాలు ఉంటారు. జననవారి మిల్లయజమాని కుమార్తె వేలరీ (18 సం॥) ఒకామె. మరొకామె మెలానీ మెలానీ తండ్రి పేరు

విక్టర్ జాన్. అతడు భారతీయ స్త్రీని వివాహమాడి భారతదేశంలోనే స్థిరపడిపోయాడు. వేలరీ, మెలానీ కూడా హేరియట్ ఇంటివారునునే ఉంటారు. కొంతకాలానికి కెప్టెన్ జాన్ ఆసే అమెరికన్ యువకుడు. తన బంధువైన విక్టర్ జాన్ ఇంటికి వస్తాడు. కెప్టెన్ జాన్ యుద్ధంలో ఒక కాలం విరగబోతుకుని జీవితంలో ఏ విధమైన ఆశ, ఉత్సాహం లేని యువకుడు అతిద్వేషహీనుడై, వేలరీ, మెలానీ ముగ్గురూ ప్రేమిస్తారు. ముగ్గురికీ అదే మొదటి ప్రేమానుభవం. ఈ అనుభవంలో ముగ్గురి అమాయక పౌదయాలు పరిణామం చెందుతాయి, ముగ్గురూ స్త్రీత్వంలో మరొక మెట్టు ఎక్కుతారు. ముఖ్యంగా కథానాయిక హేరియట్ అంతవరకూ బాల్యం యొక్క సంకుచిత ప్రపంచంలోనే ఉన్నదల్లా మొదటిసారిగా కెప్టెన్ జాన్ రాకతో జీవితపు లోతులు, జననం, మరణం, వివాదం, విశ్వాసం, ప్రేమ, కర్మ మొదలైన వివిధానుభూతులను రుచి చూస్తుంది. చివరికి కెప్టెన్ జాన్ ఆమె జీవితంలోంచి వెళ్లిపోతూ అంటాడు “నీ జీవితంలో ఏ చిన్న సంఘటన జరిగినా సరే—నీ దృష్టిలో ముఖ్యమైనది ఏమనిపిస్తే కలుసుకున్నా సరే—నువ్వు కొంత మరణించబడతా, కొంత

జన్మించటమో జరుగుతుంది " హోరియల్ నమాధానమిస్తుంది. "నీ రాకతో నేను జన్మించాను."

భారతీయ జీవనవిధానాన్ని యథా తథంగా ఇతరదేశాల ప్రేక్షకులకు పరిచయం చేసే ఉద్దేశ్యంతో నిర్మాతలు ఈ చిత్రం నిర్మించారు. మన నరులు, నదులకు ప్రజాజీవితాలకు గల భౌతిక, ఆధ్యాత్మిక సంబంధం, హోరీ, దీపావళి, కాలీలాజ మొదలైన పంతుగలు, కుభి కార్యాల సమయంలో చక్కని రంగవల్లులతో ఇళ్ళన్నీ అలంకరించటం, ఇంకా ఇలాటివి ఎన్నో భాంతీయాచారాలు ఏ విధమైన పాక్షిక దృష్టి లేకుండా చిత్రించబడినవి ఈ చిత్రం పేరు "నది" భారతీయ నిత్య జీవితంపై నగుల కంటో ప్రభావం ఉన్నది ముఖ్యంగా నదీతీరంలోఉండే ప్రజలకు నదియే తల్లి, తండ్రి, దైవం, పర్యయాను ఇప్పటికీ గంగాతీరంలో ఉండే ప్రజలు ప్రతిరోజూ ఉభయసంధ్యల్లోను గంగా నదికి పూజలు చేస్తూఉంటారు నదులు భారతదేశానికి ఆత్మవంటివి రాజ్యాలు వస్తాయి, రాజ్యాలు పోతాయి, దూకం పాలు వస్తాయి, చూమిస్వరూపం మారుతుంది, కాని పైపై మార్పులు ఎన్ని

వచ్చినా, భారతీయ జీవితానికి ఆట్టుకునవ గల పునాదులు మాత్రం మారవు నదిలో ఎన్నో తరంగాలు వస్తాయి, పోతాయి; వరదలు వస్తాయి, పోతాయి కాని నది మాత్రం మారుదు నదిమాదిరిగానే భారత జీవపు ఆధ్యాత్మిక దృక్పథం, జీవితపు విలువలు కూడా మారవు అవి కాశ్యతాలు ఈ మహాత్మర సత్యం నిరూపించటానికే "ది రివర్" చిత్రంలో నిర్మాతలు కృషి చేశారు

ఈ చిత్రంలో ముగ్గురు వలుగురు తప్ప మిగతా నటీనటులంతా ఇదివరకెప్పుడూ తెరమీది కెక్కిన కొత్తవారే తారలు కానివారితో చిత్రాలు తీయటం హోరీ పుడ్లో ఆచారం కాదు కాని మేక ఎల్ డానీ సాహసించి కొత్తవారితోనే చిత్రం తీయగలిగాడు.

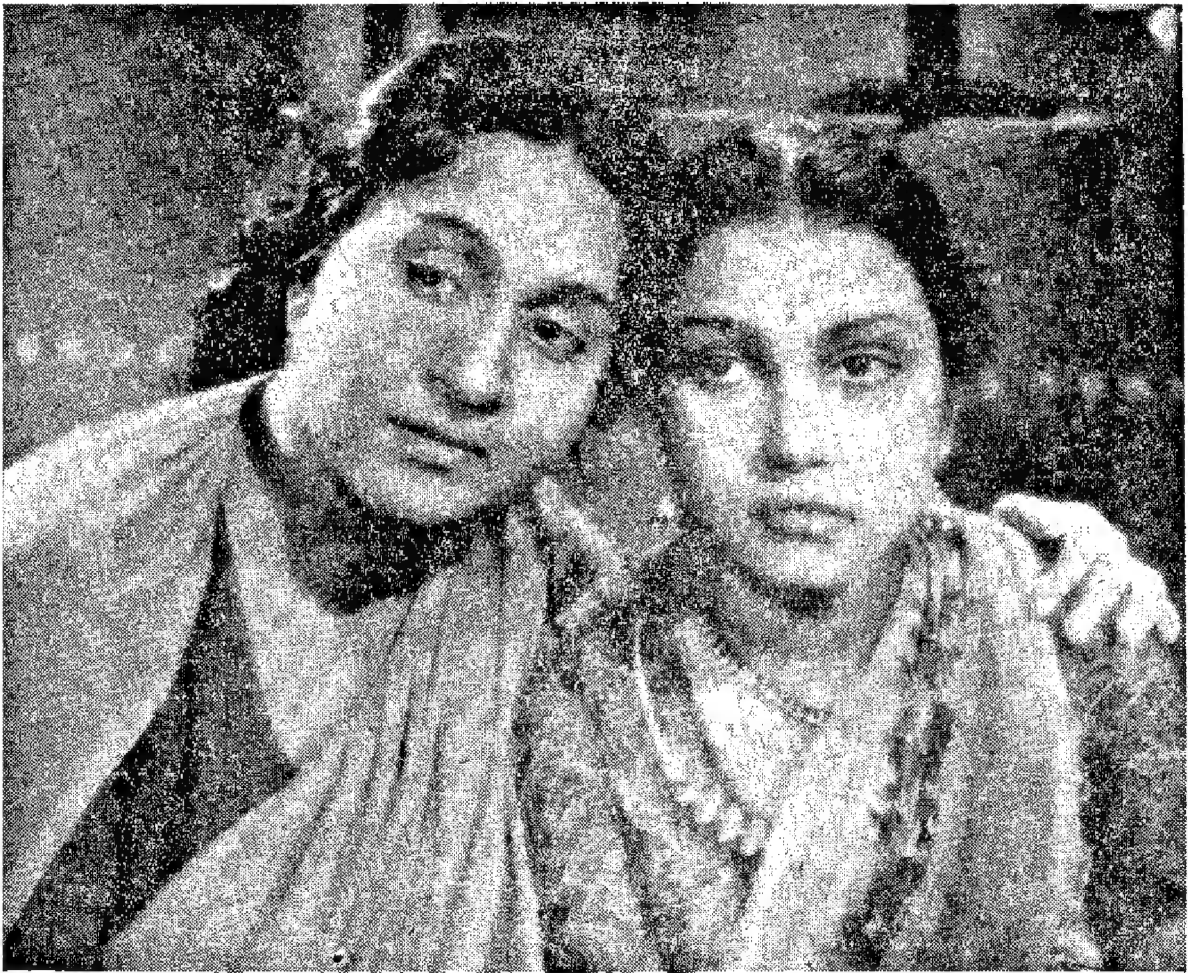
భారతీయ నటీనటులలో ముఖ్యంగా పేర్కొనవలసింది మెలూనీ పాత్ర ధరించిన శ్రీమతి రాధాశ్రీరాం ఈ మెలెంజాపూరు నాట్యశాస్త్రజ్ఞుడైన చొక్కలింగం సిల్లె శిష్యురాలు అవయారు కళాక్షేత్రంలో నాట్యం అభ్యసించింది ఈమె "ది రివర్"లో ప్రియుని నూసిన సంతోష వేగంలో ప్రియురాలికి కలికే అనుభూతిని

నూపిస్తూ అద్భుతమైన నాట్యం చేసింది ఈ నాట్యం ధరతిశాస్త్ర సప్రదాయాలకు బద్దమై ఉండి కూడా ఆధునిక ప్రేక్షకులకు ఆహ్లాదకరంగా ఉండి అయితే బెంగాల్ లోని ఆంగ్లోఇండియన్ పాత్ర చేత దాక్షిణాత్యనాట్యం చేయించటం ఆసందర్భంగానే ఉందని చెప్పాలి చిత్రంలో ప్రేక్షకులను సమ్మోహింప జేయగల సంగీతం ఉన్నది మన సినిమాలలోవలె కథా గమనానికి అడ్డంపేట్టట్లు కాకుండా ఉన్న కొద్దివేపథ్యగీతాలు, నేపథ్య వాద్యసంగీతం రసోత్సాహక మైనవిగా ఉన్నవి కాని మళ్ళీ ఇక్కడకూడా ఇంచాకటి లోపమే జరిగింది బెంగాల్ జీవితంలోకి దాక్షిణాత్యసంగీతం ఇరికించబడింది.

ఇంగ్లీషునటీనటుల్లో హోరియల్ తయ్యుడుపాత్ర ధరించిన రిచర్డ్ ఫాస్టర్ అనే బాలుగు చక్కగా నటించాడు ఆ పాత్రలో ఒక విశేషం ఉన్నది అతిశుష్కిల్ పాము మంత్రిగాను తామపాములను ఆడించటం మాస్తాకు తమ కూడా పాములను ఆపించాలనే పిచ్చిలోపడి ఇంగ్లో ఎవరికీ తెలియకుండా నాగస్వరం పుచ్చుకుని తామపామును ఆడించబోతాడు

భారతీయ జీవన విధానాన్ని ఇతర దేశీయులకు పరిచయంచేసే చిత్రం "ది రివర్".
అందులోని ఒక దృశ్యం ఇది.

రాగినేవారి "ధర్మదేవత" లో శాంతకుమారి, గిరిజ.

కొద్దిగానే తరవాత ఆ తాచుపాము అతన్ని కాలు వేసుంది అతడు చని పోతాడు కథలోకన్నా మృదయ ల్ని ద్రవింపజేయగల ఘట్టం ఇదే ప్రస్తుతం పాశ్చాత్య దేశాలలో సారస్వతం, చిత్రకళ మొదలైన అన్నిటిలోనూ అధ్యాత్మిక వాదం (Mysticism) ప్రభావం ఎక్కువగా కనిపిస్తోంది "ది రివర్" లో కూడా ఇది ప్రబలంగా కనిపిస్తుంది

ఔక్సికల్ దృష్ట్యా మాస్తే ఇది ఉత్తమ చిత్రాలలో ఒకటని నిస్సంశయంగా చెప్పవచ్చును దీనికి అంతర్జాతీయ ఒహుమతి రావటానికి కూడా కారణం ఇదే కావచ్చును ఔక్సికల్ ర్ ఛామగ్రహణం, వర్ష సమ్యేళనం సాధారణంగా హాలీవుడ్ లో తయారయ్యే చిత్రాలకంటే ఉత్తమ స్థాయిలో ఉన్నాయి ఔక్సికల్ ర్ కేమేరా భారతీయ ప్రకృతిసౌందర్యాన్ని నూటికి నూరుపాళ్లు తెరమిది కెక్కించ

గలిగింది మన నగులు, చెట్లు, పువ్వులు, మొదలైనవి మనోహరమైనవి తెరమిది సామర్థ్యం వలన అసలు కథకంటే హుగ్గిదృశ్యాలు, మైదానదృశ్యాలు ధ్వనింపజేసే కథే ప్రేక్షకులను బలంగా ఆకర్షిస్తుంది బలమైన కథే వంటే కేమేరా దర్శకుడు క్లాడ్ గెనాయిర్ ప్రతిభ ద్వితీయ కృతమైన ఫలితాలు ఇవ్వగలిగేది

"ది రివర్" నుండి భారతీయ చిత్ర నిర్మాతలు నేర్చుకోవలసిన ఆంకాలు చాలా ఉన్నాయి మన నిర్మాతలు కొకమ్మ కథలు తీసుకుని రాజుల భవనాలు, పాత శిలోకాలు, వగైరా అభూత కల్పనా దృశ్యాలు మాపించటంకోసం అమితమైన ధనం సచ్చిస్తున్నారు కృతిమయైన సెటింగులకోసం ధనవ్యయం చేసేకంటే ప్రకృతి సౌందర్యానికి పుట్టినిల్లయిన మన దేశపు దృశ్యాలను వినియోగించుకోవటం తెలివైన పని

ఆశ్చర్యం

ఏ ఎన్ బ్రాడ్విన్స్ వారి జానపద చిత్రం "ఆపరేటరు" మొన్న "రాజకుమారి"లో పత్రికలవారికి మాపించారు నిర్మాత, శ్రీ ఏ నరసయ్య కవి, కథకుడు శ్రీ తాపీర్మరావు దర్శకుడు శ్రీ బి.వి. సుబ్బారావు, సంగీతం, ఓగిరాల, ఛాయమారి, నూడియో శోభనాచల

ప్రధాన పాత్రధారులు రఘురామయ్య, శ్రీరంజని, కనకం, సీతారామయ్య, రామ్మూర్తి, బేబీమల్లిక, కృష్ణకుమారి, కోటేశ్వరరావు, ఏ ఎన్ నారాయణ, ఏ.వి. సుబ్బారావు

ఈ చిత్రం కథ బూడిగా ఇది ఇద్దరు మిత్రులు స్త్రీసాహిత్రత్యాన్ని గురించి వాదపరుతురు ఒకడు తన మిత్రుని భార్యకి - స్నేహస్వం చేస్తానని శపథంపడి వంశవర్షం ఆమె శిలాన్ని పాగుచేసి

ఆర్. పద్మనాభన్ వారి "రాజేశ్వరి"లో శ్రీరామమూర్తి.

శుభోదయా వారి "అందర్నం"లో జగ్గయ్య, జానకి.

నట్లు ఇతనిని నమ్మిస్తాడు ఇతను నమ్మి ఆమెను చంపి పేయమని నేవకునికి ఆజ్ఞా పిస్తాడు మతిచాంచల్యం వల్ల వేశ్య లోలుడై తన కుమార్తెతో కూడ వేశ్య ఇంట్లో చేరి ఆమెకు కాలక్రమేణా దాసాను దాసు డాతాడు నేవకుడు చంపకుండా వదలగా భార్య తన పతిజాడ వెతుకుతూ బైలుచేరుతుంది వేశ్యతో దు పడ లేక కూతురు పారిపోతుంది చివరికి తండ్రి, తల్లి, కుమార్తె కలుసుకుంటారు తండ్రి తన పొరపాటు గ్రహించి తుమ అర్థిస్తాడు కథ మోదాంతంగా ముగుస్తుంది.

పతి విరహిత అయిన భార్య (కీరంజని) అడుగుడుగునా పడేకప్పలు, వెళ్ళ్య (కనకం) ఇంట్లో కుమార్తె (వేదీమల్లిక, కృష్ణకుమారి), పడేటాగచాటు ప్రేతుకులను కదిలించి

కన్ను చెమ్మగిల చేస్తాయి చిత్రం ఎక్కువగా ఆడవారి అభిమానం పొందగలదు.

టెక్నికల్ గా చిత్రాన్ని గురించి చెప్ప దగింది ఏమిటేదు సంగీతం ఓగిరాల వారి దైనా ఇదివరకటి పాకం కనిపించలేదు చిత్రానికల్లా మెరుగునిచ్చింది నేరాన్ని నిరూపించి "మూక నాటకం" ఈతావులో మాత్రం చాయాగ్రహణం కూడా ఉత్త మంగా వుంది

కథ నడక కుంటుపోతుండా సాఫీగా నడివలం మూలాన చిత్రం ప్రజారంజ కంగా వుండగలదు నటనటులు కూడా శ్రీ వంచన లేకుండా నిర్వహించి నం దు వల్ల మొత్తం మీద చిత్రం విజయవంతం కా గల దని ఆశించవచ్చు

వెలవకింది!! సందన సంకల్పరంలా

మీ అదృష్టము

మానవార్థిత్వాల ప్రచురించబడిన గ్రంథం ప్రాఫెసర్ జి ఎస్. రావు బి ఎస్.సి గారిచే రచించబడినది.

వెల 4 అణాలు మాత్రమే

పోస్టేజి ఉచితం

మీ రాశిని తెలియజేస్తూ 5 అణాల తిపాలబిళ్లలను పంపినచో ఒక ప్రతిని పంపగలము ప్రతిచోటా ఏకెంట్లు కొన లేమ ఏజంట్లకు కమిషను 25% వివరా లకు నేడే వ్రాయండి

లియో న్యూస్ పాపాస్

818, ట్రిప్లికేన్ హైకోర్టు, ట్రిప్లికేన్ మదరాసు రి

అంజలివారి "పరజేషి"లో రంగారావు, అంజలి

సినిమా వార్తలు

క్రీడి ఎస్ సదాశివరావుగారు "ఈశ్వర్ పిక్చర్స్" అనే కొత్త సంస్థను సాపేక్షాదు మైబ్రబర్ అనే సాంఘిక చిత్రాన్ని వీరు నిర్మిస్తున్నారు త్వరలోనే వెబ్ సైటు మీదికి వెడతారనీ, పాటల రికార్డింగు జరుగుతున్నదనీ తెలుస్తోంది ఈ చిత్రానికి దర్శకుడు సదాశివరావుగారే, నూటలు, పాటలు కబ్బిత్రి, పంగిరం మల్లిక్, కళా దర్శకుడు వాలి

* * * ఈ ఏడు జూన్ 12 నుండి 28 వరకు థెర్మిన్ లో అంతర్జాతీయ చలనచిత్రోత్సవం జరిగి బో తోంది ఉత్సవ సంఘంవారు తమిళ చిత్ర నిర్మాత, దర్శకుడు కా గుర్రు న్యాయంగారిని ఉత్సవానికి ఆహ్వానించారు. ఆయన థెర్మిన్ వెళ్లేటప్పుడు మరి ఇద్దరు నటులనుకూడా వెంటపెట్టకుని వెడతారట థెర్మిన్ ఉత్సవంలో సుబ్రహ్మణ్యంగారి "త్యాగ భూమి" అనే చిత్రం ప్రదర్శించబడుతుంది ఈ చిత్రానికి జర్మన్ భాషలో నూటలు కూర్చి చూపిస్తారట థెర్మిన్ లో

జంపనవారి "మనరికం"లో సావిత్రి, నీత

ఉన్న పదిహేనుసోనాలూ భారతీయ ప్రతి నిధులకు థెర్మిన్ ఆధికారులే ఆతిథ్యమిస్తారు ఈ ఉత్సవంలో భారత ప్రభు

త్వపు ఫిల్ములూకు కూడా ప్రాతినిధ్యం వుంటుంది ఫిల్ములూవారి ఫిల్ములుకొన్ని ప్రదర్శించబడతాయి ★

తెలియని వ్యధ

(1-వ పేజీ తరువాయి)

కొన్ని కుట్రలు; అందరివైపు నిశ్చలంగా చూస్తూ.

‘ఎవరి పోలిక?’ అని, తల్లి రెట్టించింది.

‘మీ అల్లుడిపోలికే, అచ్చంగా ఆయన పోలికే’ ప్రతీమాట, స్పష్టంగానూ, నెమ్మదిగా అంది.

ఎవరూ నోరెత్తలేదు. వాళ్ళంతా దిగ్భ్రమ చెందారు. సాజన్యారావు జేబు రుమాలుతో నుదురుని తుడుచుకున్నాడు. శాంత కళ్ళలో గిరుక్కున నీళ్లు తిరకేయి. సాజన్యారావుకూడా చలించేడు ఈవార్తని విని. ‘అదంతా తప్పయి వుంటుంది సరూ’ అన్నాడు.

‘నేనూ ఇలాగే అనుకున్నాను నాన్నా. తరువాత నేనంతా తెలుసుకుని యధార్థం అని నమ్మక తప్పిందికాదు’

‘నీ భర్త నడిగావా?’

‘ఇంకం చేయను నాన్నా! ఆ సాయం త్రమే వారు క్యాంపునుంచి తిరిగివచ్చి ఆగుపత్రికి వచ్చి నన్ను కలుసుకున్నారు. నే నడిగాను ఆయన్ని...’

‘ఆయనతో ఈ గాధ అంతా చెప్పా. ఒప్పుకున్నారు తనే తగ్గిందిని.’

‘ఏం దాచకుండా నిజం చెప్పినందుకు ఆయన్ని అభినందించాలి. నా సానుభూతిని తెలియచేశా. ఆమె జీవితాన్నిలా భయంపం చేయటమేనా అని ప్రశ్నించా. ఆయన మానం గా ఊరుకున్నారు.’

‘అందుకే ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాను. నేను ఆయనతో స్పష్టంగా చెప్పాను. నా స్థానాన్నామె ఆక్రమిస్తుందని.’

తండ్రి కళ్ళలోంచి జలజలా ప్రవాహంలా పొంగివచ్చాయి దుఃఖనముద్రలు అలలు. తండ్రిలేని ఆమె చేతులు తీసుకొని వాత్సల్యంతో ఆమెను చేరదీసుకొన్నాడు.

‘ఎందుకు చెప్పావు కాదమ్మా-ఇదంతా. ఇంత కాలం కష్టివుచ్చి మనస్సులో కుములుకున్నావా!’ అన్నాడు.

‘నేనెలా చెప్పగలను నాన్నా! నా మనస్సులో ఎంత బాధగా వుందో. నాకు పిల్లాడు పోయాడు. లోకంమీద విశ్వాసం నశించింది. మీ కవరికీ అర్థంకాని బాధ నా బాధ.’ ఇంక ఆపుచేసుకోలేక ఒక్కసారి మళ్ళీ దుఃఖం పొంగింది.

‘నాకంతా అర్థమయింది తల్లీ. ఏడవ కమ్మ. నీ తప్పేమీ లేదు.’ అని ఆమె కళ్ళనీళ్లు జేబురుమాలుతో తుడిచాడు సాజన్యారావు. ★

రాజాజీ మంత్రివర్గం

(2-వ పేజీ తరువాయి)

దన్నాడు. కుల వర్గ వ్యత్యాసాలను గురించి వాటికి సంబంధించిన ప్రైవాలను గురించి చిత్రమైన భావాలు ప్రచారంలోకి వచ్చాయి. సమాజ సమస్యల అనే మాటకు కూడా విచిత్రమైన అర్థాలు తీస్తున్నారు. గత ఆరేళ్ళ పరిపాలనలోనూ ఈ విచిత్రమైన అర్థాలనే అన్వయించుకుని అధికారం కలవారూ లేనివారూ కూడా ప్రవర్తించారు. ఇప్పుడా విధానం మారితే గాని కార్యక్రమాలు సవ్యంగా కొనసాగడం, ప్రజలు తోడ్పడడం సంభవించవు. పార్టీలనూ ప్రత్యేక వర్గాలనూ తృప్తిపరిచి రాజకీయరంగంలో చదరంగమాడడం నేర్చుకున్నవారు ఈ వింత ఉచ్చులనించి తప్పించుకోలేక, తమ కిష్టంలేని విధానాన్ని అనుసరిస్తూ సమర్థించుకో యత్నించడం జరిగింది. శ్రీ రాజగోపాలాచారిగారి మంత్రివర్గానికి ఈ ఉచ్చుల్ని విడల్చుకుని దేశానికి, సమాజానికి అవసరమైనవని భావించే విధానాల ననుసరించగల అవకాశం ఉంది.

ఆంధ్రదేశసమస్యలపట్ల మద్రాసు ప్రభుత్వం అగ్రణ్య చూపుతున్నదనే విమర్శను తోసిపుచ్చినందువల్ల ఫలితం ఉండదు. రాయలసీమలో మంచినీటి సదుపాయం, ఇరిగేషన్ సదుపాయాలూ, సర్కార్లలో ఇరిగేషన్ అభివృద్ధి, ఉభయ ప్రాంతాలలోనూ విద్యుచ్ఛక్తి అభివృద్ధి, విద్యావ్యాప్తనకార్యక్రమాలు, నేన్ను పట్నంలో తెలుగువారికి తెలుగులో విద్యాబోధ మొదలైన అంశాలలో అన్యాయం జరగలేదని ఎవ్వరూ అనలేదు. ఈ అన్యాయాలకు ఎవరు కారకులనే ప్రశ్నను విడిచిపెట్టి ఇప్పుడు లోపాలున్న వారేదా అనే విషయాన్ని పరిశీలించి ఇక నుంచి ప్రభుత్వ కార్యక్రమాల్ని తదనుగుణంగా సవరించడం అవసరమవుతుంది. ఆంధ్రులూ తమిళులూ సమష్టిగా ఒక్క రాష్ట్రంలో ఉండి ఒక్క ప్రభుత్వాన్ని నెరపుకోగలరని నిరూపించడానికి,

ఆంధ్రుల అవసరాలు తమిళులకు హానికరమైనవికావనీ, తమిళుల పరిపాలనా విధానం ఆంధ్రులకు కూడా ప్రయోజనకరంగా ఉండగలదనీ నిరూపించడానికి తుది అవకాశం రాజాజీ మంత్రివర్గంపైన పడుతున్న దనిపిస్తుంది. ప్రాంతీయ వ్యత్యాసాలను మరిచిపోవాలంటే ముందుగా ఇది నిరూపించబడాలి. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అయిదేళ్ళూ సుస్థిరంగా పరిపాలించాలంటే ఆది ఆంధ్రదేశ సమస్యలపైనా ఆహార సమస్యపైనా ఆధారపడి ఉంటుందని నేటి రాజకీయ పరిస్థితిని పరిశీలించినవారికి తోచక మానదు ★

మద్రాస్ డైరీ

(3-వ పేజీ తరువాయి)

జయ్యడం అనేమాట బొత్తిగా పాతది. ఇదివరలో దొంగలు గునపాల్లో గోతులు తివ్వకన్నా లేని ఇంట్లో దూరిచడిచప్పుడూ లేకుండా నగలూ నాణ్యాలూ ఎత్తుకుపోయేవారు. ఇప్పుడు దొంగలు తెలివిమారి (క్రూ)లూ, ఊచలూ పట్టకార్లూ ఉపయోగించి తాళాలు తెరుస్తున్నారు. ఇంటినాళ్లు నిద్రలో ఉన్నప్పడే ఇవి సాగుతాయి. కాబట్టి నిద్రాభంగం కలక్కుండా నిశ్శబ్దంగా పనికొనిచుకుపోడానికి దొంగలు రిసెప్ట్ చేస్తూ ఉంటారు. దారిద్ర్యపిడికైతే సాహసం, ధైర్యం, బలం అవసరం. అంటే శస్త్రపట్టుంలో ఒక ప్రత్యేకవృత్తి ఉన్నవారు చాటుమాటు వ్యవహారం మానేసి స్వాతంత్ర్య సిద్ధిలో సాహసం తెచ్చుకుంటున్నారన్నమాట. కొందరు ఈ సాహసానికి ఇటీవల జరిగిన ఎన్నికలు ఆధారం అంటారు. ఏమో! దీనిగురించి పరిశోధన జరగాలి.

నా మాట—

దిప్తిబొమ్మ: ‘కాపు కాపు’ మని పదికాకులు పోగై నెత్తిపొద గోలచేసినా నిర్వికార భావంతో అసంతోషానికి చూస్తూ ఉండిపోయేది.

—ఎస్సార్.

త్వరలో వచ్చుచున్నది!

కాంచన ద్వీపం

రాబర్ట్ లూయీ స్టీవెన్సన్

అనువాదం: నందూరి రామమోహన రావు

ఆంధ్ర గ్రంథమాల,

భాగ్యరేఖ

(15-వ పేజీ తరువాయి)

ఉదయమే వచ్చారు. భోజనాలు అయిన తర్వాత విశ్రమించి మధ్యాహ్నం పూట పేక ఆడుతున్నాము. నేనూ, మా మేనల్లి కొడుకు బిహారీచంద్రుడూ మరి యిద్దరూ ఆడుతున్నాము. ముక్కలు పంచటం అయింది. నేను గొండు డయమండ్లు చెప్పాను. వాళ్లు గొండు, రాయల్స్ అన్నారు; మా 'బావ' గొండు నోట్రంపు అన్నాడు. అగ నిలిచింది. నా ముక్కలు పరచి మా బావద్దగ్గర ముక్కలు తీసుకొన్నాను. వాడి గొండుచేతులూ చాచి చూడొచ్చానన్నాచూ ముక్కలు అన్నాడు. వాడేతెలిగో ముక్కలకంటే వాడి చేతిలో రేఖలు నన్ను ఆకర్షించాయి. ఏదీ! యిలాగ చూడనీ! అని వాడి చేయి చూచాను. అందరూ ఆశ్చర్యంతో నాకేసి చూస్తున్నారు.

"ఏమిటి బావా! కొత్తనిశేషం కని పిన్నా ఉందా?" అన్నాడు.

"వాడికి పెళ్ళి ఎప్పుడు అవుతుందో చెప్పరా బికారీ!" అని మిగిలినవాళ్లు పట్టుకున్నారు. నేను కొంతసేపు మానంగా చూస్తూ ఉండుకున్నాను. చాల గొప్ప విశేషం కనిపించింది. ఆ పడుచువాడికి ఆ రాత్రి వివాహం అవుతుందని నేను చెప్పి వేశాను.

"అసంభవం" అని అందరూ పెద్దవులు విరిచేశారు. "చూడండి ఏమి జరుగుతుందో" అని తిరిగి మా ఆట సాగించాను.

ఆవేశ సాయంకాలం రావలసిన పెళ్ళి కొడుకువారు వచ్చారు. రాగానే మా నాన్నగారు వెళ్ళిచూచారు. సాయంకాలం ప్రధానంలో వాళ్లు పెట్టవలసిన వెయ్యి రూపాయల నగలు 'లక్ష్మీ' ఒంటిపొడ పెట్టవలసి ఉంది. కానీ వాళ్ళు పెట్టలేదు. పెట్టకపోతే మానాన్నకి చాల అగ్రహం వచ్చింది. దానిమీద వాళ్లు చూటలు మిగిలారు. మా వంశ, సంప్రదాయం వీటిమీద విమర్శ బయలుదేర దీ కారు. ఇలాంటి వాళ్ళతో నిమిత్తం ఏమిటి అని మా నాన్న ఉండుకున్నాడు.

ఆడపిల్ల గలవాళ్ళు అగ్రహపడకుండాదని మా నాన్నని అంతో సమాధాన పరచారు. ఏమీ ప్రయోజనం లేకపోయింది. ఆయనకి అసలు కోపం రాకపోవాలిగాని వస్తే దాని అంతు చూడవలసిందే.

ఆడపిల్ల గలవాళ్ళకే అంత అహంకారం అయితే మాకేనా రిక్కు వయింది అని పెళ్ళి

కొడుకు రండి మరింత చిటబిగిశాడు. మా పిల్లవాడికి పెళ్ళికాకపోతే చూస్తాం— రండి—పోదాం పదండిరా అని నిలచున్న పాటన లేచి వెళ్ళిపోయారు.

మా నాన్నకి చాల పరాభవం అయి పోయింది. వాళ్ళమీద కక్ష తీర్చుకోవడానికయినా సరే ఆ మహారానికి పెళ్ళి జేసితీరాలని ఆయన పట్టుదల. లక్ష్మీకి వరుస కలిసిన పిల్లవాడు, పెళ్ళికి వచ్చిన వాళ్ళల్లో ఎవరైనా ఉంటారేమో అని చూచాడు. మా మేనల్లి కొడుకు బిహారీచంద్రుడు ఉంటే ఉన్నాడు. పిల్లకీ అందరికీ వాడంటే ఇష్టమే. ఒక్క అభ్యంతరం అలా మా నాన్నదే. "నాయనా! తమిళం ఇంటిలో కల్పవృక్షాన్ని పేట్టుకొని ఊరంతా నడకాను; కాళ్ళు కడిగితే న్యాయం చెప్తాను! రా! అని పిలిచాడు. మా అల్లియ్యముఖం, లక్ష్మీముఖం పద్యాలలాగ వికసించాయి. మేమందరూ ఒక్కసారి విభ్రాంతి పడ్డాం కాని—చివరికి జరిగినదానికి అందరికీ ఎంతో ఆనందమయింది.

నేను చెప్పిన భవిష్యత్ ఫలాలు లక్ష్మీ విషయంలోనూ, బిహారీ విషయంలోనూ అతీరాలా నిజమయ్యాయి. ఆ పెళ్ళిలో నా హస్తనాముద్రిక కీర్తి మరింత విస్తరించింది. అప్పటినుంచీ ఇతర వాళ్ళు తీసుకొన్నాను. ఎవ్వరికీ నేను భవిష్యత్ చెప్పనా నేను ప్రతిఫలం కొరకు. వాళ్ళ స్వయంగా తీసుకున్నాననింది. మున్నగు వాళ్ళకోసం చెప్పినవి నిజం అవుతాయని అంటారు.

ఈ కథంతా విన్నగానే నేనూ, ఆచార్యుడూ తిరిగి బికారీని చూసే భవిష్యత్తు సరించి ప్రశ్నించాలని ముత్తేపుట్టింది. ఇద్దరూ చుట్టూ సాచాము.

ఇదివరకు మాకు చెప్పానుకదా అని బికారీ తప్పుకున్నాడు. కానీ మేము మాత్రం మాకు మనస్ఫూర్తిగాలని తోచిన ఫలితాలు అతినచేత చెప్పించుకోవాలనే పట్టుదలలో ఉన్నాం. అయితే నాకు బదిలీ ఎప్పుడు అవుతుంది? అని నేను అడిగాను.

"ప్రమాదన, వివాహం" ఎప్పుడు అని ఆచార్య అడిగాడు.

మా ఉభయల ప్రశ్నలకీ సమాధానాలు చెప్పాడు. ఇదివరకు వ్రాసింది కాకుండా మళ్ళీ వ్రాసి యుచ్చాడు.

అది తీసుకొన్న తర్వాత 'బికారీ' పెళ్ళి పోయాడు. కొన్ని మాసాలు గడిచి పోయాయి.

ఆచార్యుడు బదిలీ అయిపోయింది. నాకు బదిలీ కాజేయక తిరిగి

ఆచార్యును ఆతిథున్న కొత్త స్థలంలో నేను కలుసుకోవడం తీటపించింది. తిరిగి బికారీ ప్రసక్తి వచ్చింది. ఏమిటి మన భాగ్యరేఖ ఎలాగ ఉన్నది. బికారీ వ్రాసి యిచ్చినకాగితాలు తెచ్చి చదువుకున్నాం. మా ఇద్దరివిషయాలలోనూ 'బికారీ' చెప్పిన జ్యోత్యం విఫలం అయిపోయింది. ఒకరి ముఖం ఒకరము చూచుకొన్నాం. భాగ్యరేఖ ప్రతివాడికీ ముందే నిర్ణయం అయి పోయిఉంటుంది. దానిని చెరపడానికి మార్పడానికి ఎవ్వరి తిరమా కాదు. కానీ మన అవసరంకొద్దీ, ఏవో స్వప్నవాంఛలు కోరుతూ ఆ భాగ్యరేఖలో తేని ఫలితాలు చదువుకోడానికి, చదివించుకోడానికి ప్రయత్నించేస్తాం. యధార్థంకాని తీయని తిలపులు సృషించుకొని భవిష్యత్తులో జీవిస్తాం. ఆ భవిష్యత్తు చెడరిపోయి తిరిగి నగ్నమైన వస్త్రమానం కాగా నే చీదిరించుకొంటూ అనుభవిస్తాం.

"ఆచార్య సావ్! ఏమిటి మన భాగ్యరేఖ! ఎప్పుటికీ నాకు బదిలీ? ఎప్పుడు నా ప్రమాదకో అని అడిగాను.

జీవితంలో బ్రాహ్మణులూ, ప్రమాదముకంటే ఎన్నో పలునైన విషయాలు ఉన్నాయి. ఇది మరిచిపో—మనం బ్రతుకుతున్న జీవితమే—మామూలు మనుగడ.

నవ్వుం సకలైలం

అదిగో ఫరములు బలహీనత చెంది చిన్నదైన, తిరిగి యధాప్రకారమై పూర్తి సాఖ్యో ఖుసుభించుటకు 45 యెండ్ల ప్రఖ్యాతి చెందినది.

1 సీసా రూ. 10/కల్లాత్ వి.సి.రూ. 1.0-0.0.

అర్థరూ. రూ. 1/- పంపవలెను.

డా॥ రత్నం సన్నే మెడికల్ హాల్

కు.లక. పేట బిల్డింగ్ గన్,

హైదరాబాద్, డక్కాన్.

స్టేట్ మాస్టరు
(మొదట కుక్కలు)

ఫరి
రూ. 16/-

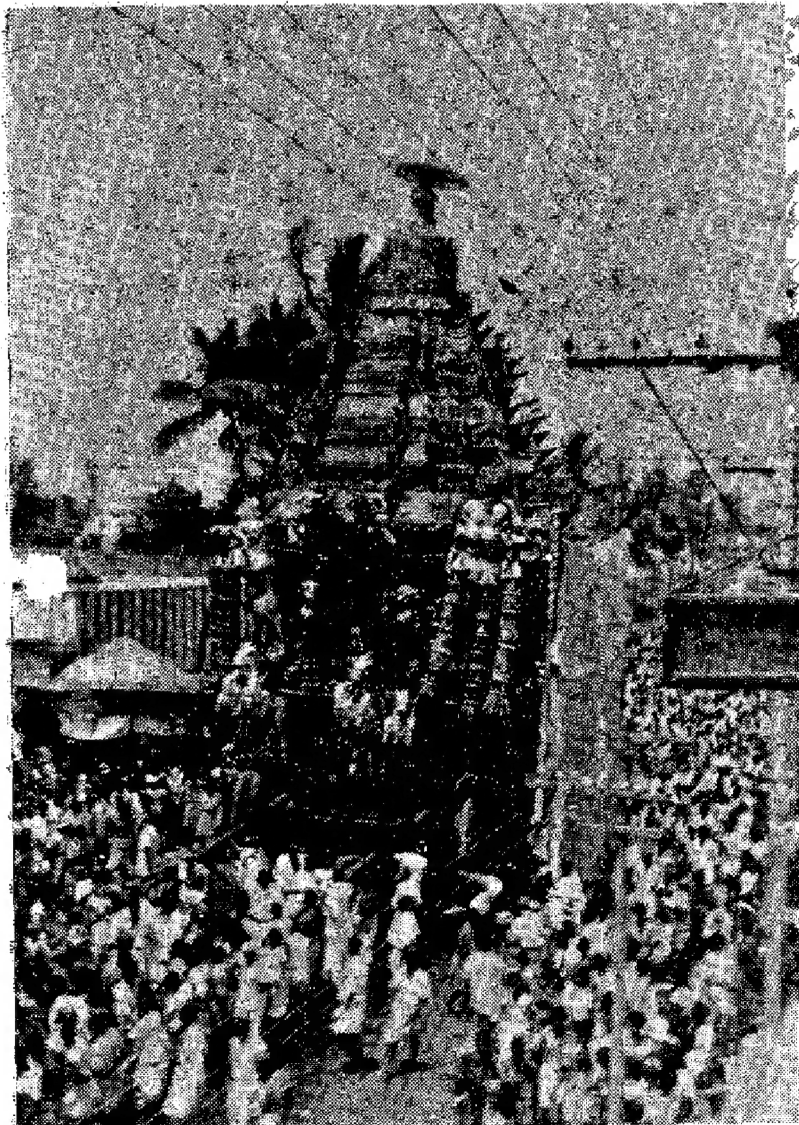

మౌధవ అండ్ కో
హైదరాబాద్, బెజవాడ

మైలాపూర్ కపాలీశ్వర దేవాలయ రథోత్సవం

సుడి, రథం

రథయూత

ఛాయాచిత్రకారుడు
(శ్రీ) దశక రామలింగేశ్వరరావు

త్వరతో వచ్చుచున్నది!

ఈ కథ 1547 వ సంవత్సరంలో ఇంగ్లండులో జరిగినట్లు వ్రాయబడింది. ఆ రోజుల్లో ఇంగ్లండు దేశంలో ప్రజలు ఎలా జీవించేవారో, వారి ఆచారవ్యవహారాలు, కష్టసుఖాలు ఎలాంటివో ఈ నవలద్వారా బాగా తెలిస్తాయి

అ స వా దం

నందూరి రామమోహనరావు

ఆంధ్రగ్రంథమాల,

మద్రాసు 1.